Bogusławski

Exercices Pratiques

pour développer le mécanisme des doigts.

Praktyczne Ćwiczenia

dla rozwinięcia mechanizmu palców.

Wyciąg ze Szkoły na Fortepian

JÓZEFA NOWAKOWSKIEGO

Professora Instytutu Muzycznego.

Dzieło przyjęte przez INSTYTUT MUZYCZNY Warszawski.

NAKŁAD I WŁASNOŚĆ R. FRIEDLEIN W WARSZAWIE

Ulica Senatorska N° 6 (460).

CENA {Złp. 12. Rs. 2.

Bogumił

162 F.

Zakład Litogr. G. Rödera w Lipsku.

CZĘŚĆ DRUGA (praktyczna).

Ćwiczenia na pięć palców, wymagające stałego i niezmiennego położenia ręki.

Pierwsze te ćwiczenia, w których palce w najrozmaitszych odmianach postepować muszą, wpłyną nader skutecznie na układ ręki ucznia; chcąc zaś z nich w zupełności skorzystać, potrzeba wykonywać je bez najmniejszego poruszenia ręki najprzód bardzo wolno, potém zaś gdy palce nabiorą większej mocy i zwinności, powinien uczeń ruch stopniowo przyspieszać.

Nie mogę dosyć zalecić uczniom, aby grywali poniżej zamieszczone ćwiczenia we wszystkich tonacyach tak majorowych jak i minorowych, szczególniejszą też baczność zwrócić mają na tony Dis, Fis, B i H.

Każdą przedziałkę 20 razy powtórzyć.

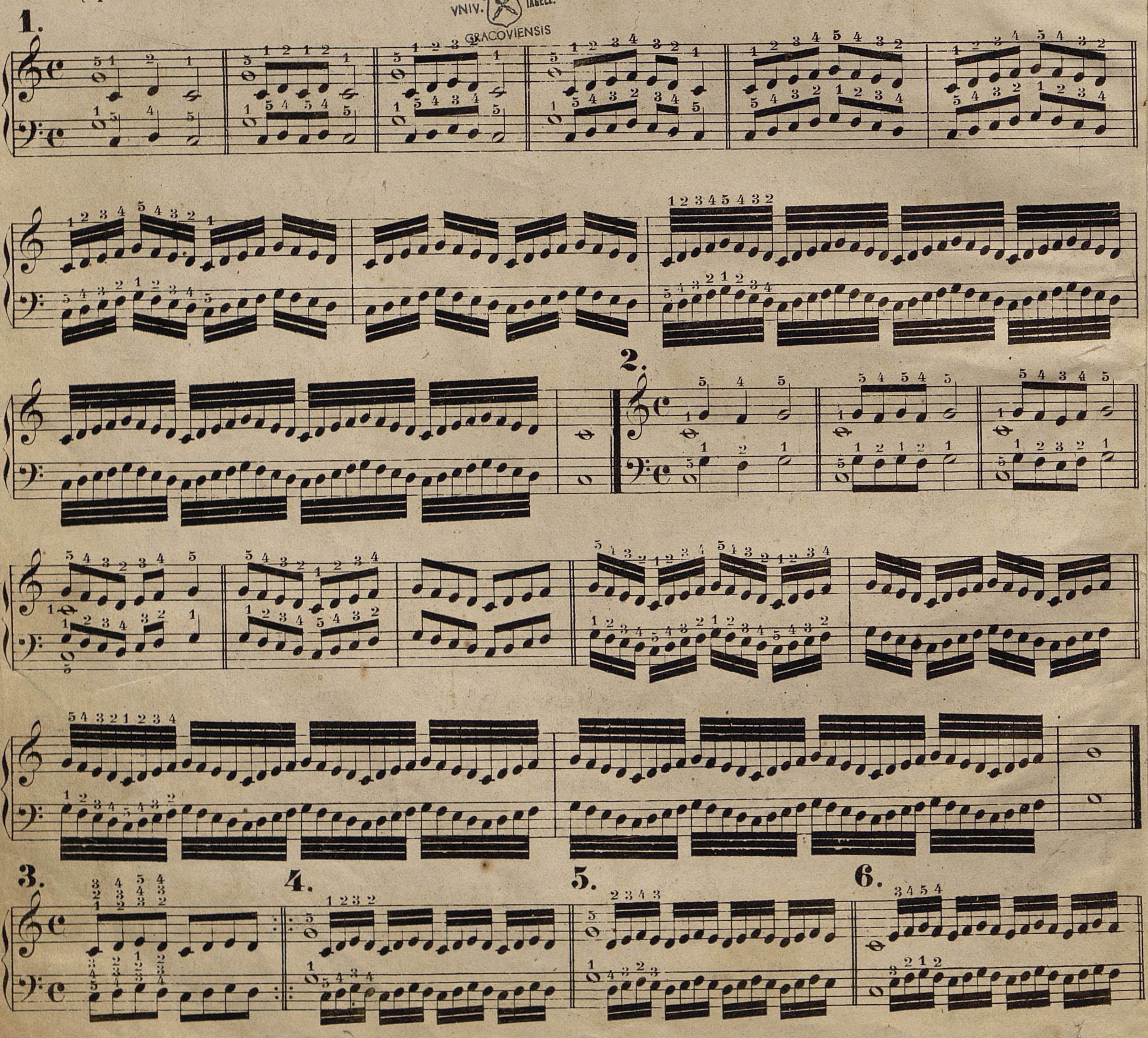
DEUXIÈME PARTIE (pratique).

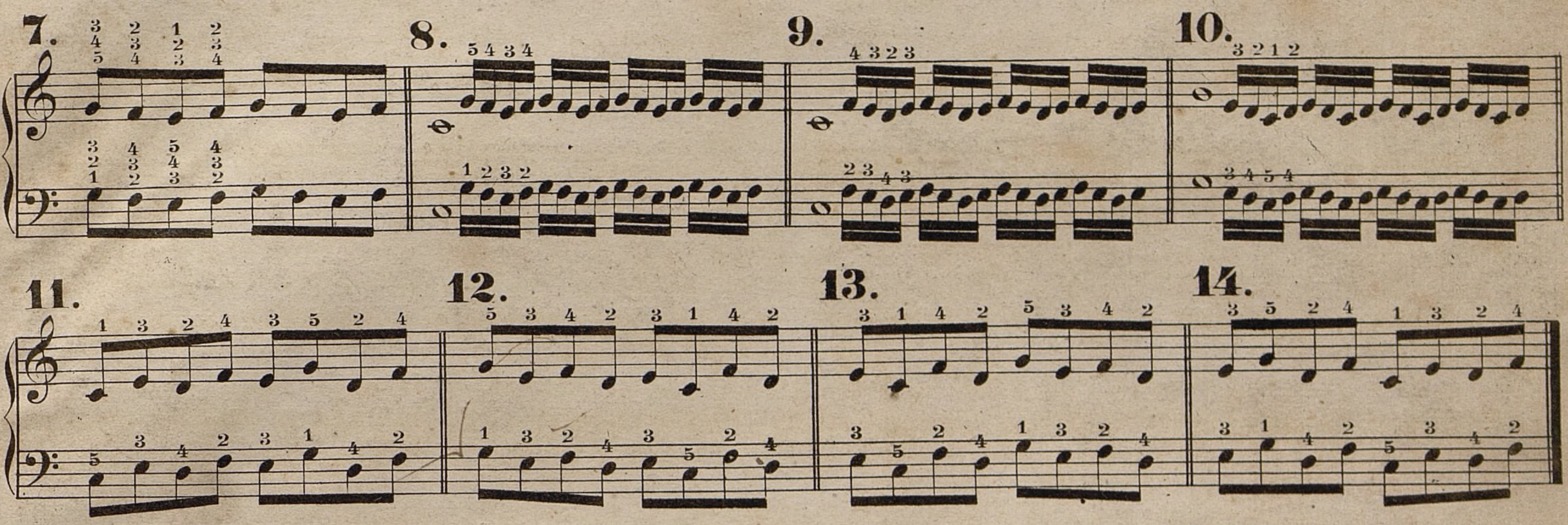
Exercices de cinq doigts, sans changer la position de la main.

Ces premiers exercices, où les doigts sont employés de toutes les manières, sont très favorables pour former la main de l'élève; pour en tirer tous les avantages, il est nécessaire qu'il les travaille sans le moindre mouvement de la main, qu'il joue chaque exercice d'abord très lentement, et à mesure que ses doigts gagnent en force et en souplesse, il pressera peu-à-peu le mouvement.

On ne peut assez recommander aux élèves de jouer tous ces exercices dans tous les tons, surtout dans les tons Ré ♯, Fa ♯, Si ♭ mol et Si dièze.

Chaque Nº doit être répété au moins 20 fois.

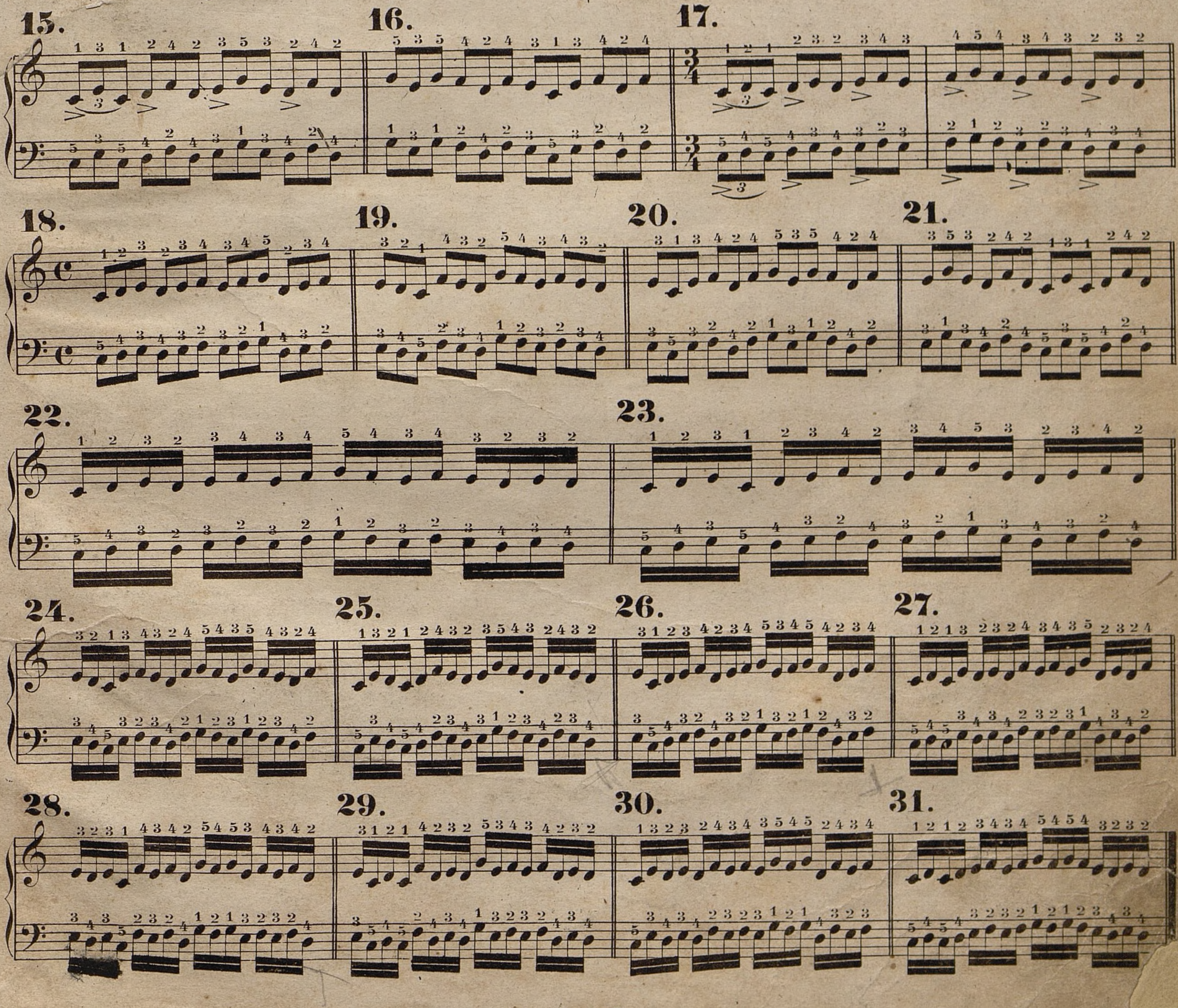

Trójki.

Pierwszą nutę każdéj trójki dobrze odznaczać.

Des triolets.

Marquez la première note de chaque triolet.
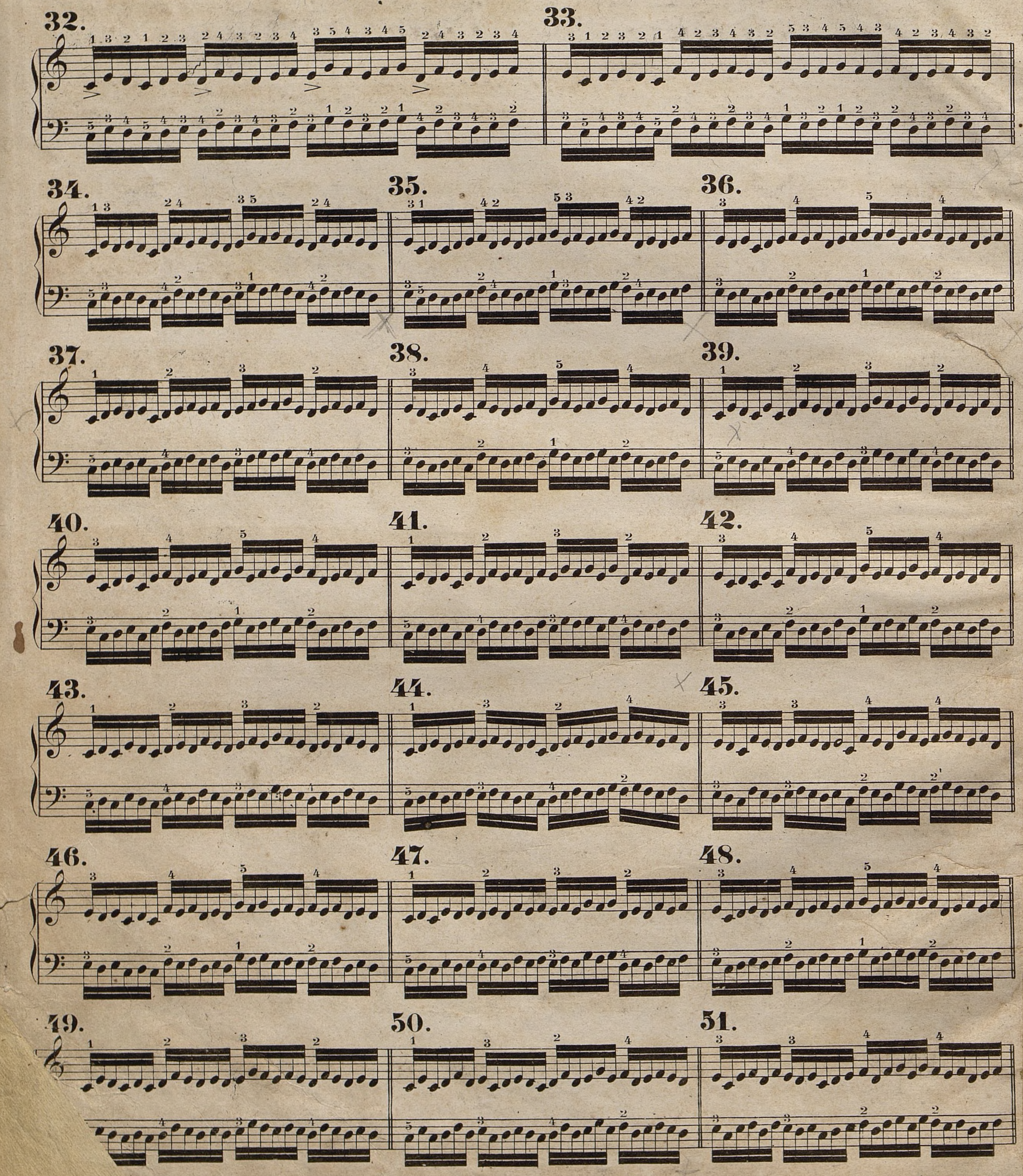

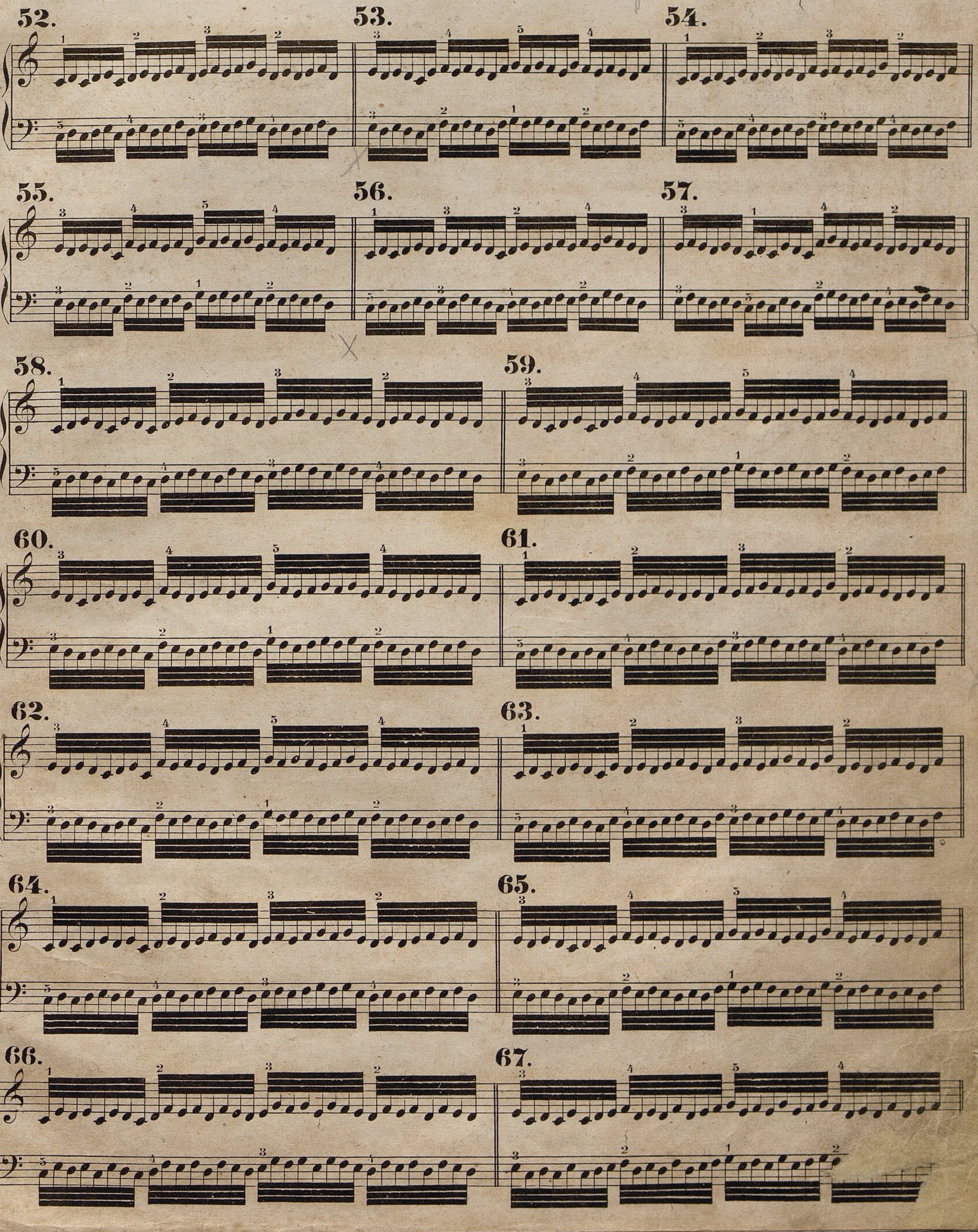
Szóstki.

Pierwszą nutę każdéj szóstki dobrze odznaczać.
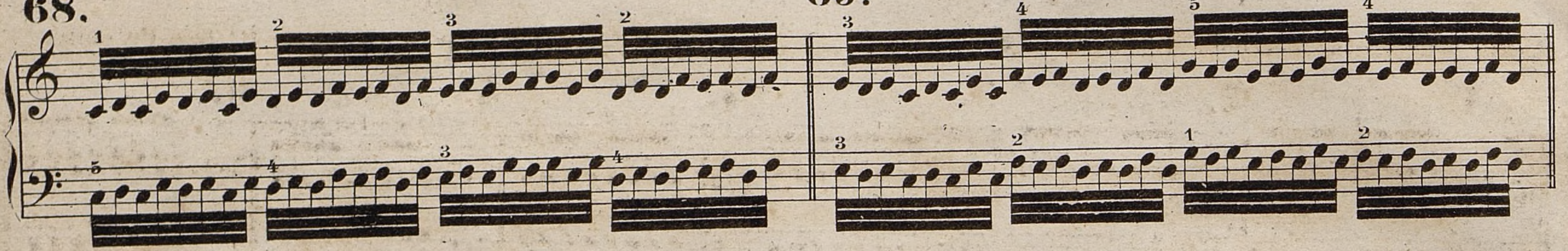
Des sextolets.

Marquez la première note de chaque sextolet.
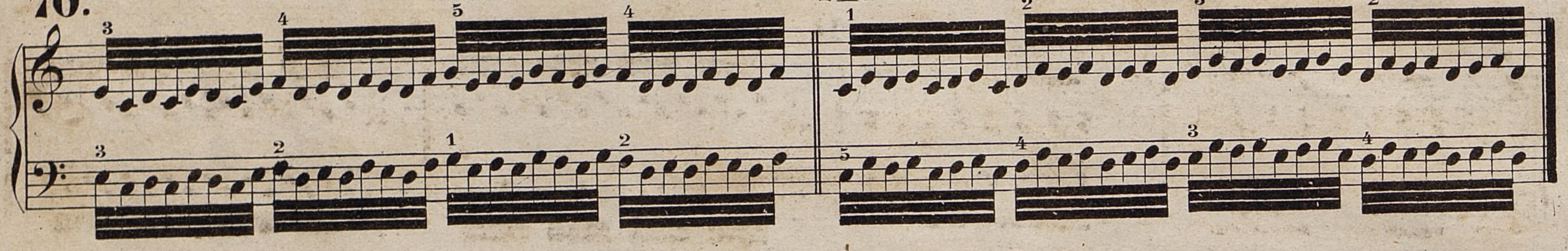

52.
53.
54.
55.
56.
57.
58.
59.
60.
61.
62.
63.
64.
65.
66.
67.

68. 69.

70. 71.

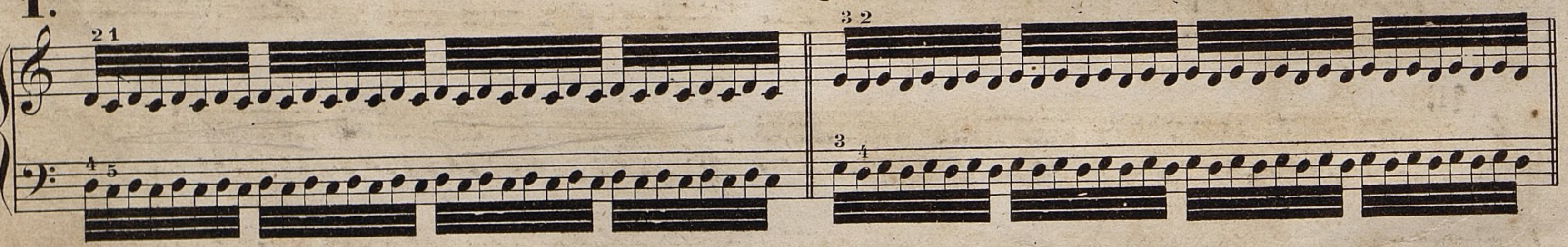
Tryl.

Ponieważ tryle wielce są użyteczne dla nadania równości i pewności palcom, potrzeba więc pracować z całą sumiennością nad tą figurą muzyczną. Uczeń obok częstego ćwiczenia się w trylach, powinien grywać je bez najmniejszego poruszenia ręki, zaczynając najprzód jedną, potém zaś obydwiema razem i stopniowo ruch przyspieszając. N.ra 1. 2. 3. 4. 5. 6. wykonywane bez przerwy i ruchem jednostajnym, wielką korzyść przyniosą.
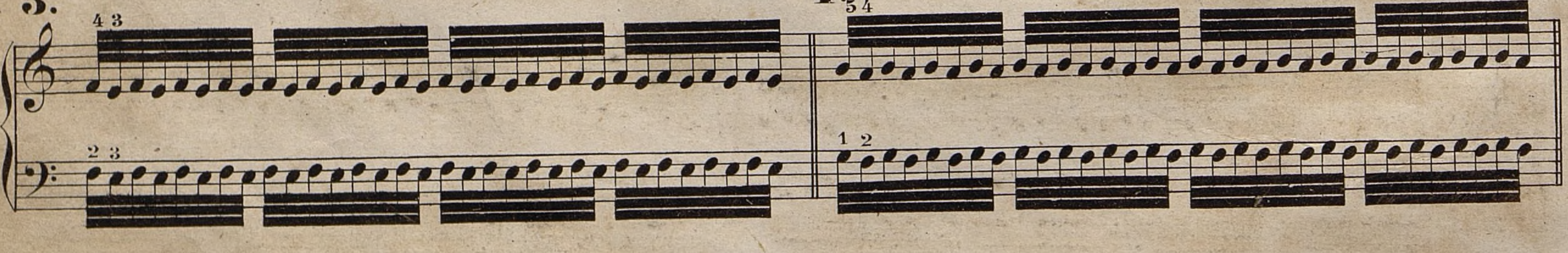
Exercice du Trille ou Cadence.

L'exercice des cadences étant très utile pour égaliser les doigts et pour leur donner de l'aplomb, il faut que l'élève les exerce bien souvent, sans mouvement de la main. Il commencera d'abord lentement et avec une main, ensuite avec les deux ensemble, en accélérant toujours le mouvement; aussi lui sera-t-il avantageux d'exercer les Nros 1. 2. 3. 4. 5. 6. sans interruption, et dans un mouvement égal.

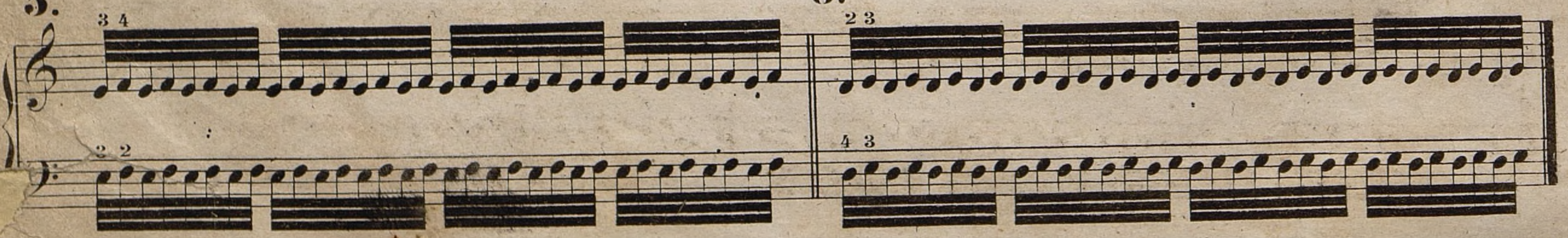
1. 2.

3. 4.

5. 6.

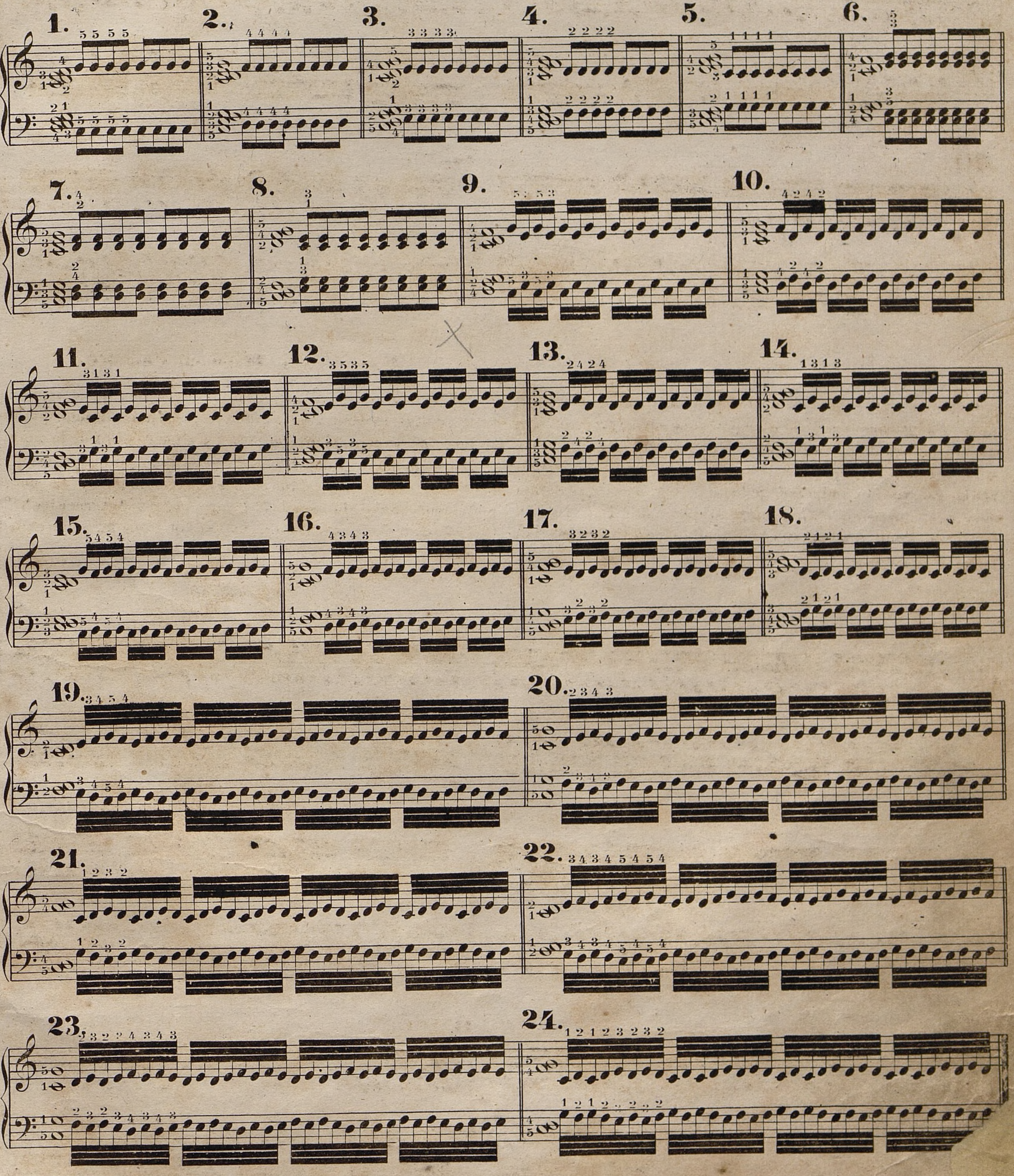

Ćwiczenia, mające na celu niezależność palców.

Każdą przedziałkę przynajmniéj 10 razy powtórzyć.

Exercices pour les doigts indépendants les uns des autres.

Chaque N° doit être répété au moins 10 fois de suite.

Ćwiczenia w tonach podwójnych.
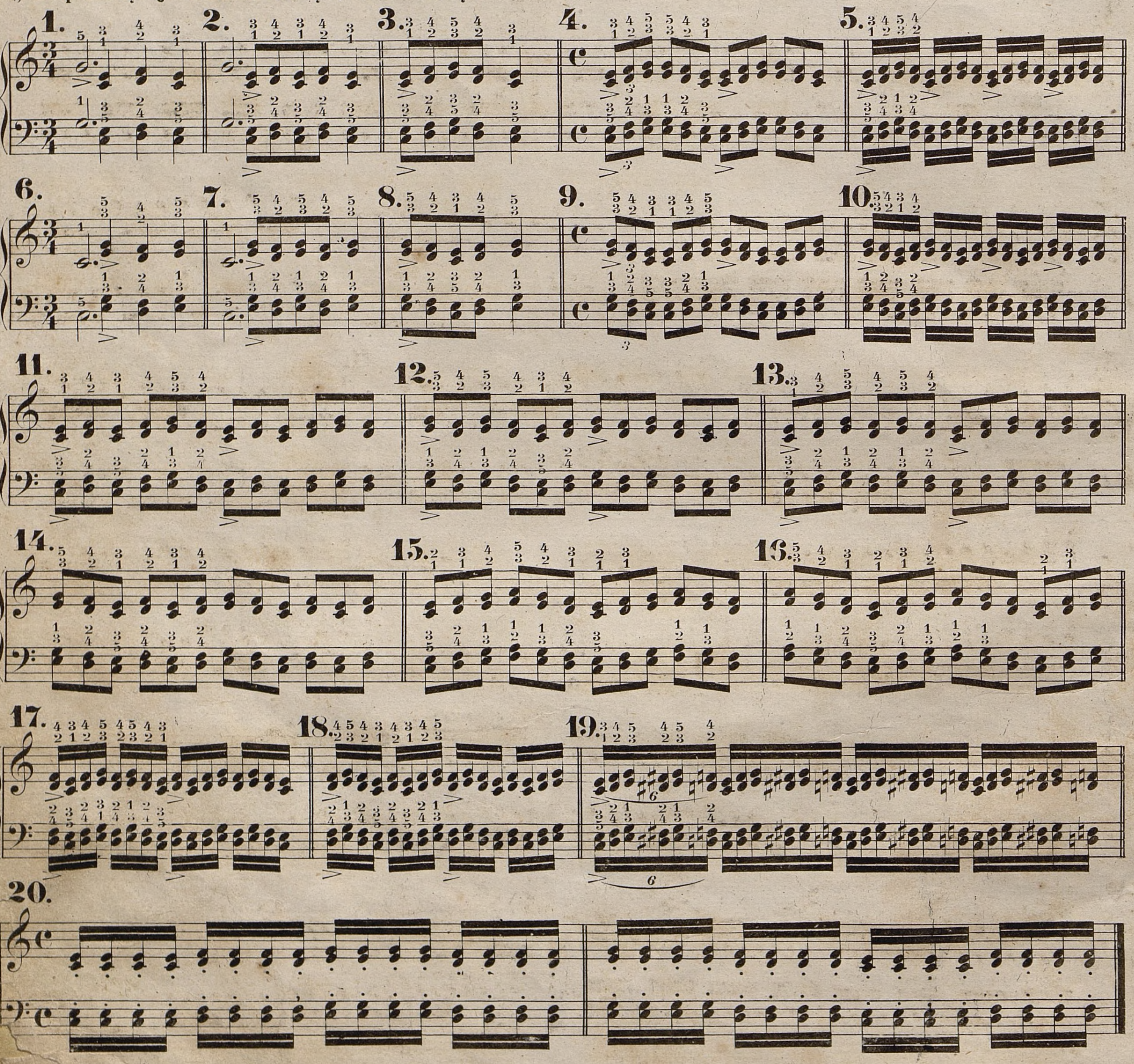
Ćwiczenia w nutach podwójnych są jednym z najskuteczniejszych środków do wydoskonalenia mechanizmu ręki służących. Wypływa ztąd, że trzeba jak najgorliwiéj aż dotąd nad niemi pracować, dopóki się zupełnéj poprawności w wykonaniu ich nie osięgnie, czyli raczéj dopóki wszystkie dźwięki akkordy składające równo i w taki sposób wygłoszone nie będą, że one dla ucha jako jedna nierozerwana całość się przedstawią.

Ćwiczenia rzeczone mają być grane nie tylko w tonacyi C, ale przełożyć je również należy na inne tonacye.

Exercices à plusieurs parties.

Les exercices des notes doubles sont un des moyens les plus efficaces de perfectionner le mécanisme de la main. Il est donc essentiel d'y donner autant de soins et de temps, qu'il en faut pour parvenir à une exécution correcte, c'est-à-dire, à mettre une égalité et un ensemble parfaits dans les sons réunis en accords.

On les transposera aussi en différents tons.

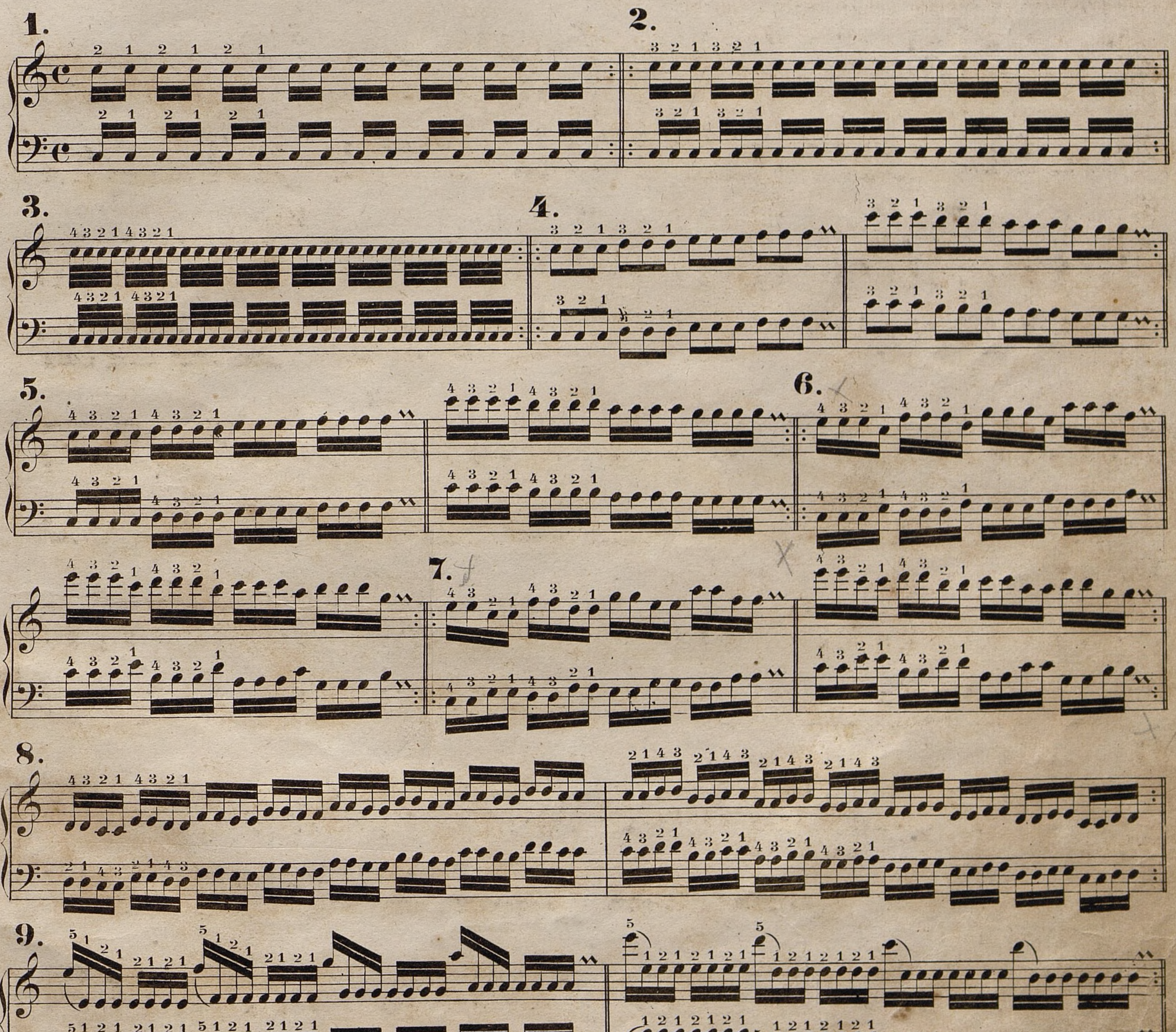

Zmiana palców przy kilkakrotném powtórzeniu jednego klawisza.

Ćwiczenia nastepujace wymagają, aby ilekroć klawisz się powtarza, palec drugi zesunąć na trzeci, a ten ostatni na czwarty. W wykonaniu figur podobnych strzedz się jeszcze należy sztywnego ułożenia ręki.

Changement de doigts. Tremolo.

L'exécution des exemples suivants se fait par un changement vite de 2, 3, ou 4 doigts sur une touche. Mais il faut faire attention de ne pas mettre la main dans une position maladroite.
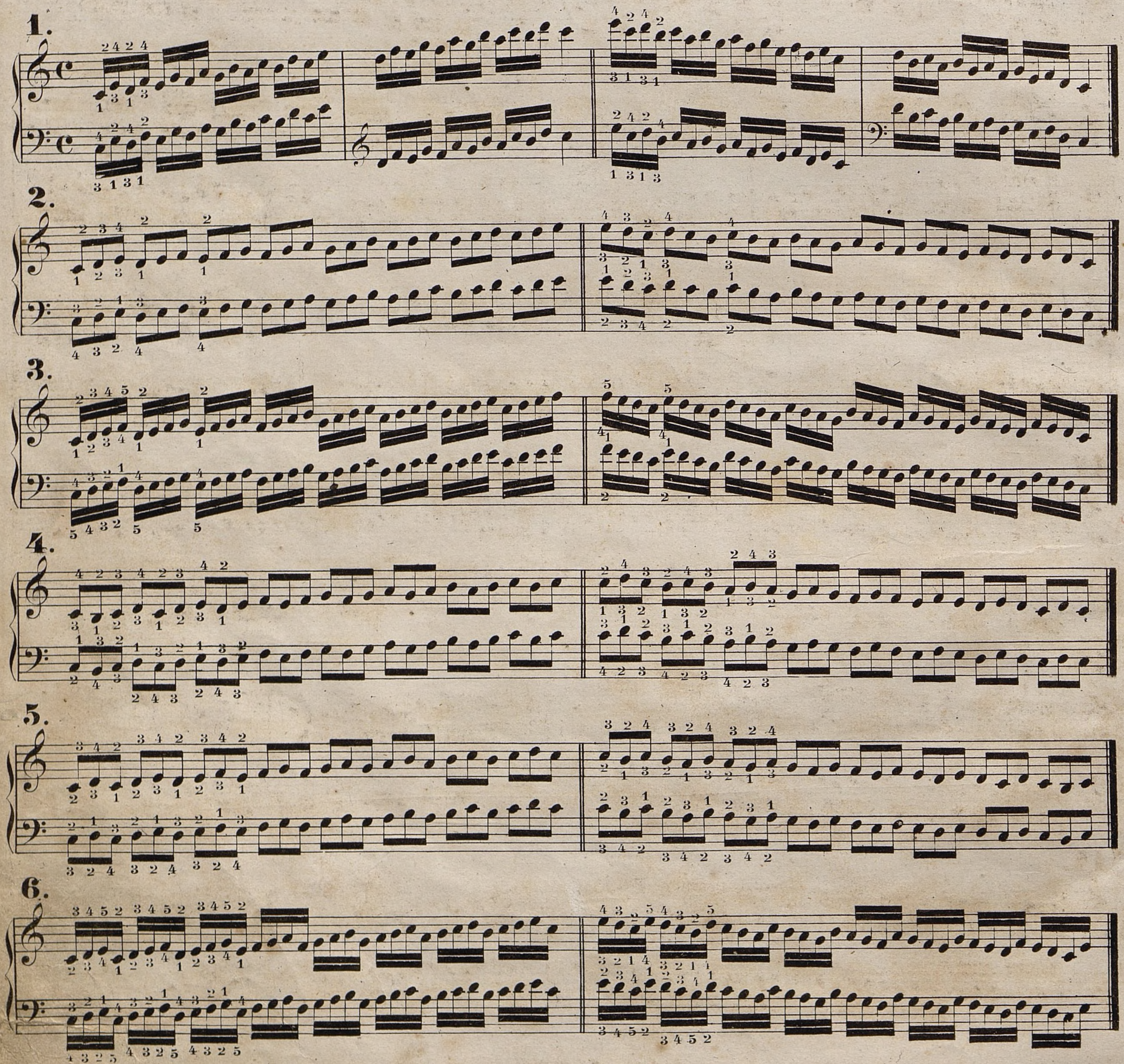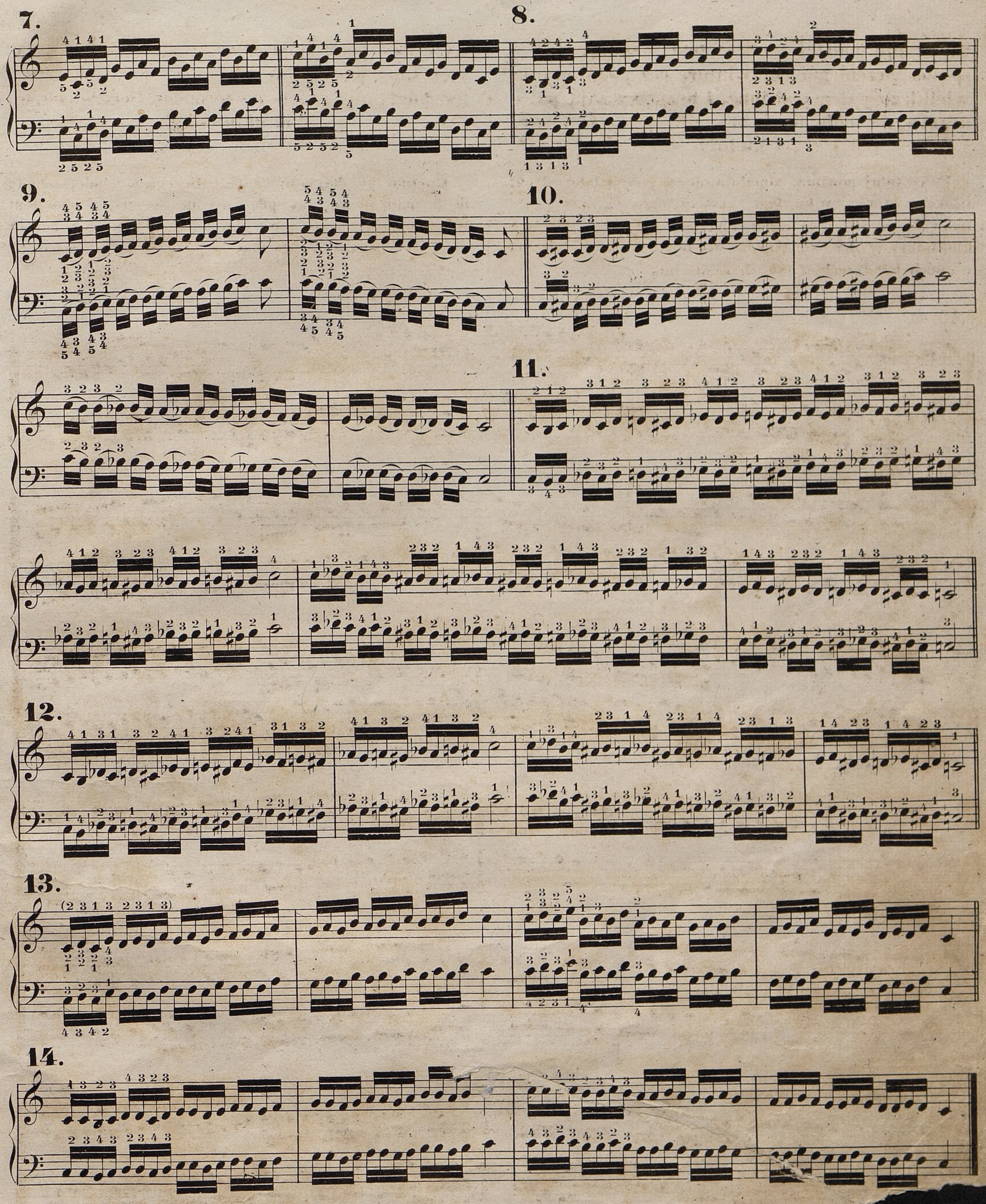

Ćwiczenia poniżéj zamieszczone wskażą w jaki sposób przebiegać klawiaturę bez podkładania wielkiego palca pod inne, i przyzwyczają palce ucznia do odległości sekund, tercyi, kwart i kwint.

Palce tutaj powinny zupełnie niezależnie działać od ręki i łokcia, którego w każdym razie czynność ogranicza się tylko do prostego przenoszenia ręki z jednego miejsca klawiatury w drugie. Każde ćwiczenie powtórzyć trzeba w dwóch lub trzech oktawach klawiatury.

Exercices pour apprendre à parcourir le clavier sans passer les pouces et pour habituer les doigts aux écarts de secondes, tierces, quartes et quintes.

L'action des doigts doit être entièrement indépendante de la main et du bras qui, dans aucun cas, n'admettent d'autres mouvements que celui de translation. Par-courez deux ou trois octaves du clavier pour chaque exercice.

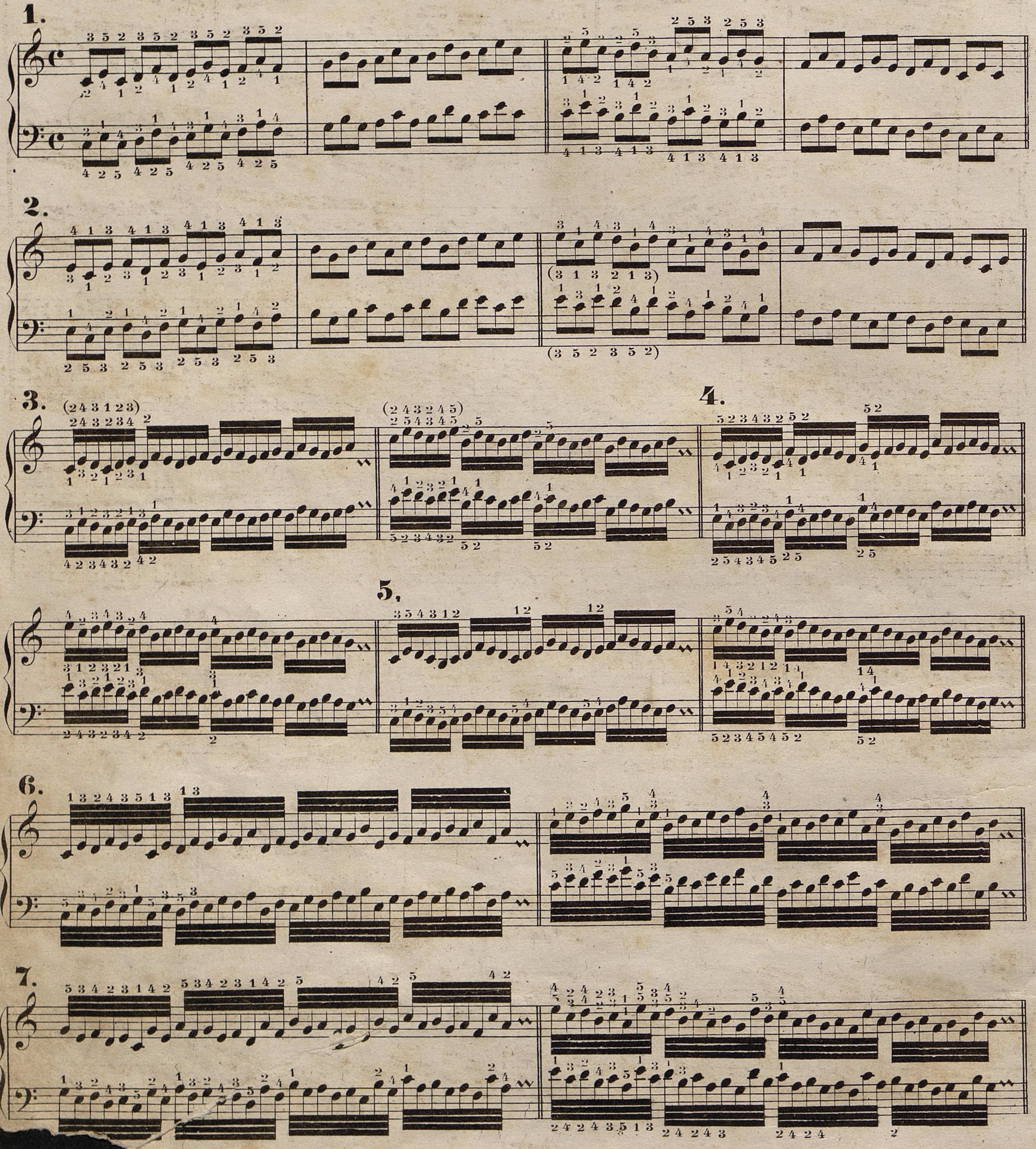

7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.

Ćwiczenia w trójkach przemieniając palce.

Z wielkim będzie pożytkiem, jeżeli uczeń i te ćwiczenia w rozmaitych tonacyach wykonywać zechce.
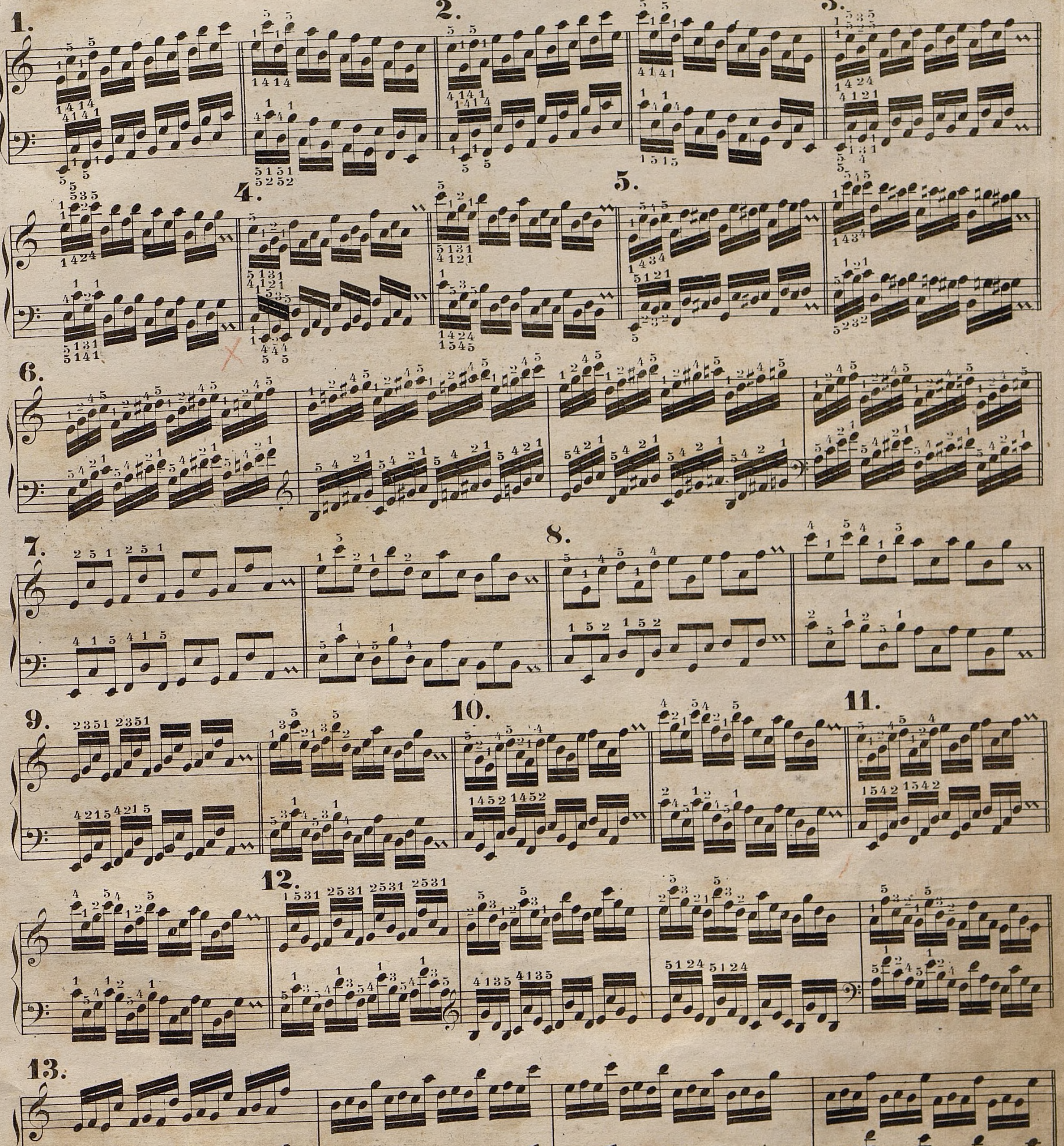
Exercices en tierces en changeant les doigts.
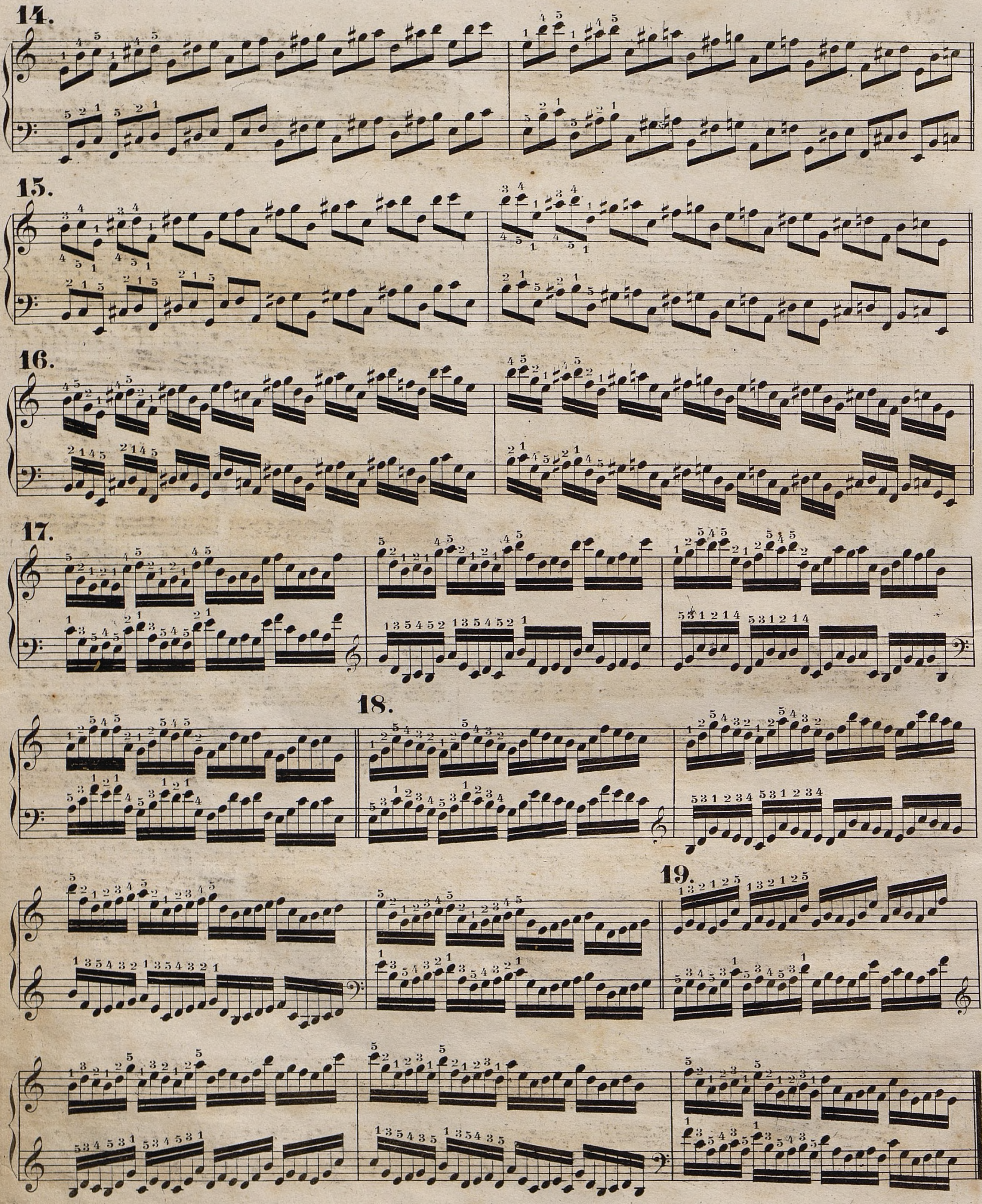
Il sera fort utile de transposer aussi les exemples suivants en d'autres tons.
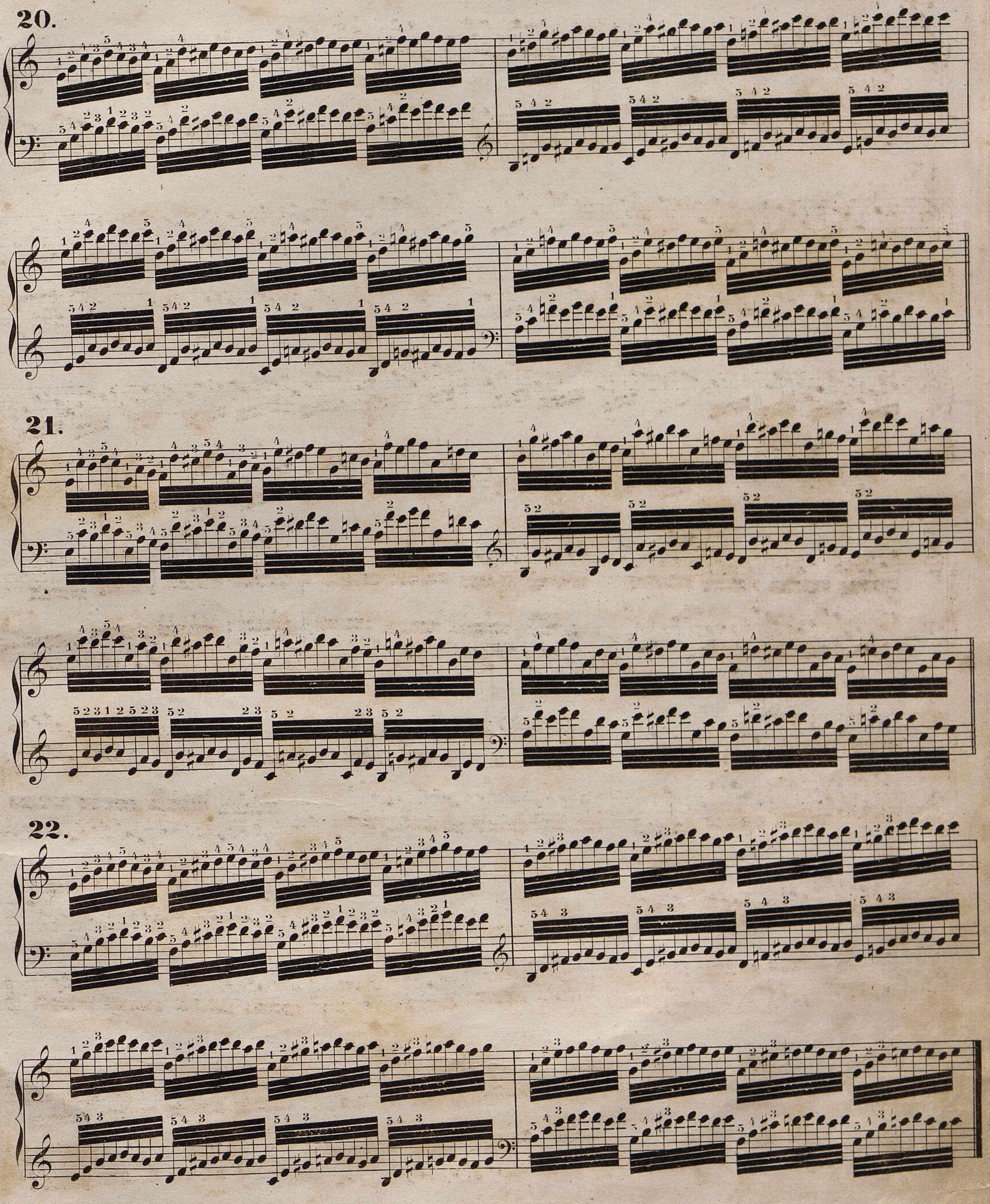

Celem następujących ćwiczeń jest przyzwyczajać rękę do odległości sexty i septymy.

Le but des exercices suivants est de former la main aux écarts des sixtes et des septièmes.
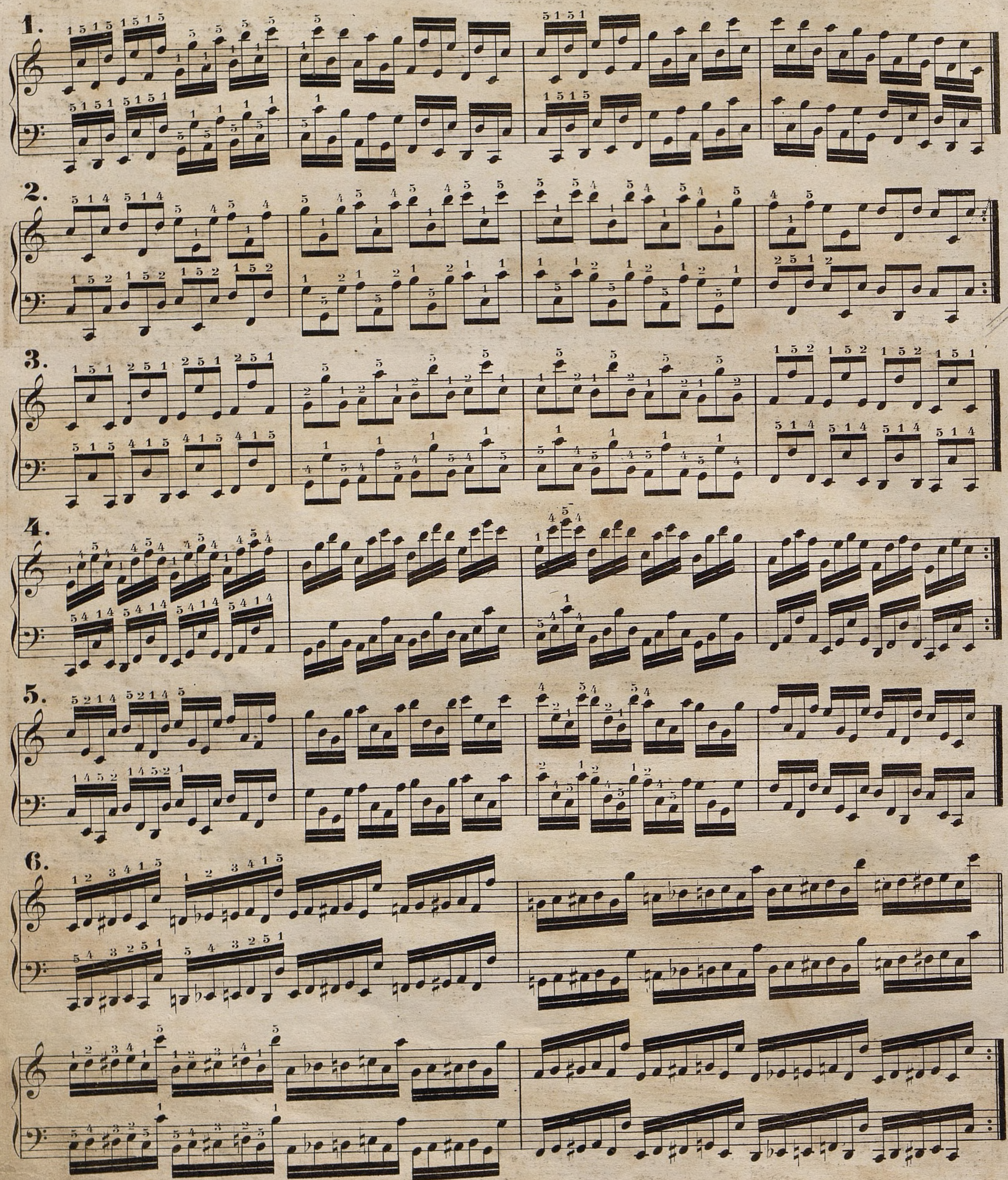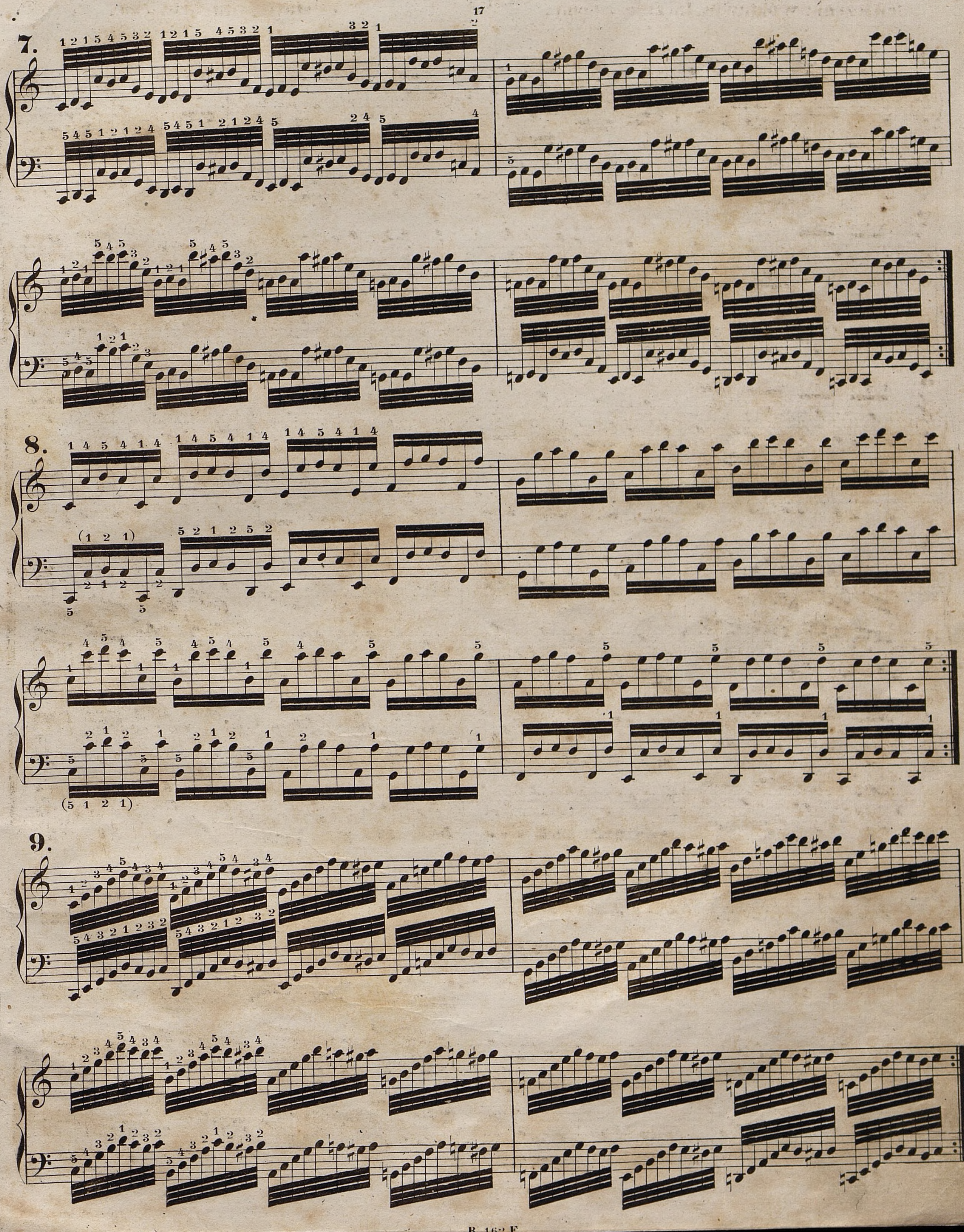

14.
15.
16.
17.
18.
19.

20.
21.
22.

Ćwiczenia woktawach rozpryśniętych; następnie ćwiczenia woktawie łącznie z noną.
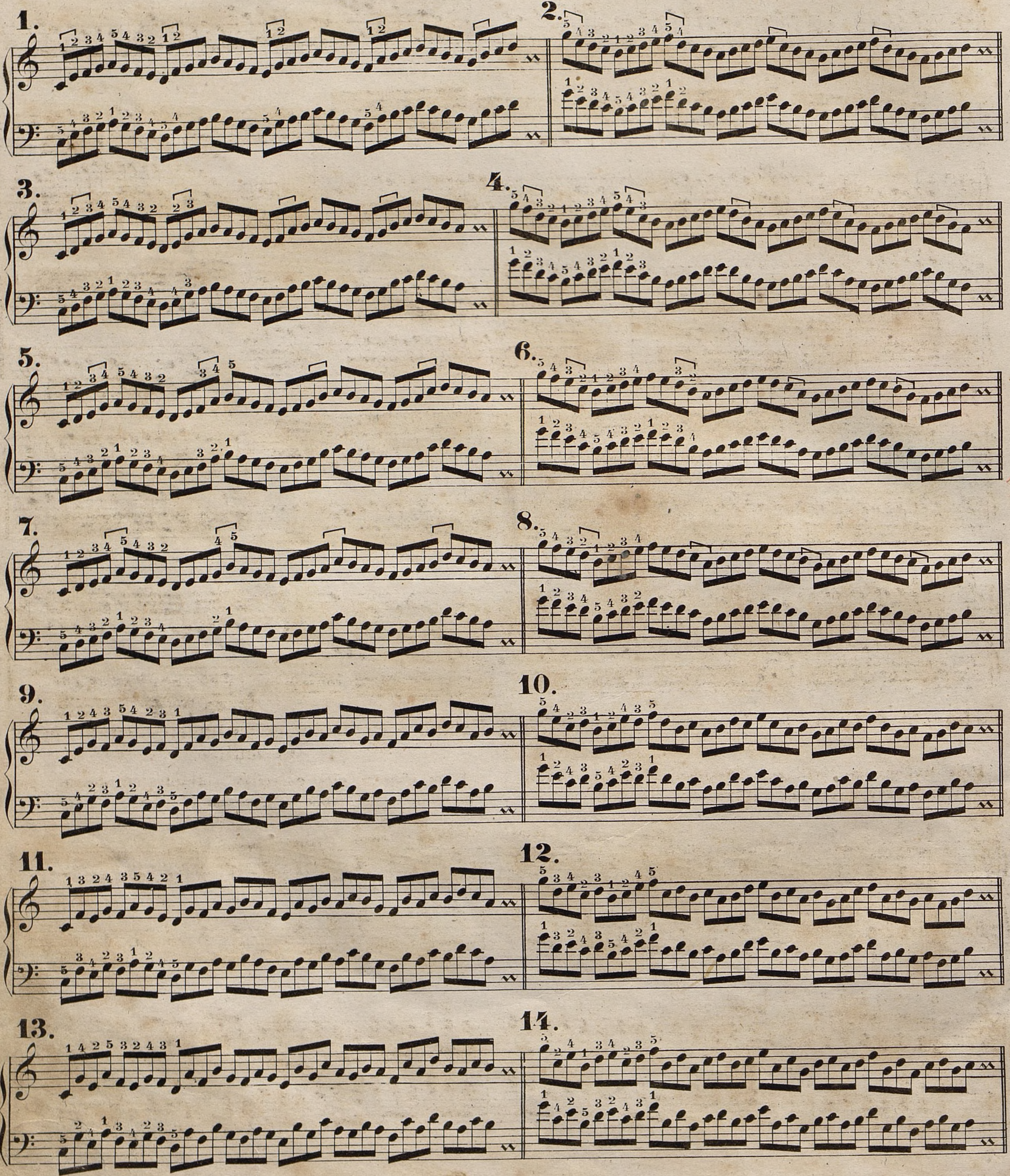
Exercices d'Octaves arpégées et exercices avec l'Octave et la Neuvième.

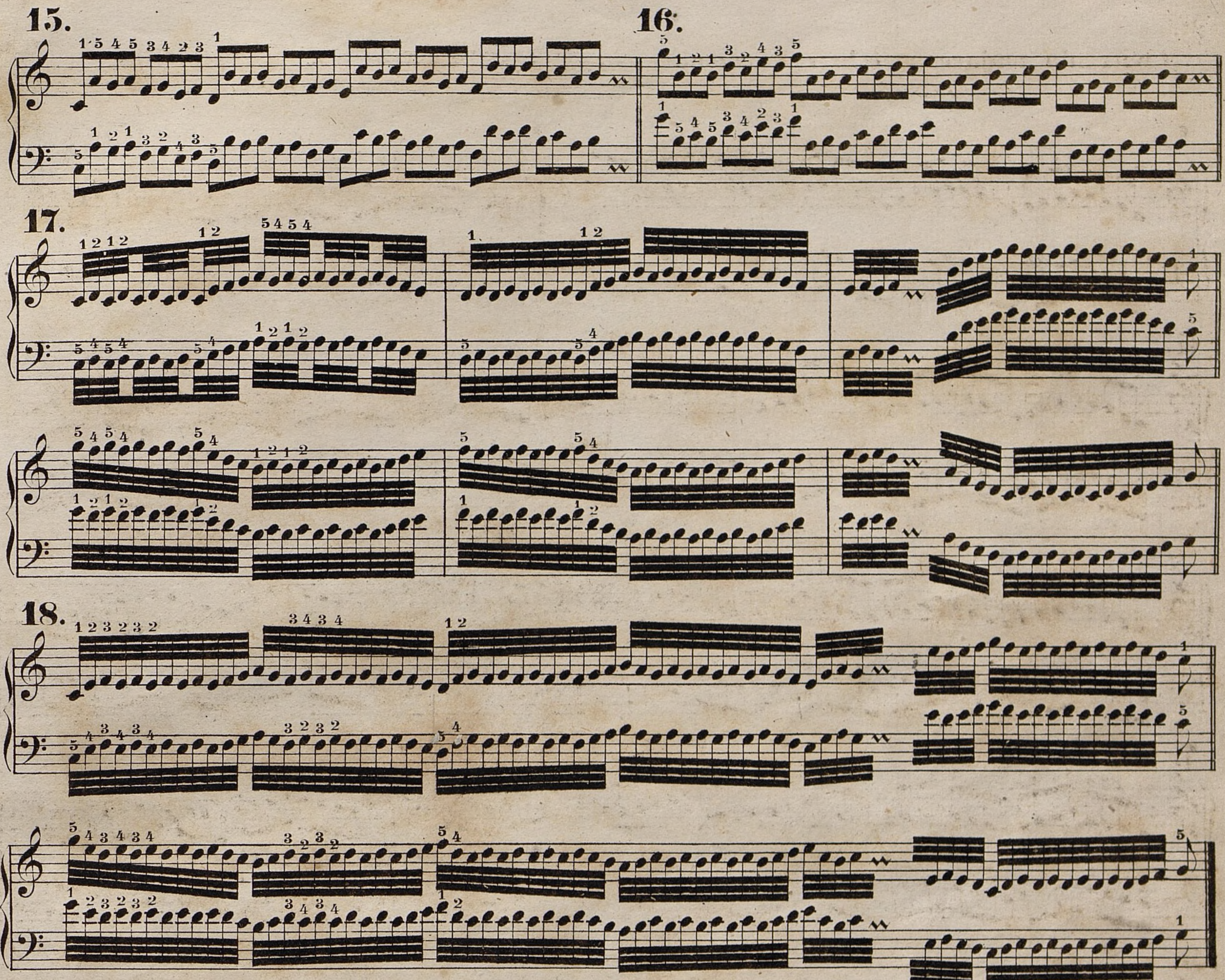

7.
8.
9.

Ćwiczenia mające na celu rozszerzenie palców.

Exercices pour étendre les doigts.
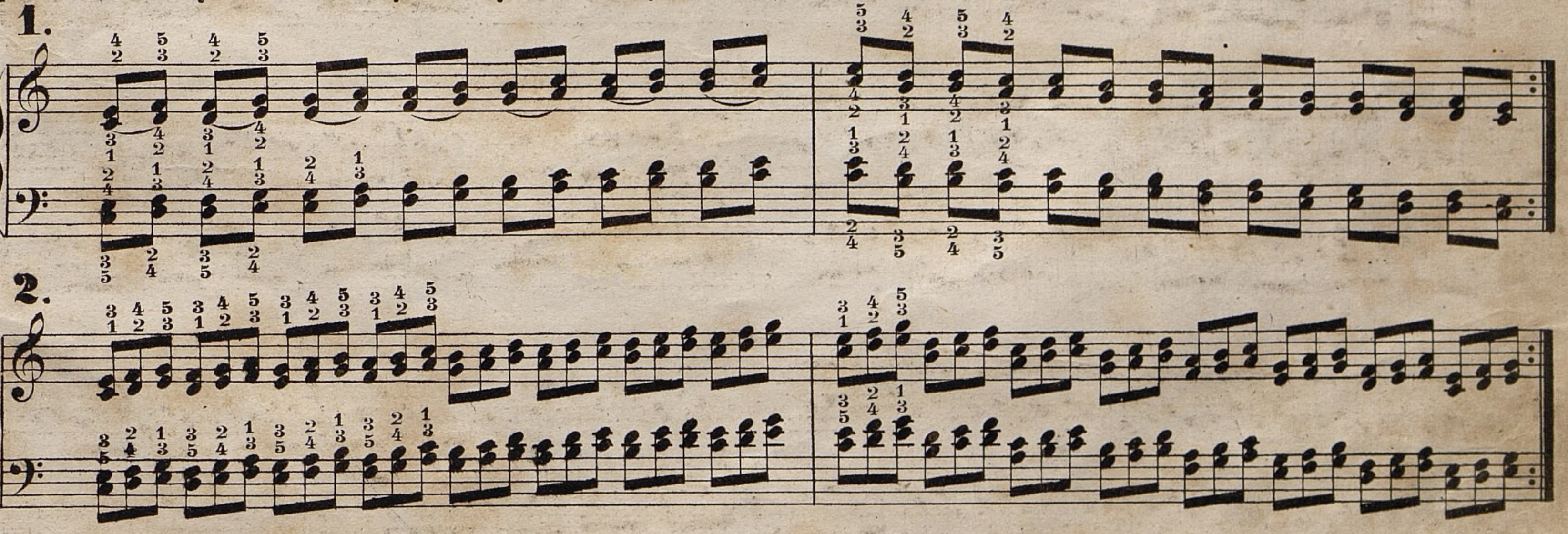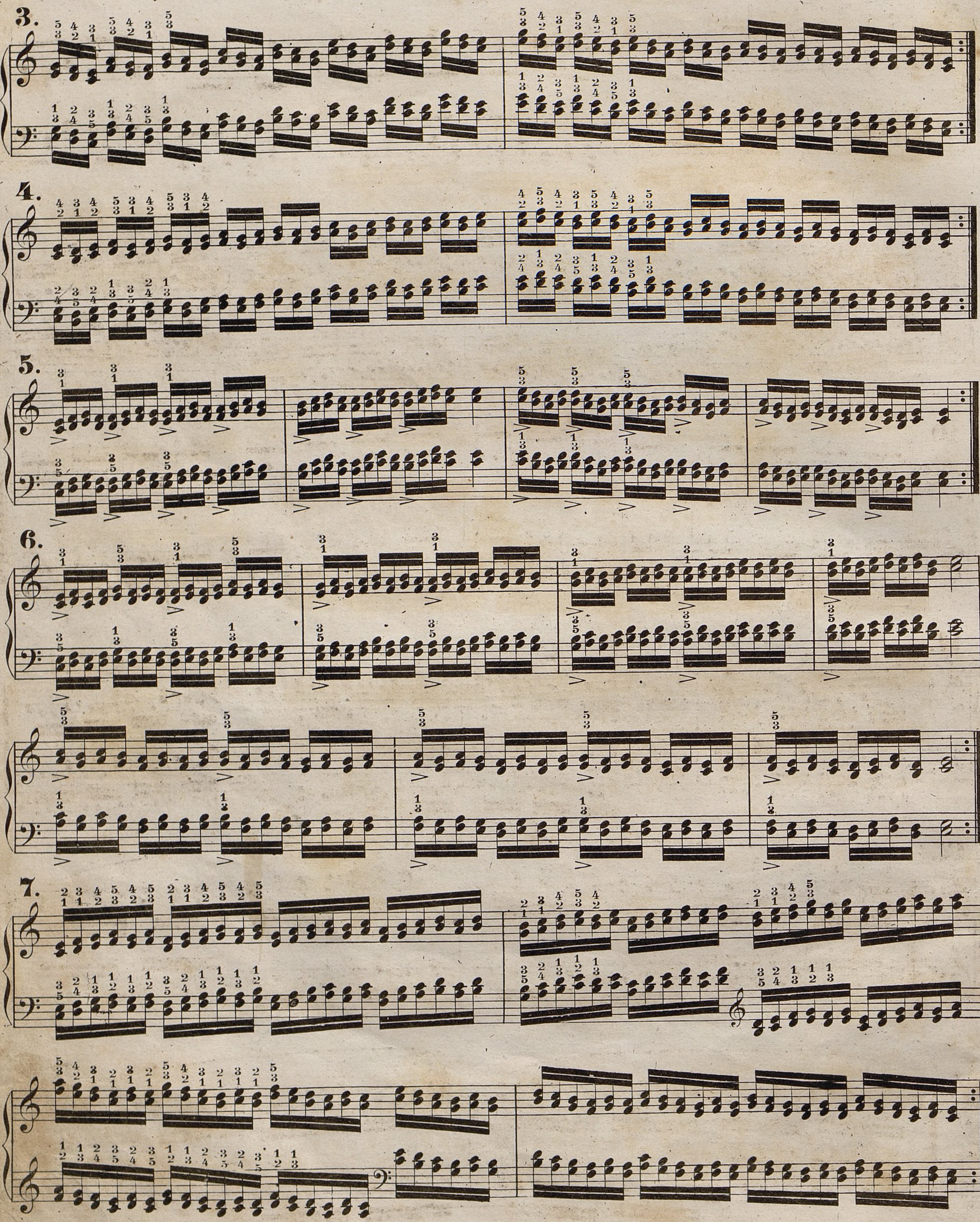

Ćwiczenia w tercyach i kwartach posuwając rękę.
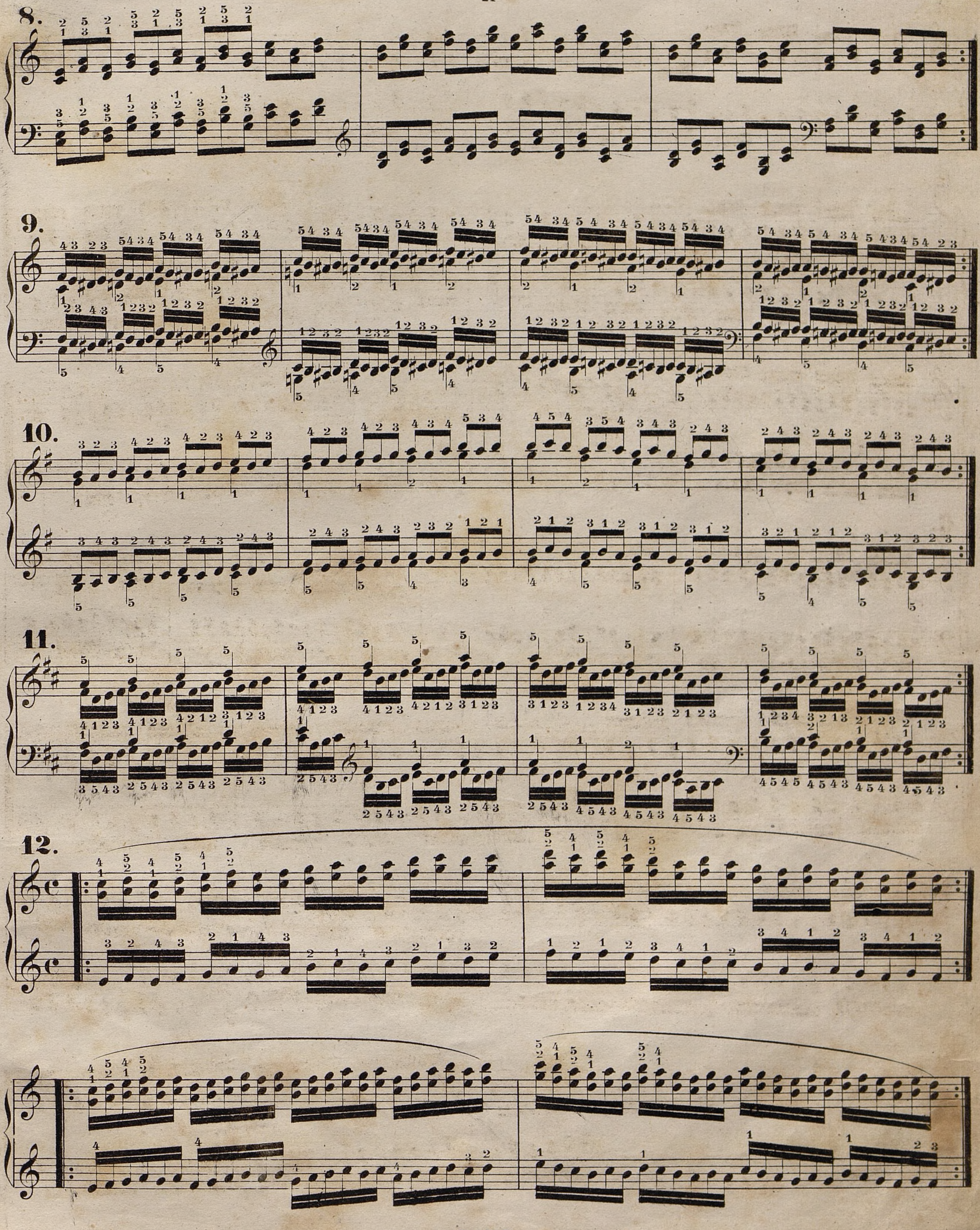
Przy wykonaniu każdego z następujących ćwiczeń przebiedz należy dwie lub trzy oktawy klawiatury.

Exercices en tièrces et en quartes en avançant la main.

Pour chacun des exercices suivants, on devra parcourir deux ou trois octaves du clavier.

8.
9.
10.
11.
12.

Ćwiczenia w Sextach podwójnych.

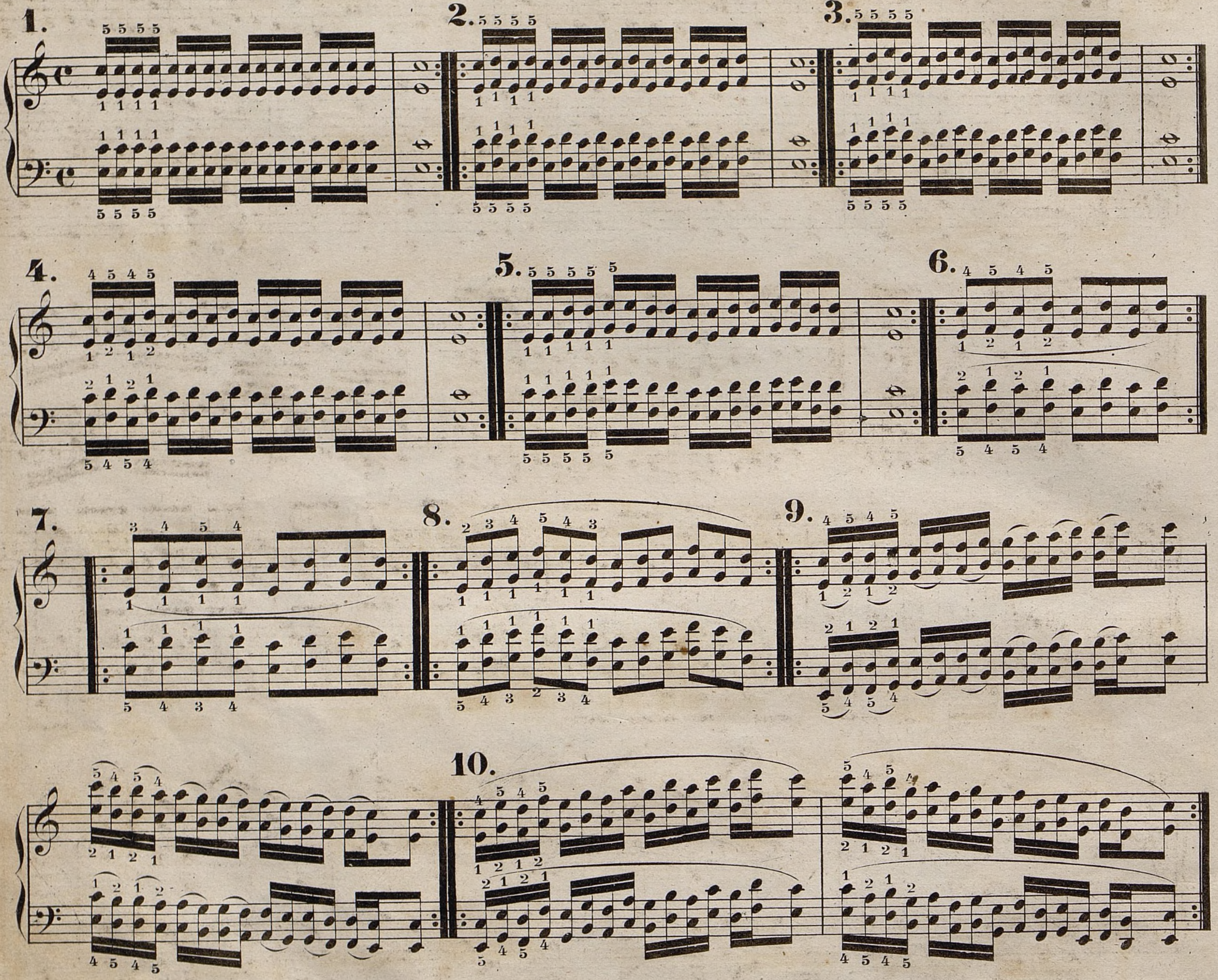
A. *staccato* (wybitnie). **B.** *legato* (zwieźle).

Sexty podwójne w staccato wykonywać potrzeba za każdą razą lekko pięścią na klawiaturę rzucając.

Exercices en doubles Sixtes.
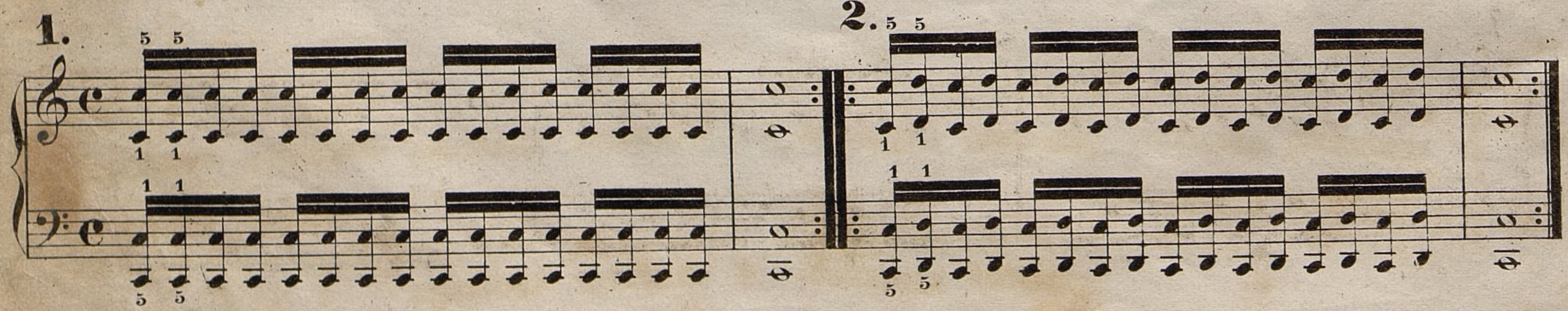
A. *staccato.* **B.** *legato.*
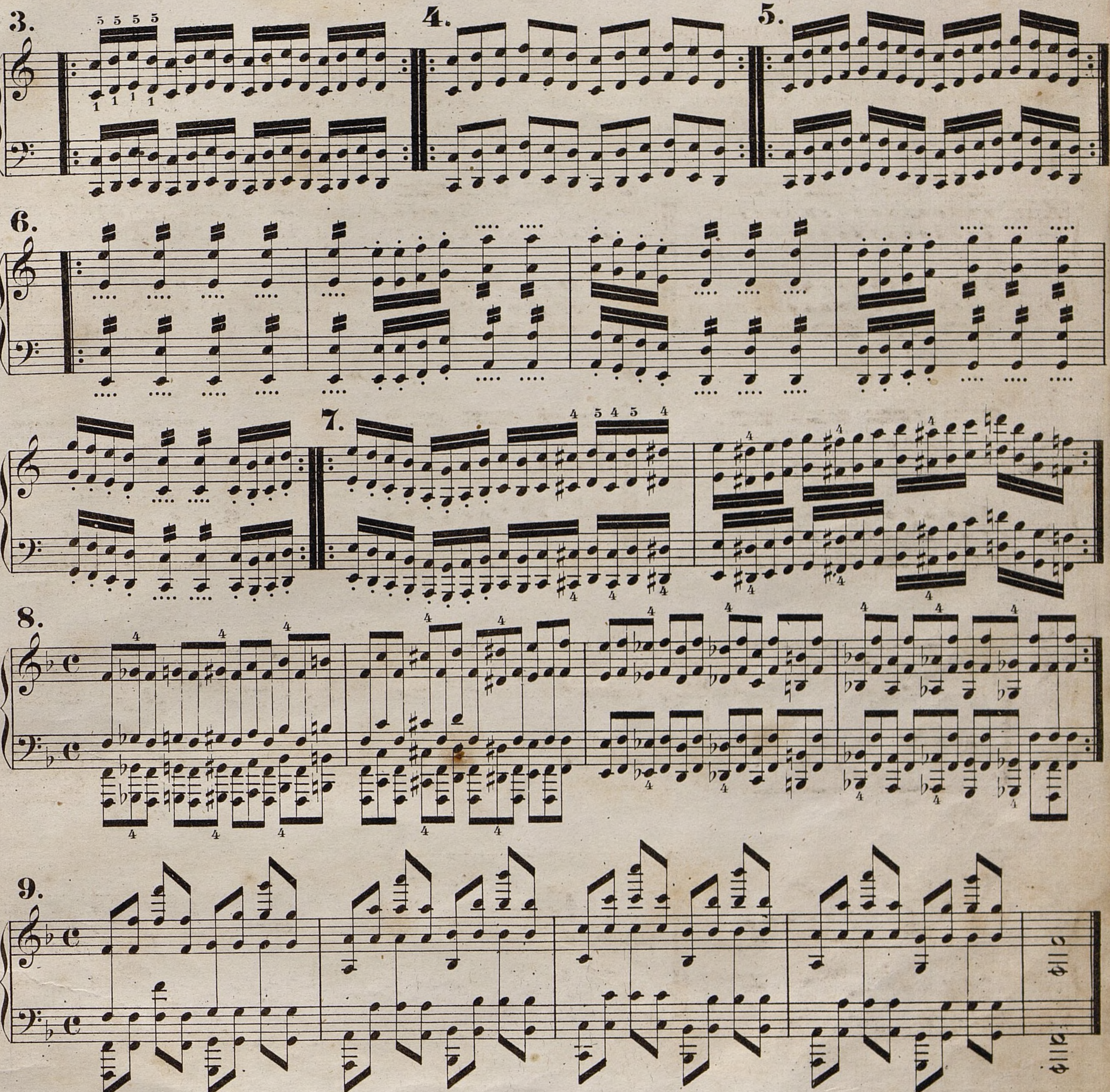
Les doubles sixtes staccato doivent se faire du poignet.

Ćwiczenia w oktawach otrzymują się podobnież zapomocą lekkiego usuwania za każdym razem pięści.

Exercices en Octaves à l'aide du poignet.

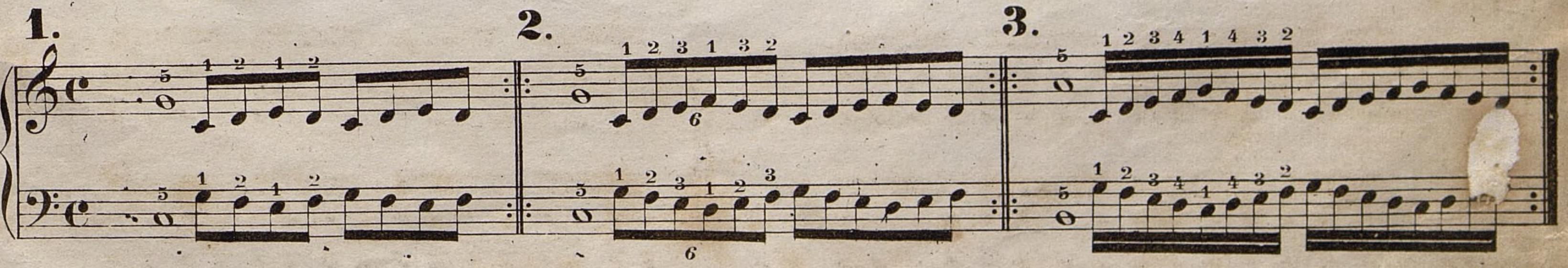

Szyki toniczne czyli gammy.

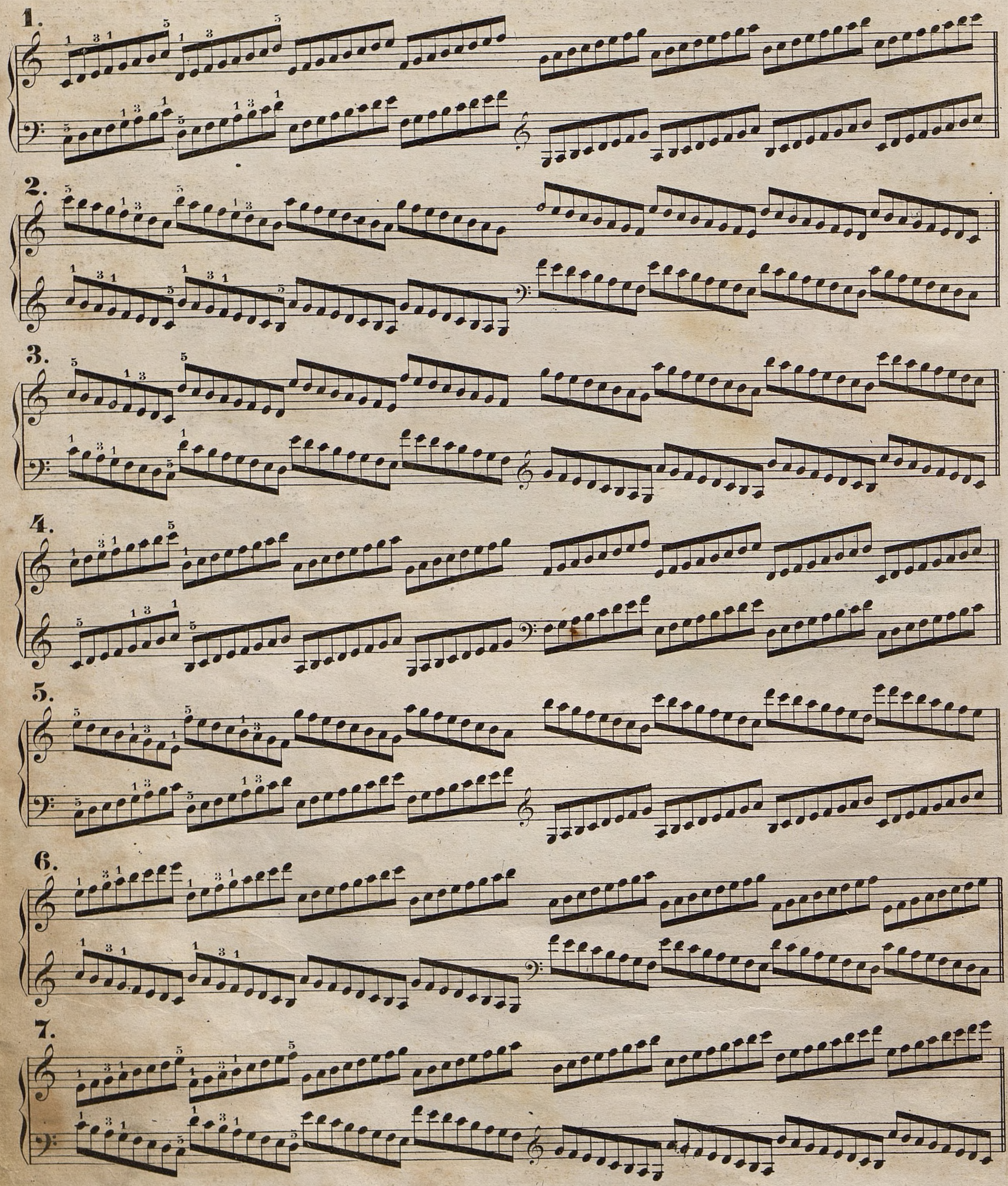
Ćwiczenia przygotowawcze mające na celu podkładanie wielkiego palca pod inne.

Gammes.
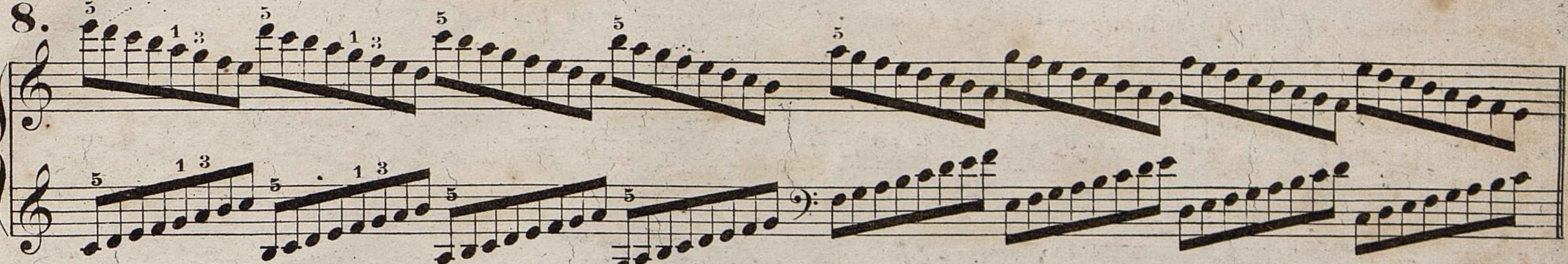
Exercices préparatifs pour apprendre à passer le Pouce.
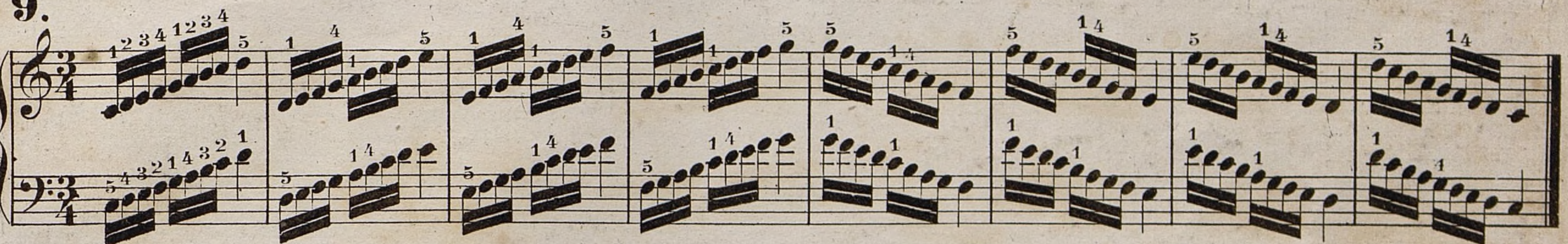

Ćwiczenia odnoszące się do Gammy w tonacyi C major. | Exercices pour la Gamme en Ut majeur.

8.
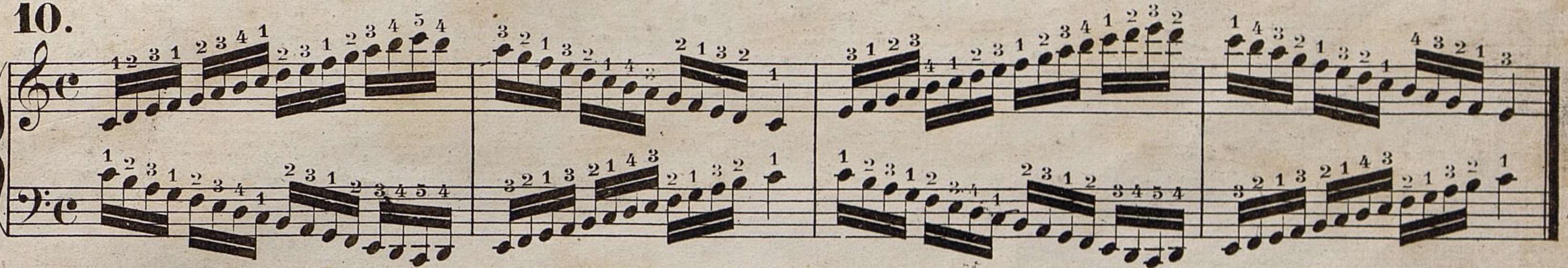

9.

Gammy w tonacyi C major w biegu przeciwnym.

Gammes en Ut majeur par mouvement contraire.

10.
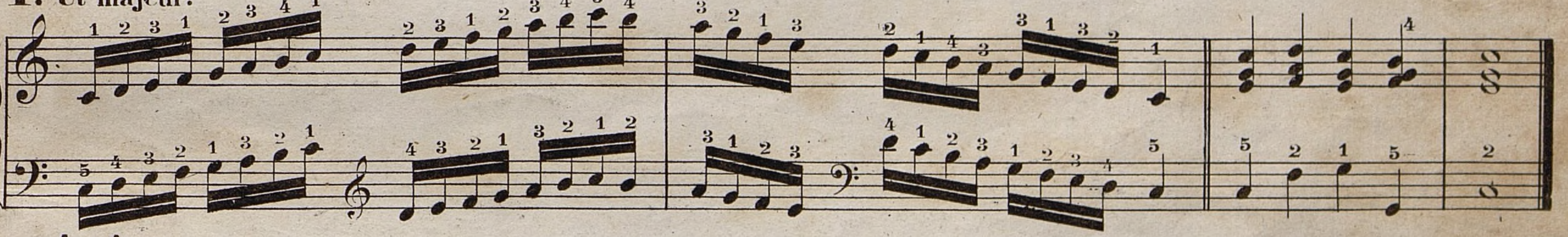

Gammy we wszystkich tonacyach tak majorowych jak i minorowych.

Ponieważ gammy są bez zaprzeczenia jednym znajlepszych środków do wprawiania w ruch szybki palców i do nadaniaim siły równości i zwinności, konieczną więc jest rzeczą aby nad niemi pracować jak najusilniéj.
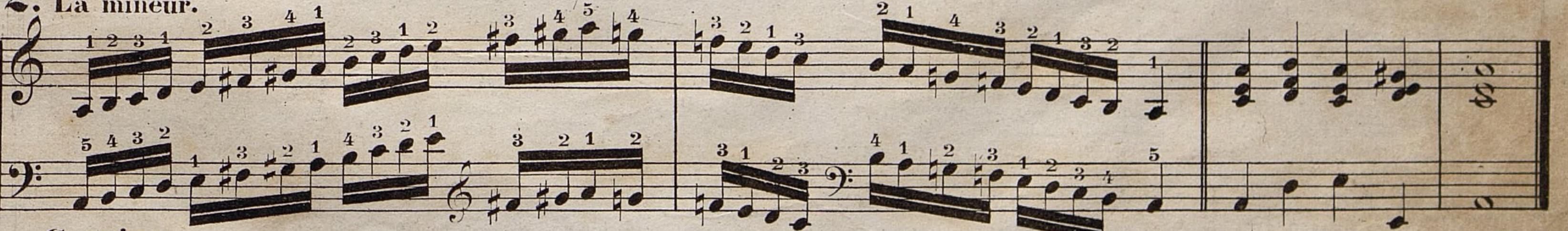
Gammes dans tous les tons majeurs et mineurs.

Le Exercices des gammes étant sans contredit le meilleur moyen pour développer les doigts et pour leur donner de la force et de l'égalité, il est essentiel de les travailler assidûment.
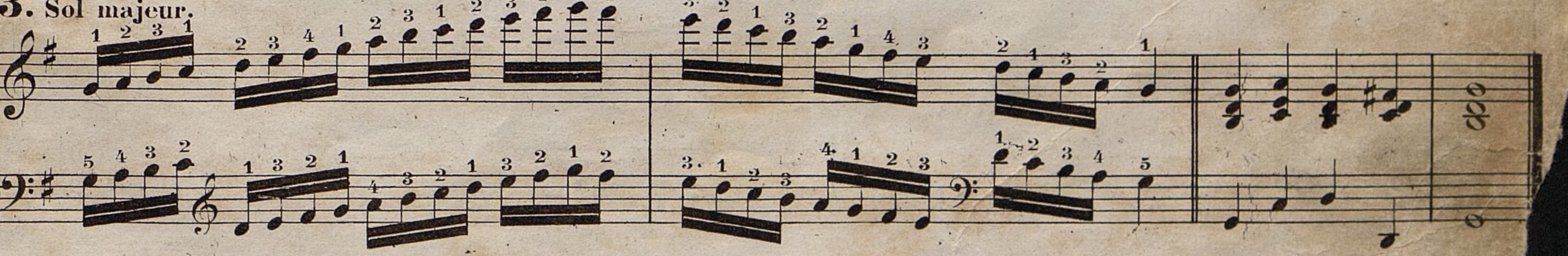
C major.
1. Ut majeur.
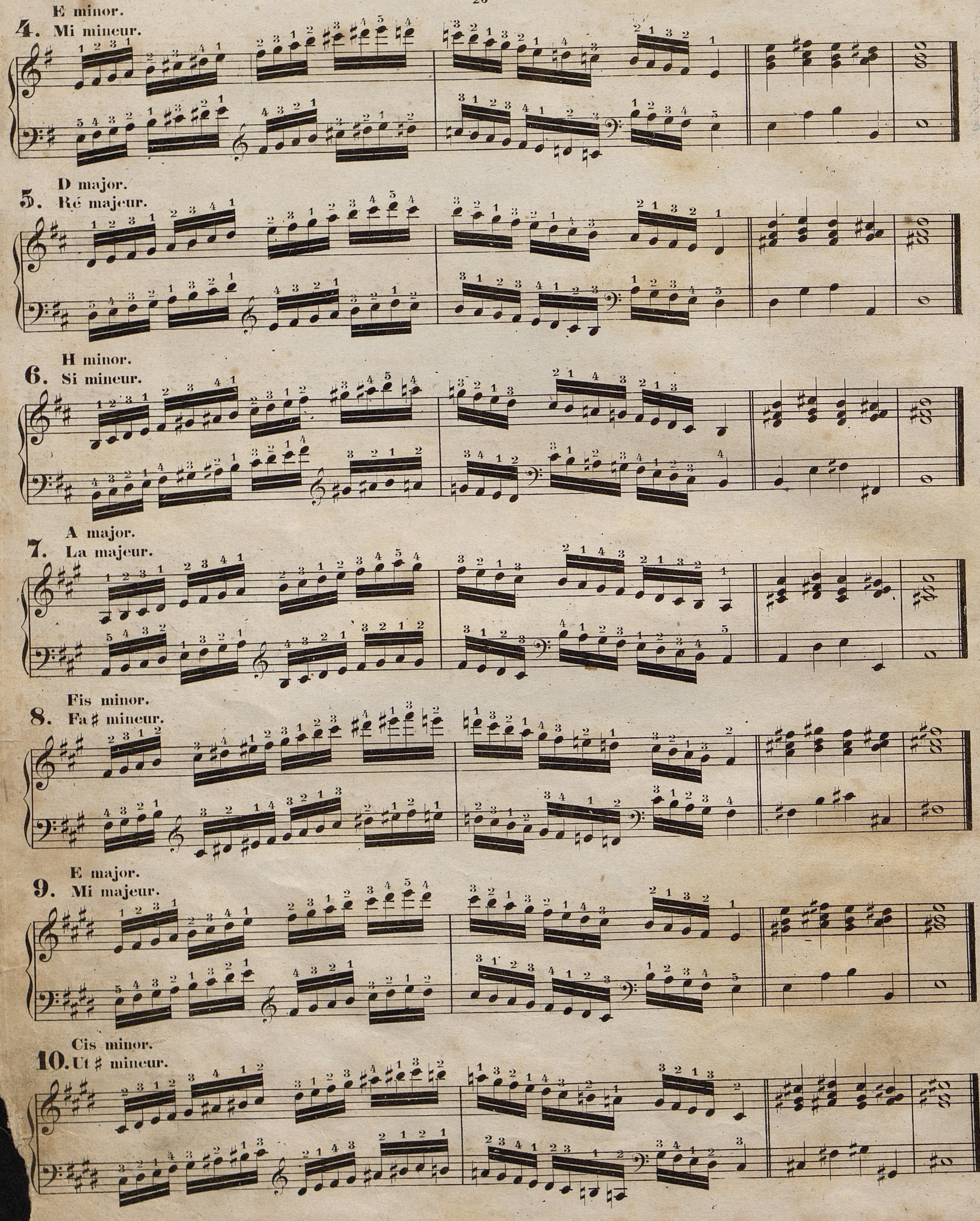

A minor.
2. La mineur.
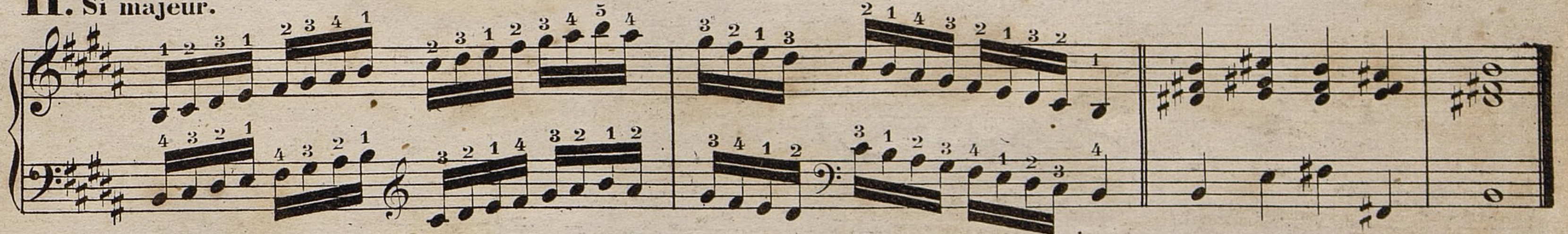

G major.
3. Sol majeur.
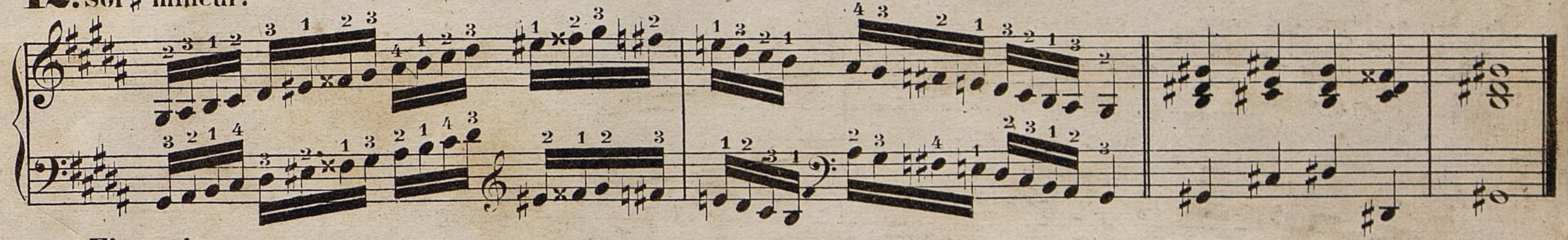

E minor.
4. Mi mineur.
D major.
5. Ré majeur.
H minor.
6. Si mineur.
A major.
7. La majeur.
Fis minor.
8. Fa ♯ mineur.
E major.
9. Mi majeur.
Cis minor.
10. Ut ♯ mineur.
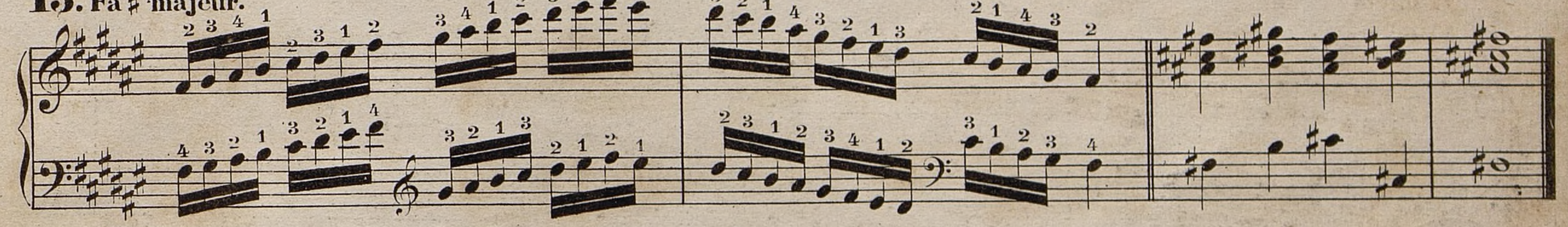
H major.
11. Si majeur.
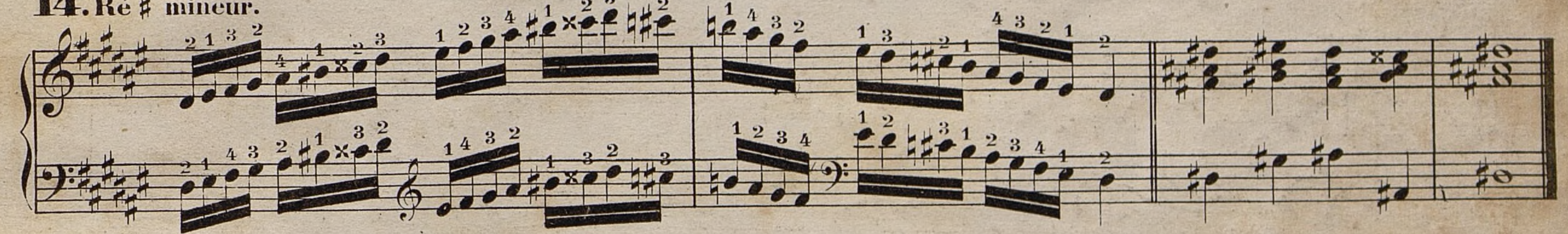

Gis minor.
12. Sol ♯ mineur.

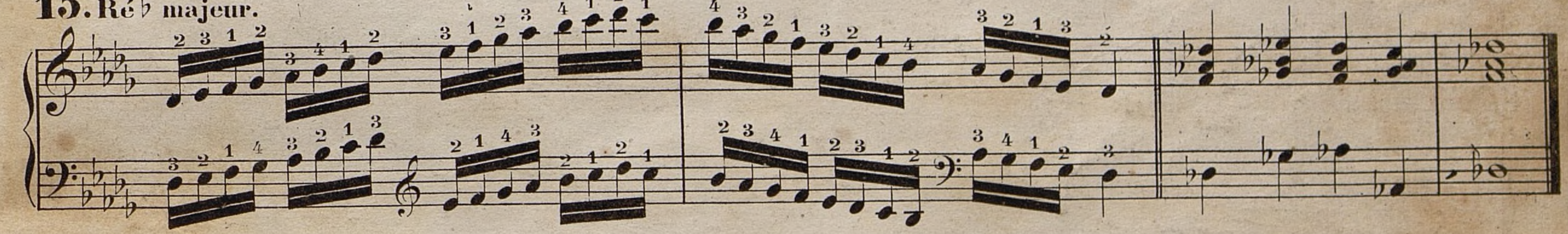
Fis major.
13. Fa ♯ majeur.

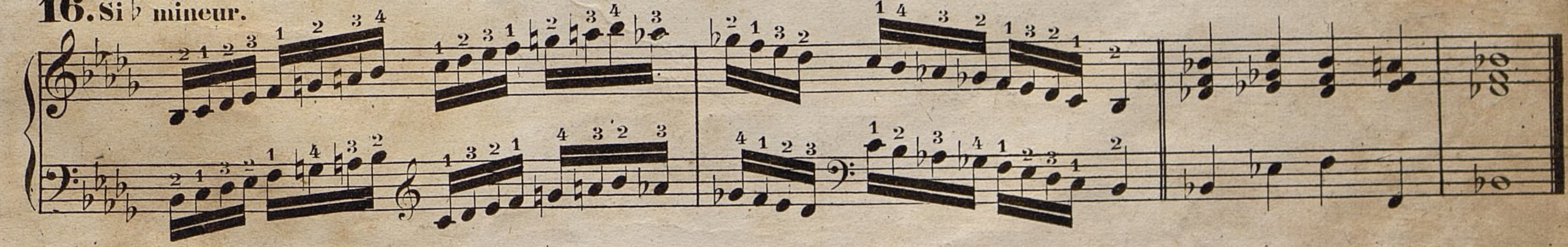
Dis minor.
14. Ré ♯ mineur.

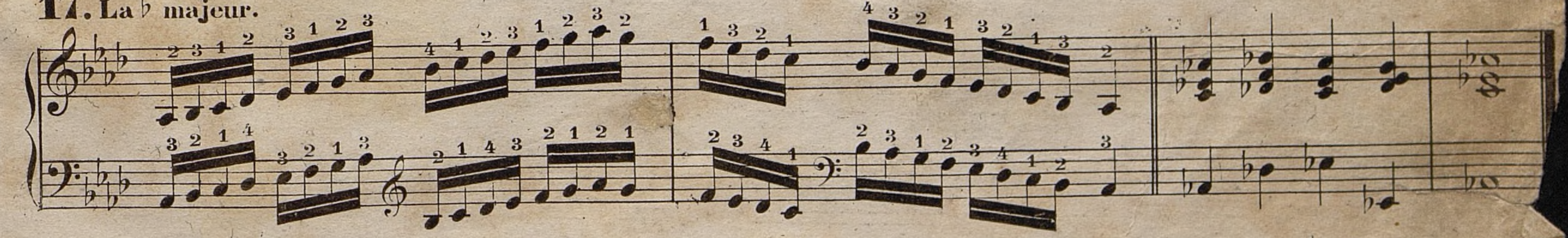
Des major.
15. Ré ♭ majeur.
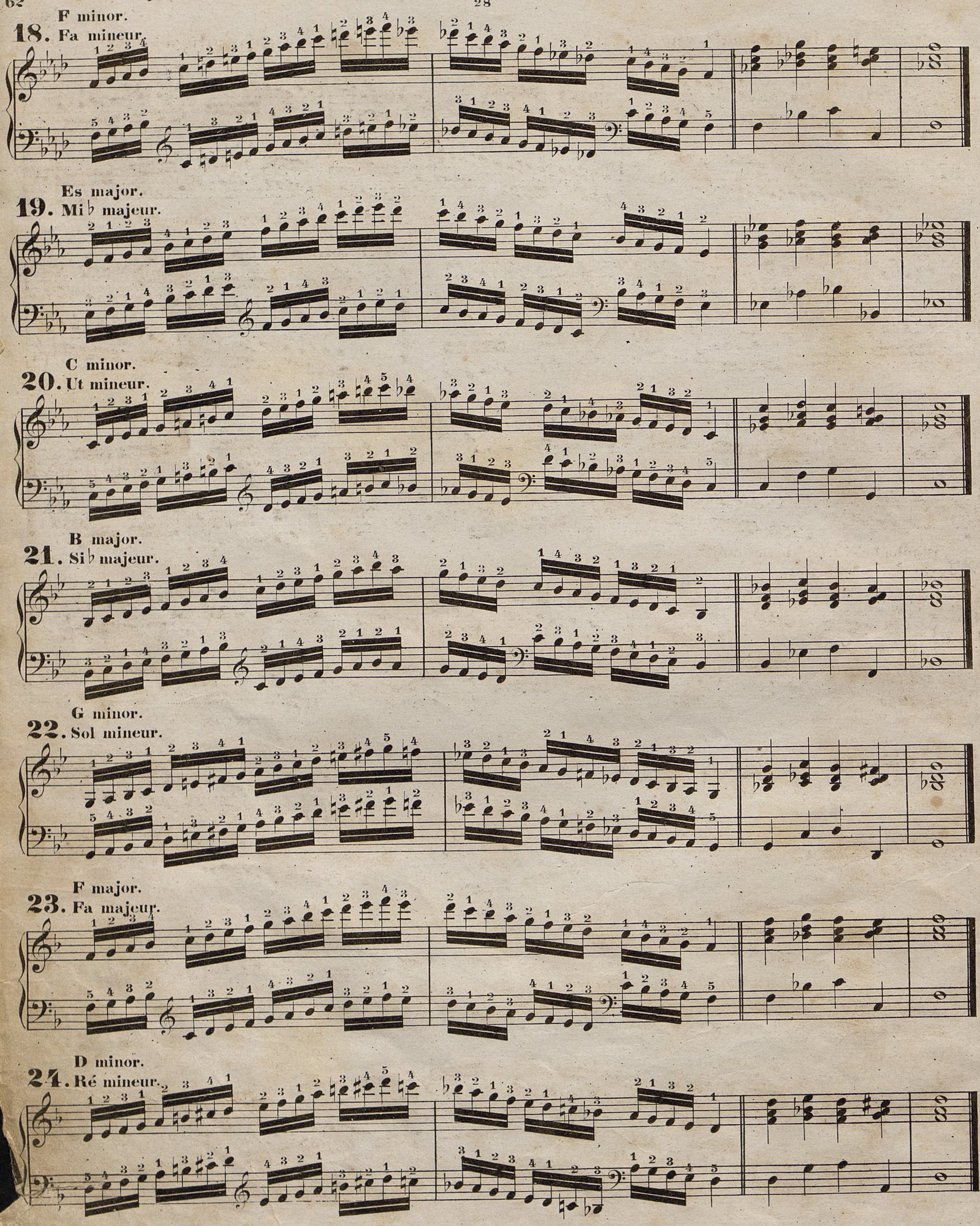

B minor.
16. Si ♭ mineur.
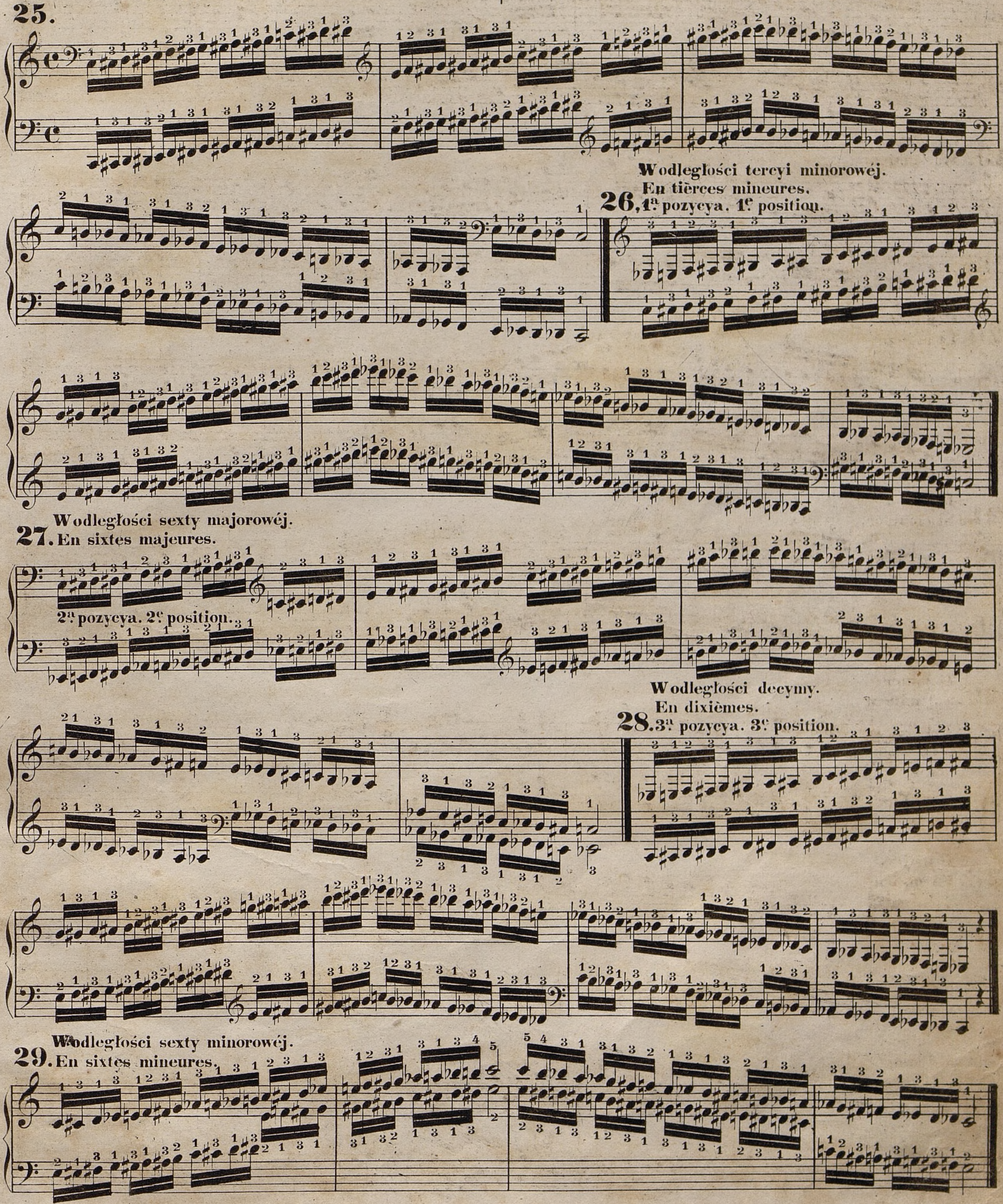

As major.
17. La ♭ majeur.
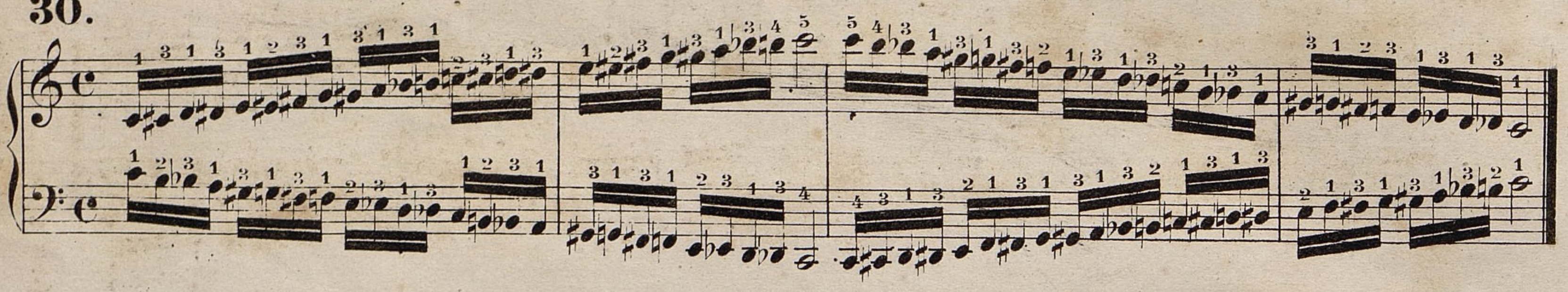

18. F minor. Fa mineur.
19. Es major. Mi♭ majeur.
20. C minor. Ut mineur.
21. B major. Si♭ majeur.
22. G minor. Sol mineur.
23. F major. Fa majeur.
24. D minor. Ré mineur.

Rzędy chromatyczne. | Gammes chromatiques.
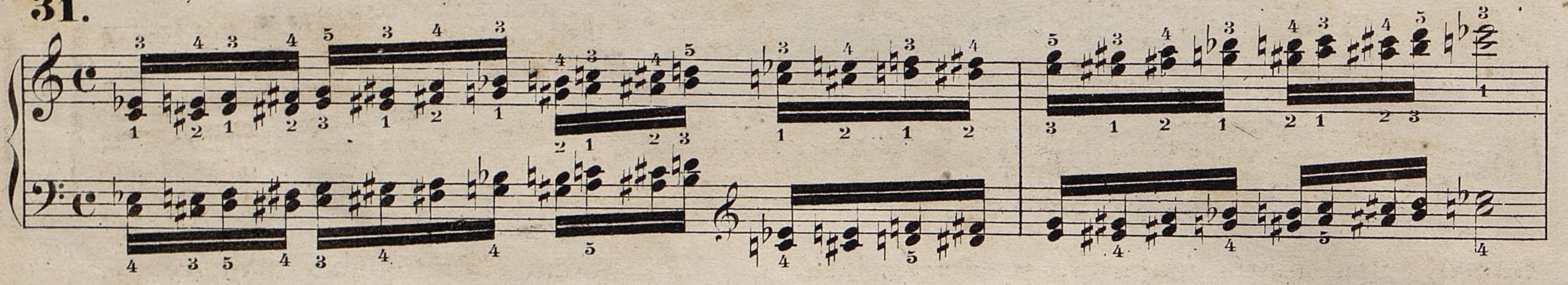

Rzęd chromatyczny w biegu przeciwnym. | **Gamme chromatique par mouvement contraire.**

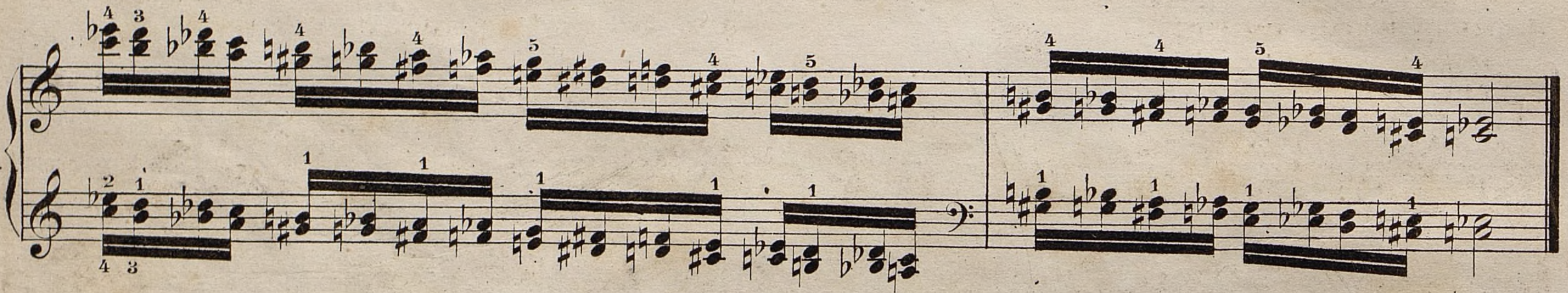
30.

Rzęd chromatyczny w podwójnych tercyach. | **Gamme chromatique en doubles tierces.**
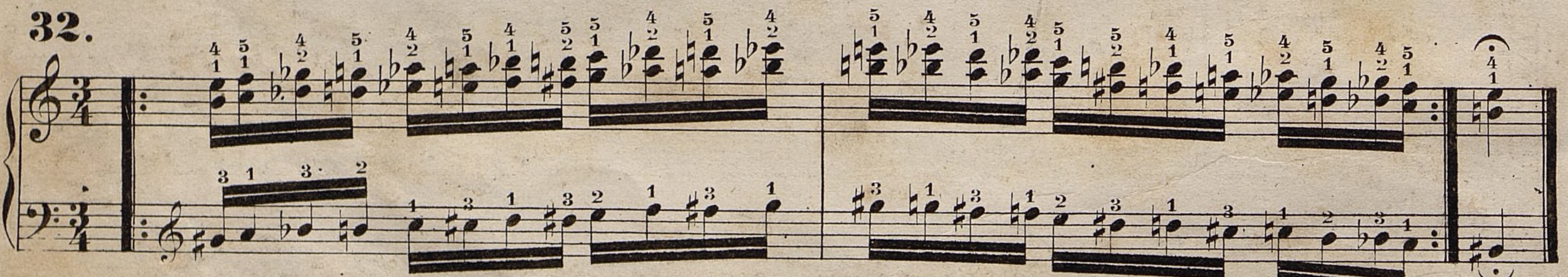
31.
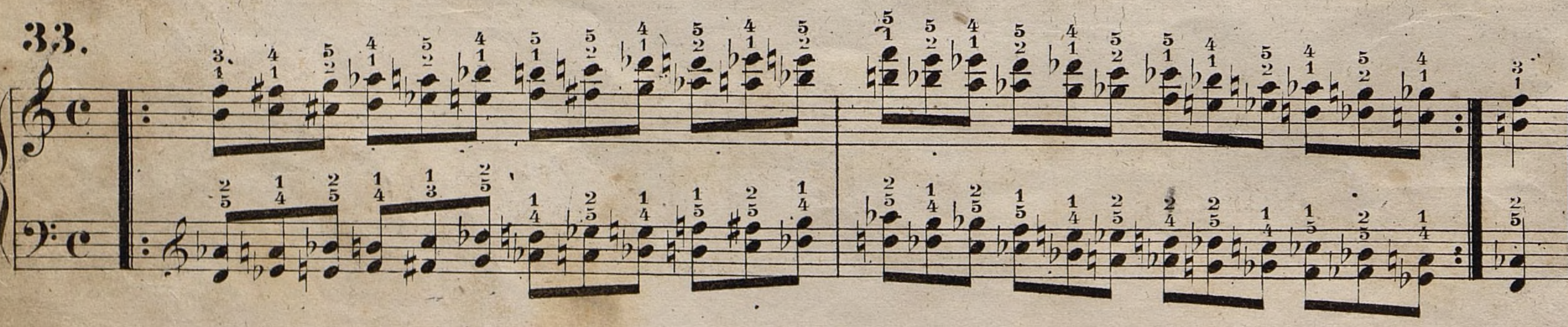

Rzęd chromatyczny w kwartach (w akordach sextowych). | **Gamme chromatique en Quartes (des accords en sixtes).**

32.
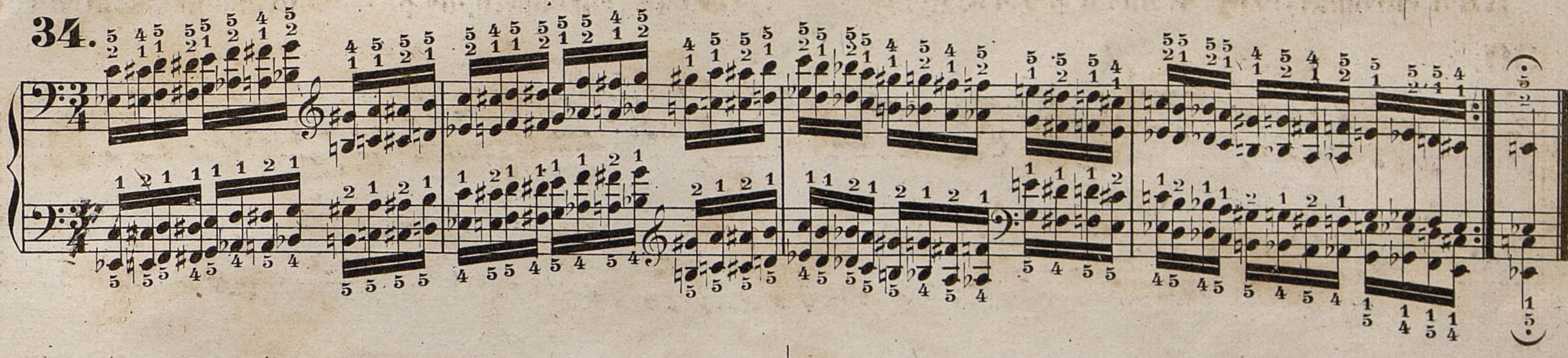

Rzęd chromatyczny w kwintach i kwartach (w akordach septymy zmniejszonéj). | **Gamme chromatique en Quintes et Quartes (des accords de septième diminuée).**

33.
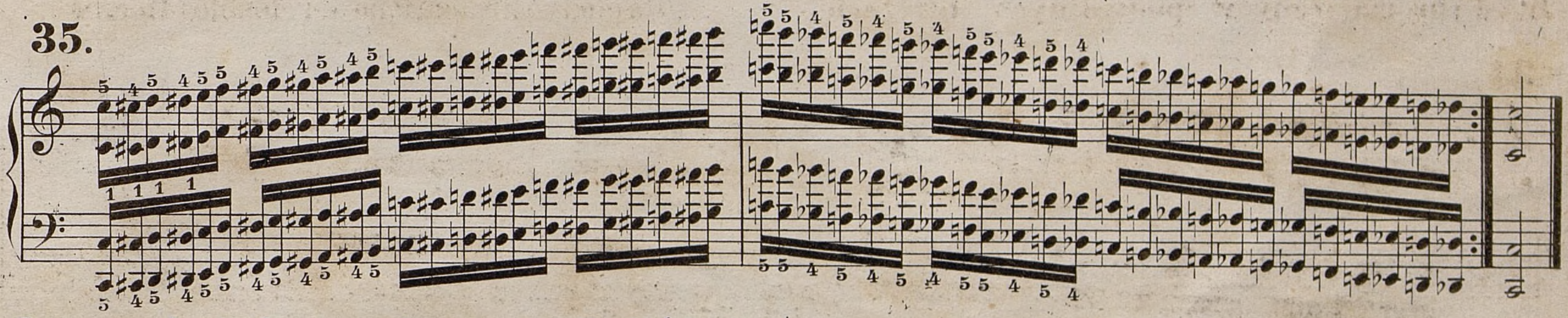

Rzęd chromatyczny w podwójnych sextach. | **Gamme chromatique en doubles sixtes.**

34.
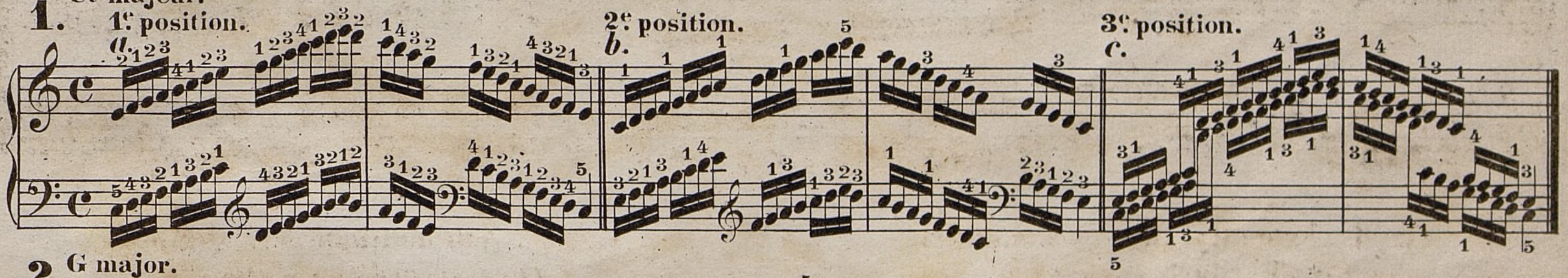

Oktawy chromatyczne. | **Octaves chromatiques.**

35.
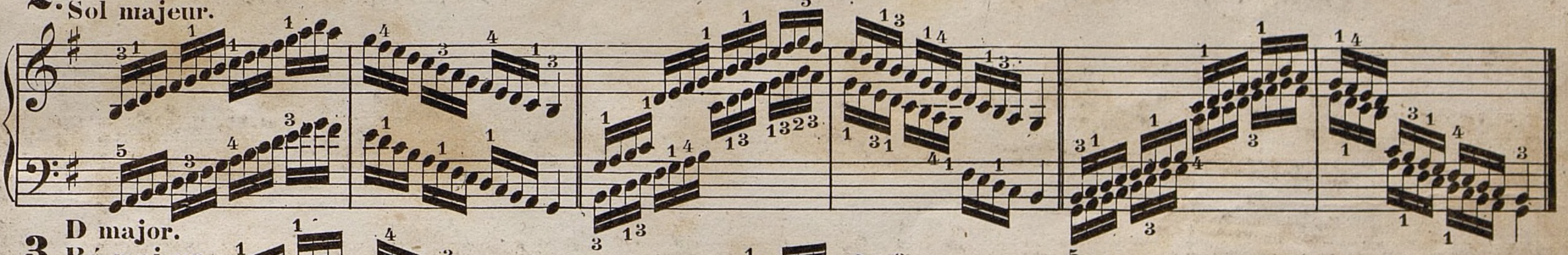

Gammy dyatoniczne majorowe w odległościach: *a* decymy, *b* sexty, i *c* tercyi. | **Gammes diatoniques majeures:** *a* en dixièmes, *b* en sixtes, *c* en tierces.
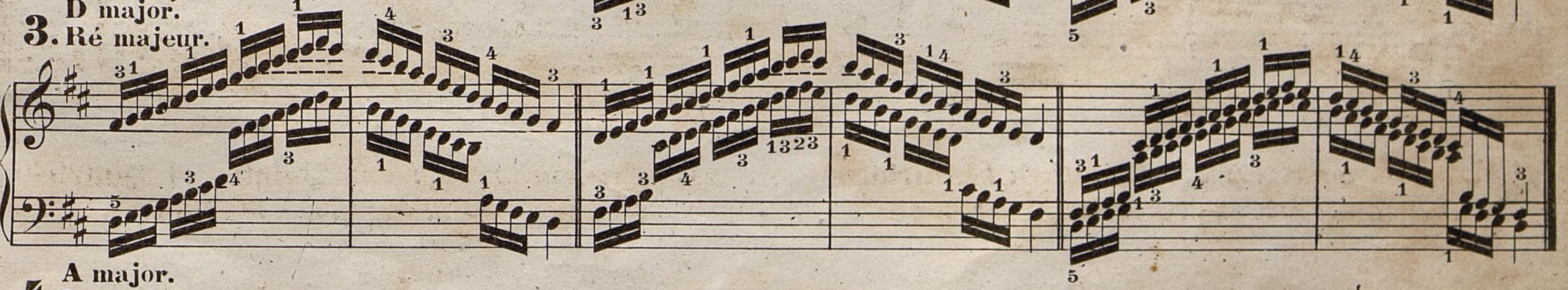
1. C major. Ut majeur.
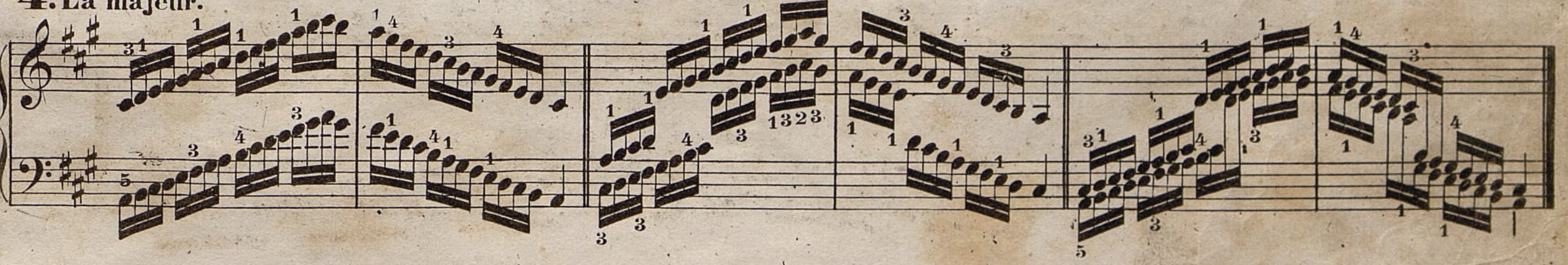

2. G major. Sol majeur.
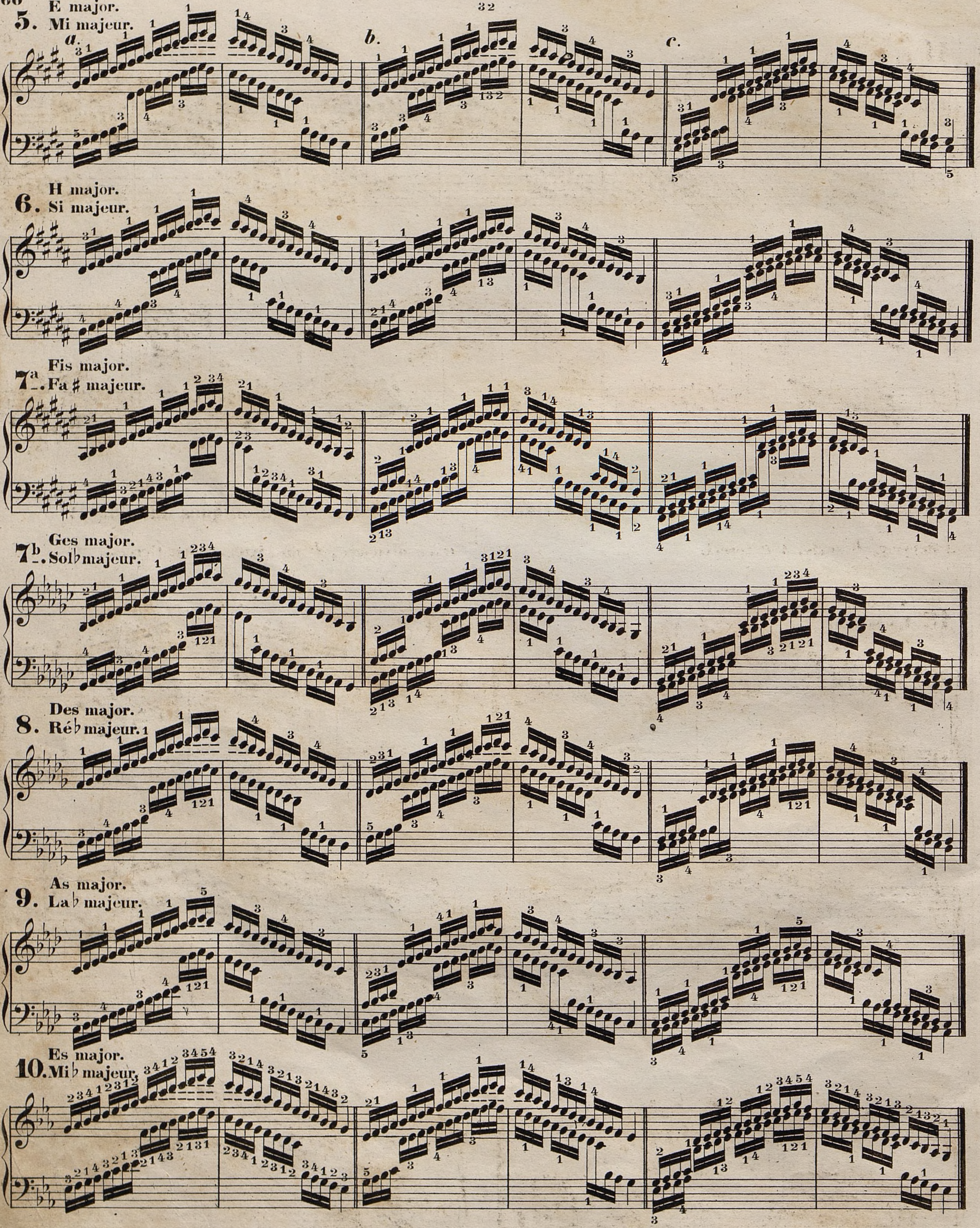

3. D major. Ré majeur.

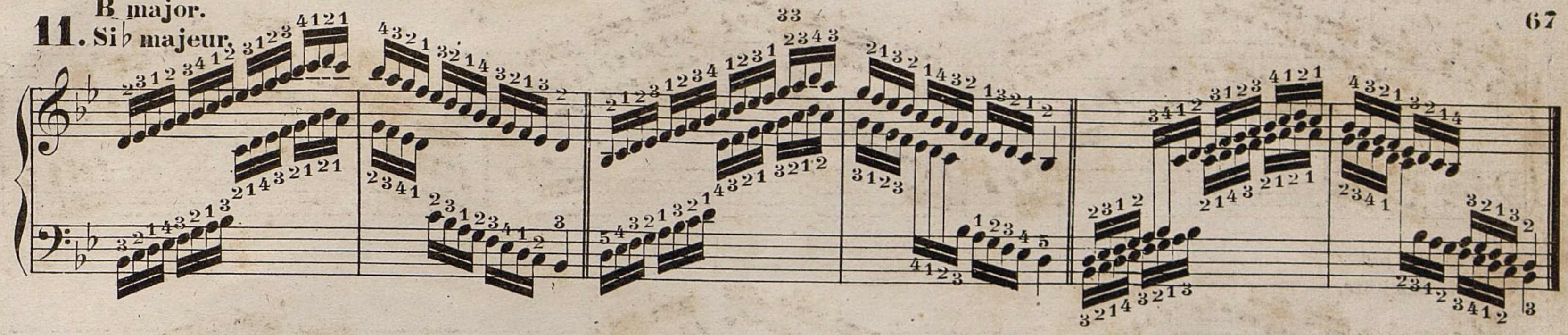

4. A major. La majeur.
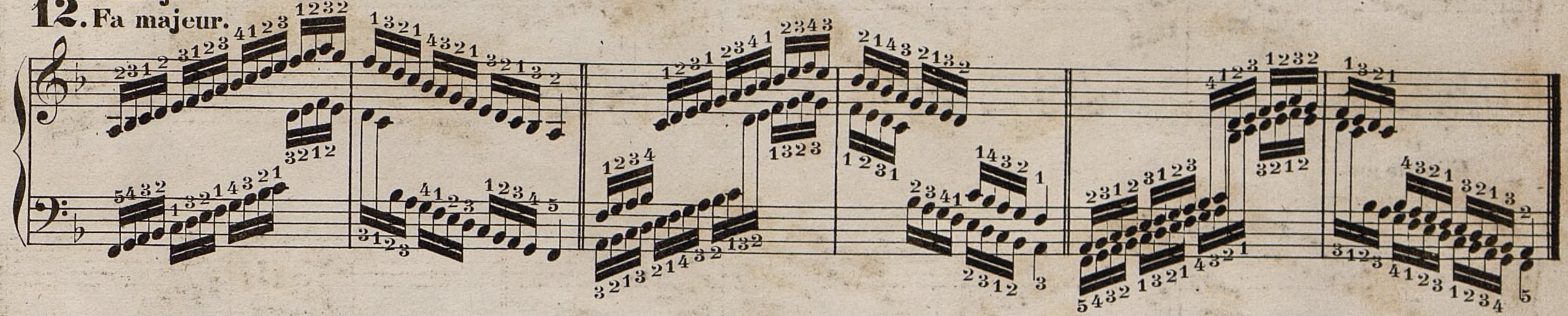

5. E major.
Mi majeur.
a.
b.
c.
6. H major.
Si majeur.
7a. Fis major.
Fa ♯ majeur.
7b. Ges major.
Sol♭ majeur.
8. Des major.
Ré♭ majeur.
9. As major.
La♭ majeur.
10. Es major.
Mi♭ majeur.

11. B major. Si♭ majeur.
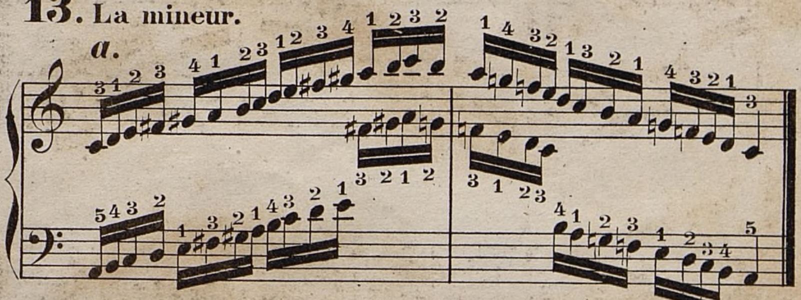

12. F major. Fa majeur.
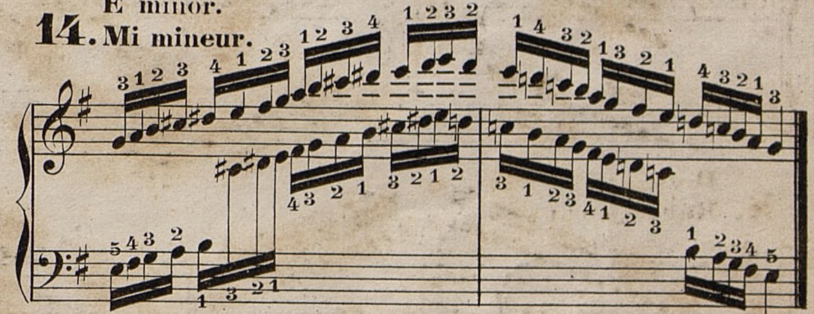

Gammy diatoniczne minorowe wodległościach:	**Gammes diatoniques mineures:**
a decymy, *b* sexty, i *c* tercyi.	*a* en dixièmes, *b* en sixtes, *c* en tierces.

13. A minor. La mineur.
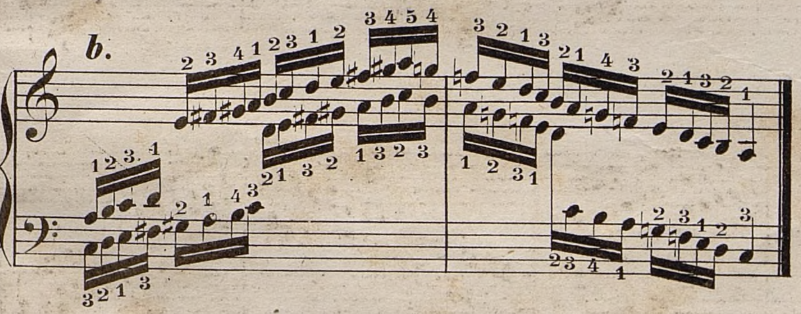
a.
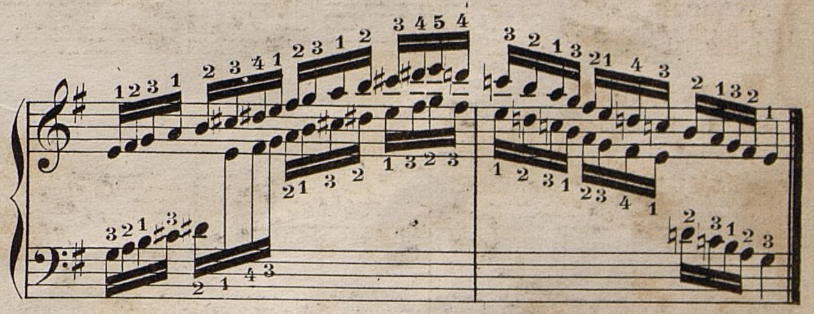

14. E minor. Mi mineur.
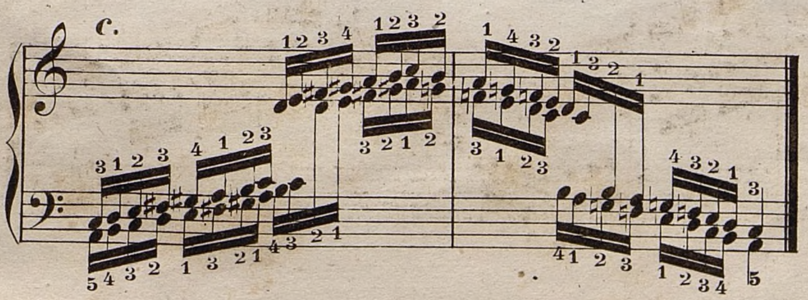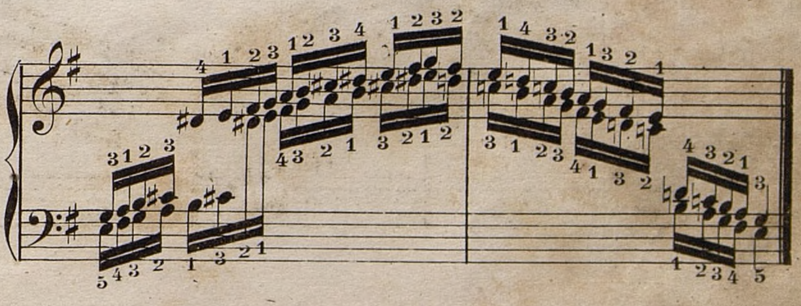

b.
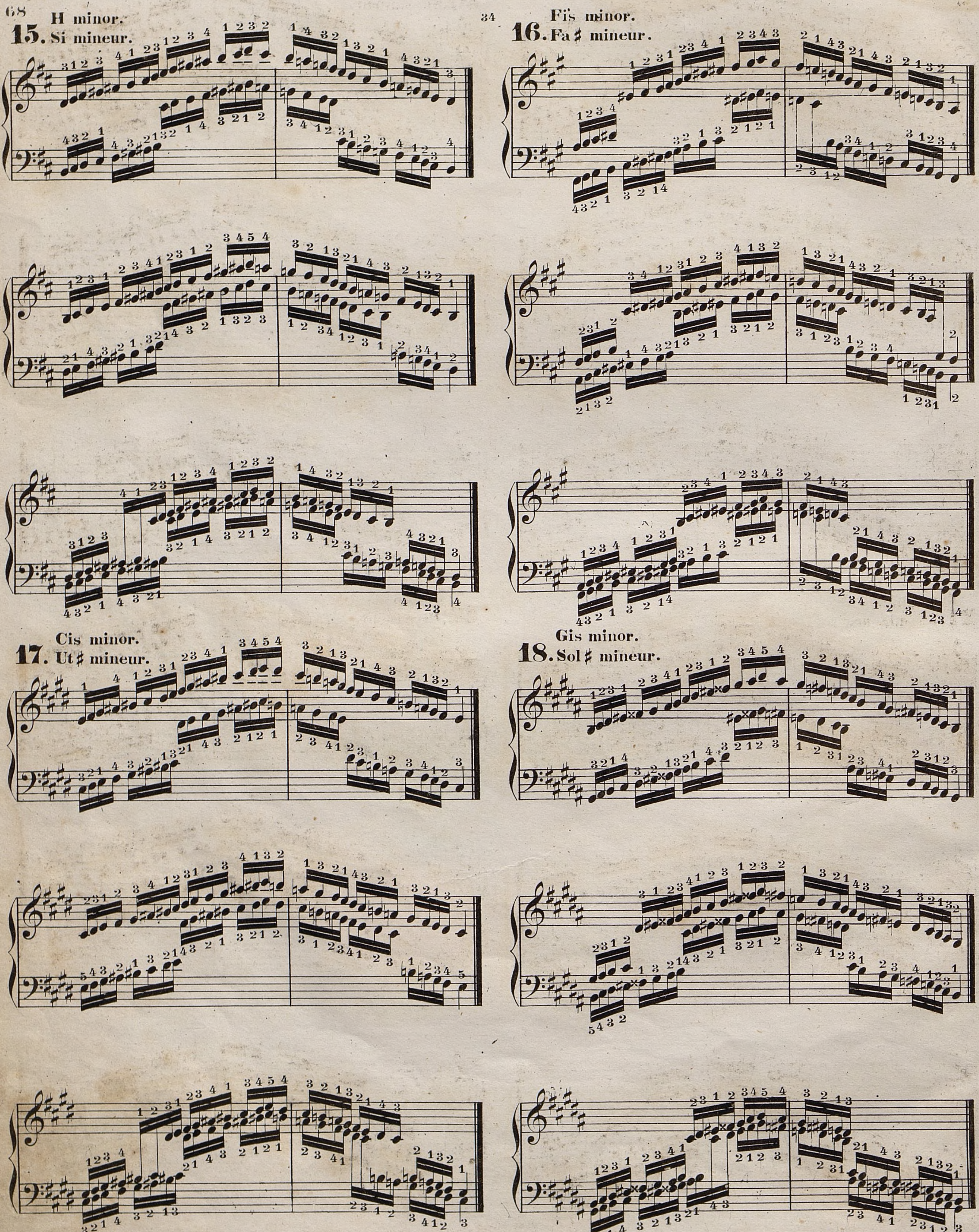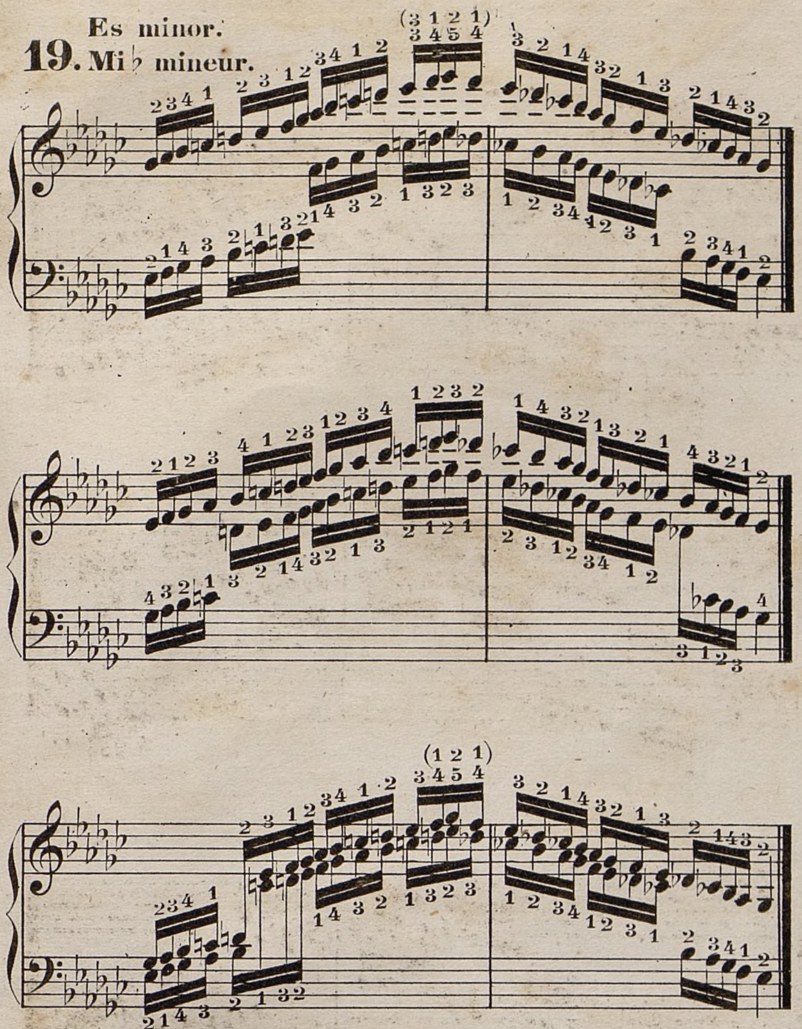

c.
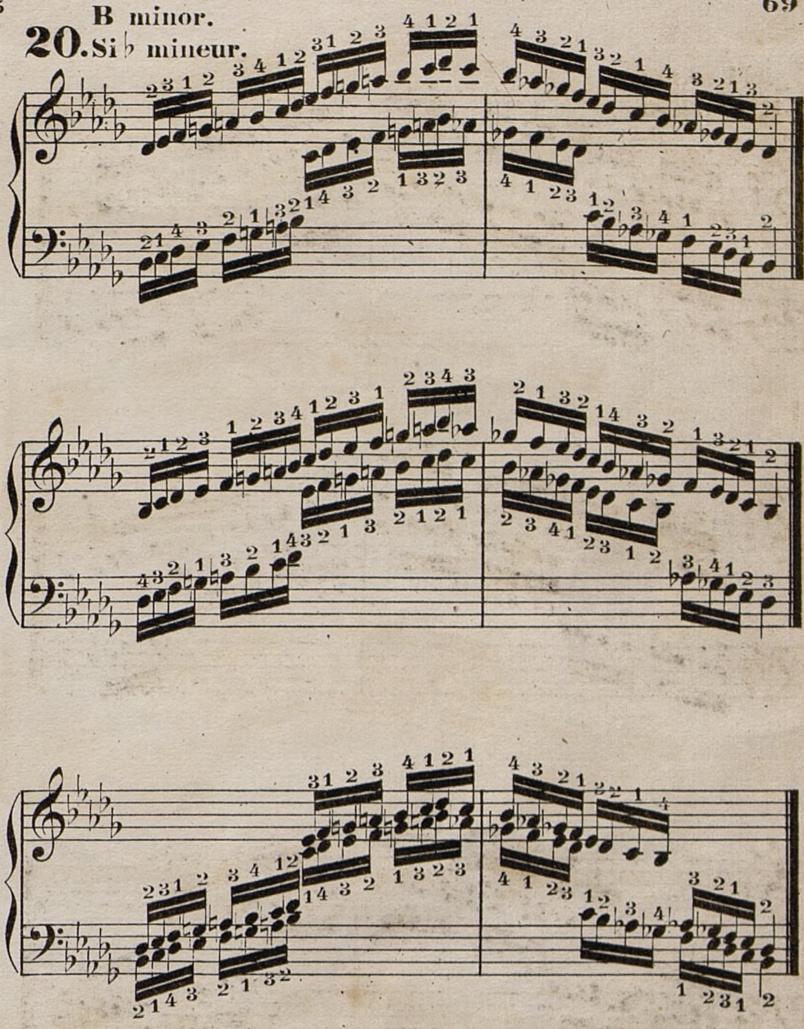

H minor.
15. Si mineur.
Fis minor.
16. Fa ♯ mineur.
Cis minor.
17. Ut ♯ mineur.
Gis minor.
18. Sol ♯ mineur.
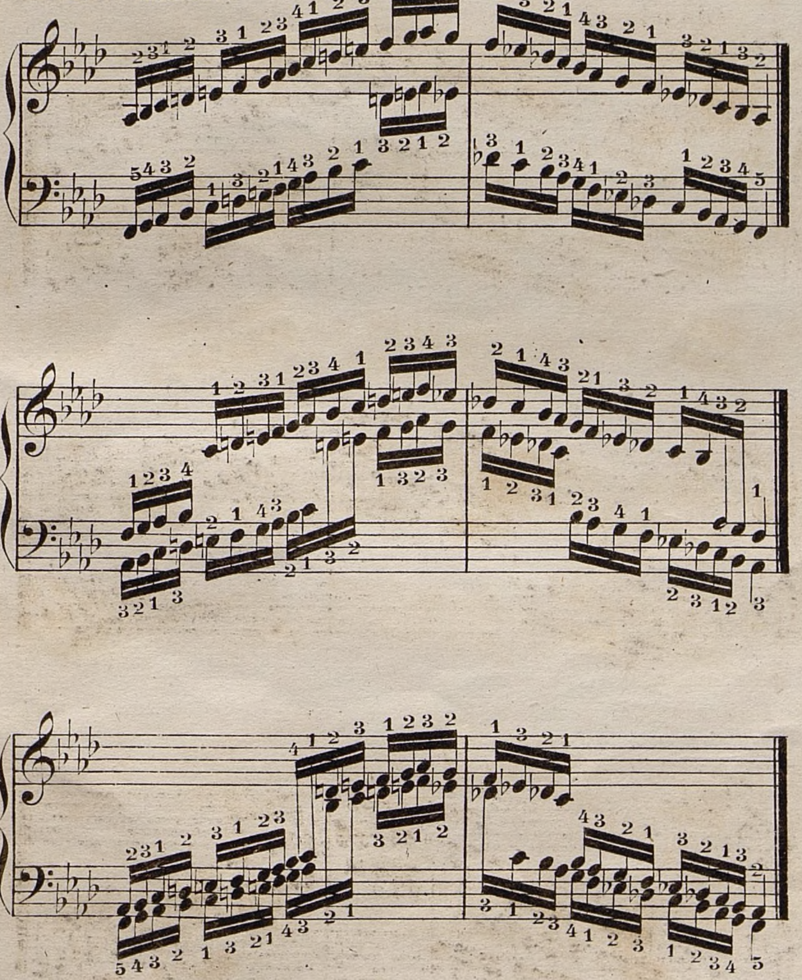
Es minor.
19. Mi♭ mineur.
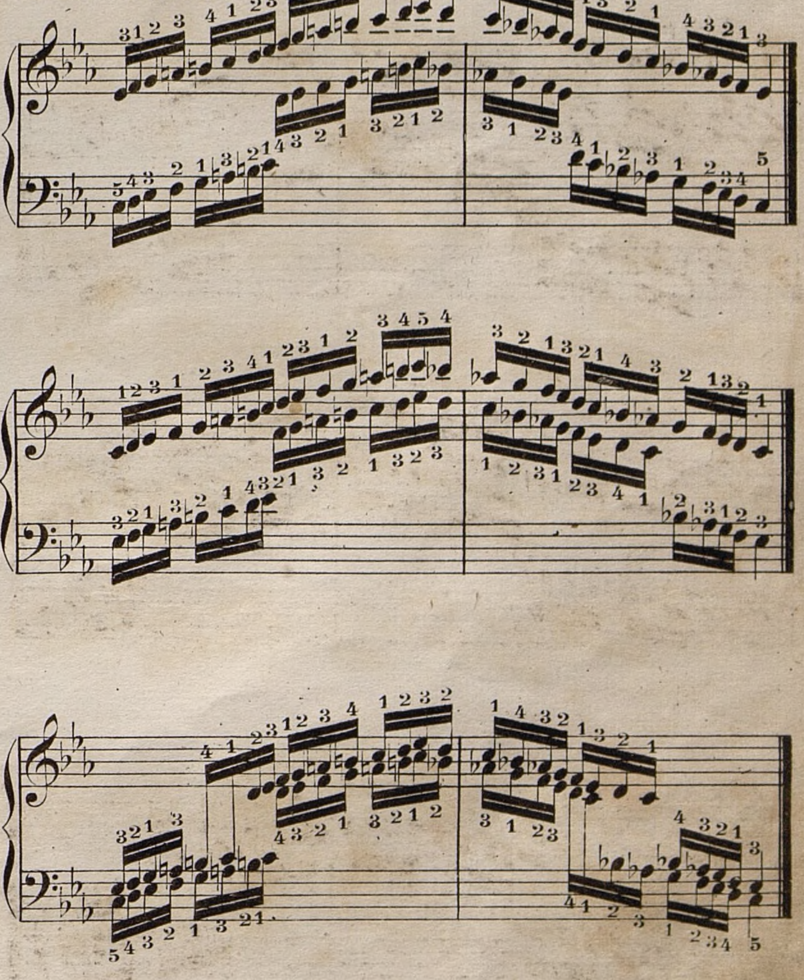

B minor.
20. Si♭ mineur.
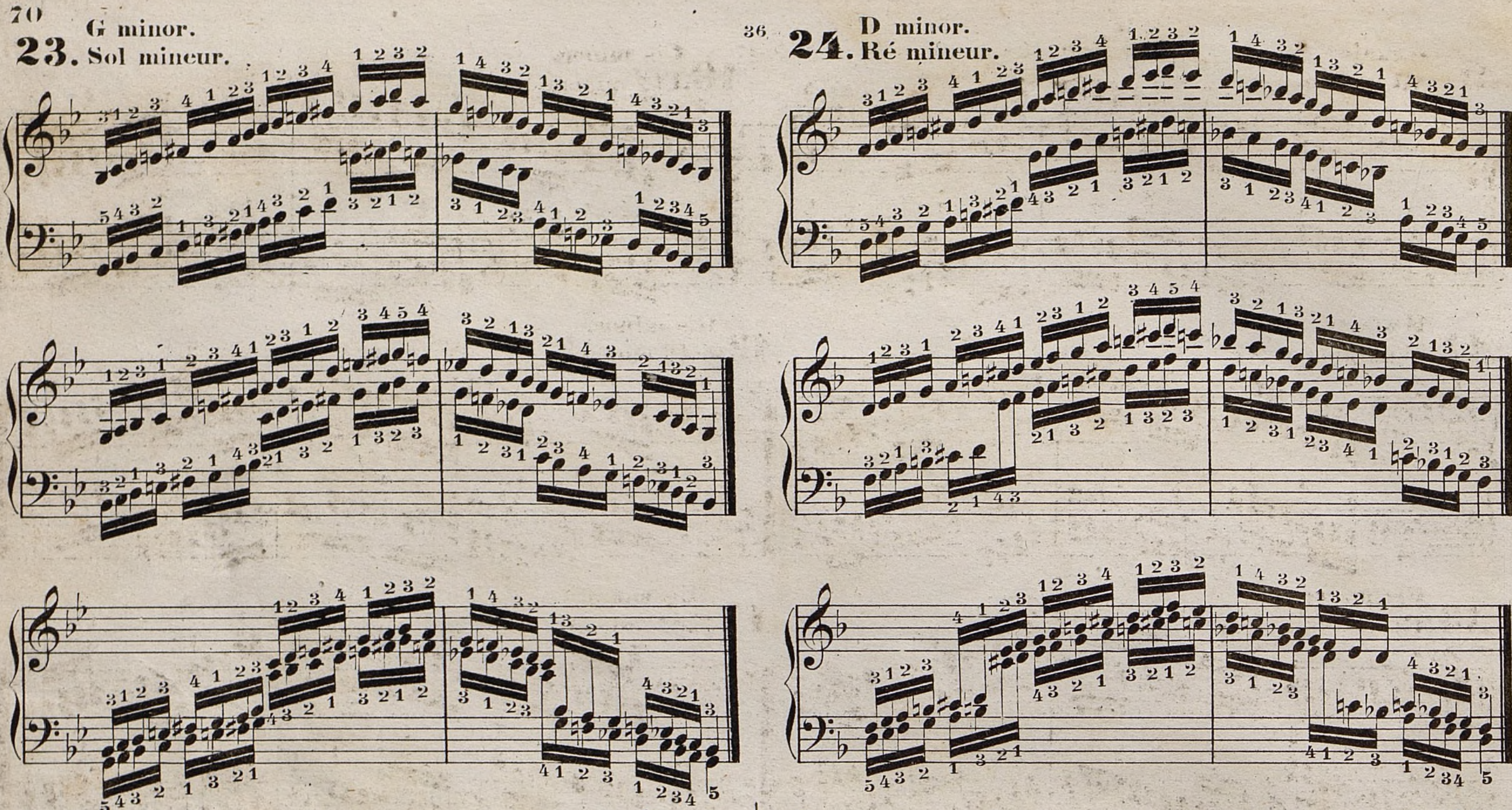

F minor.
21. Fa mineur.
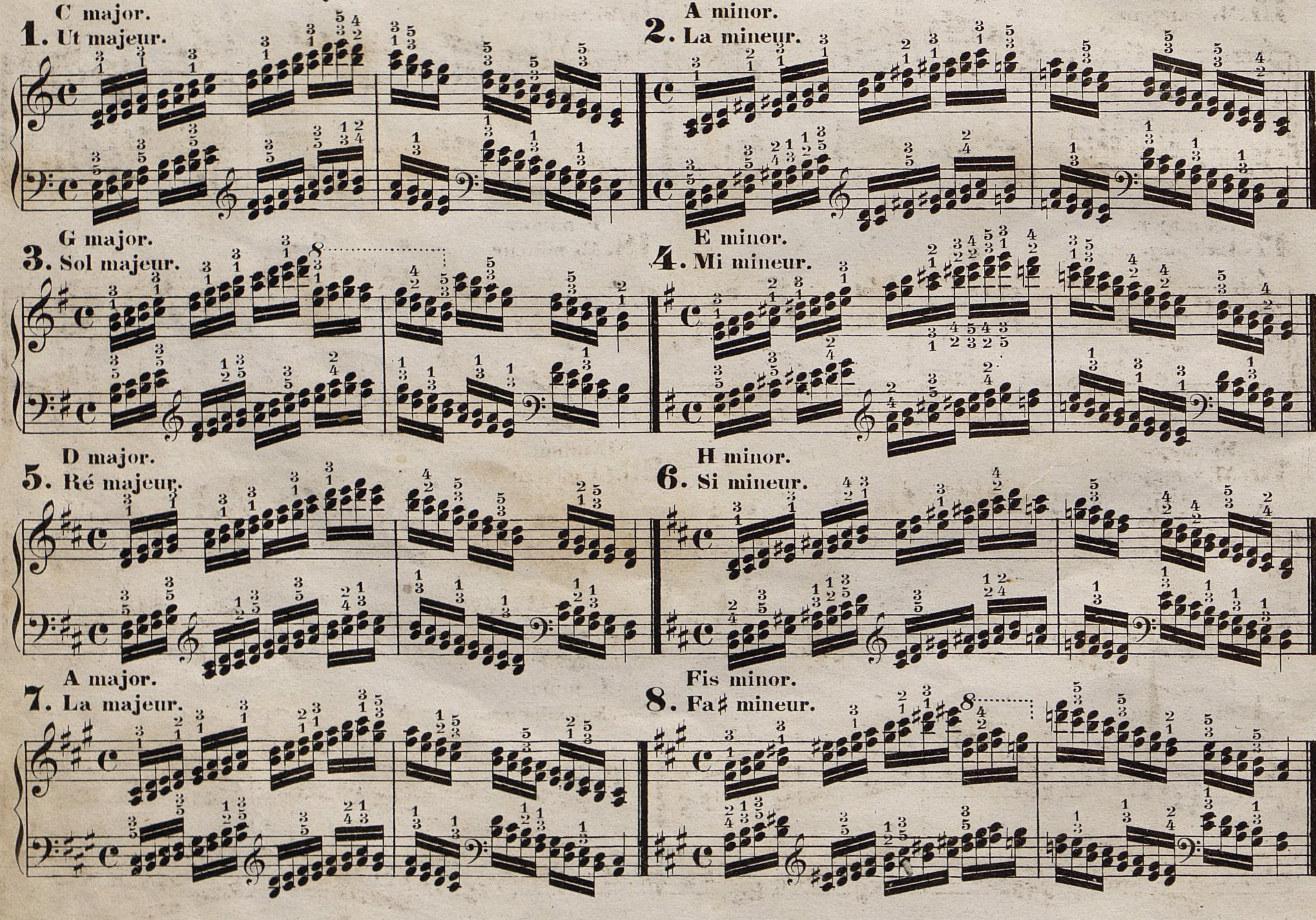

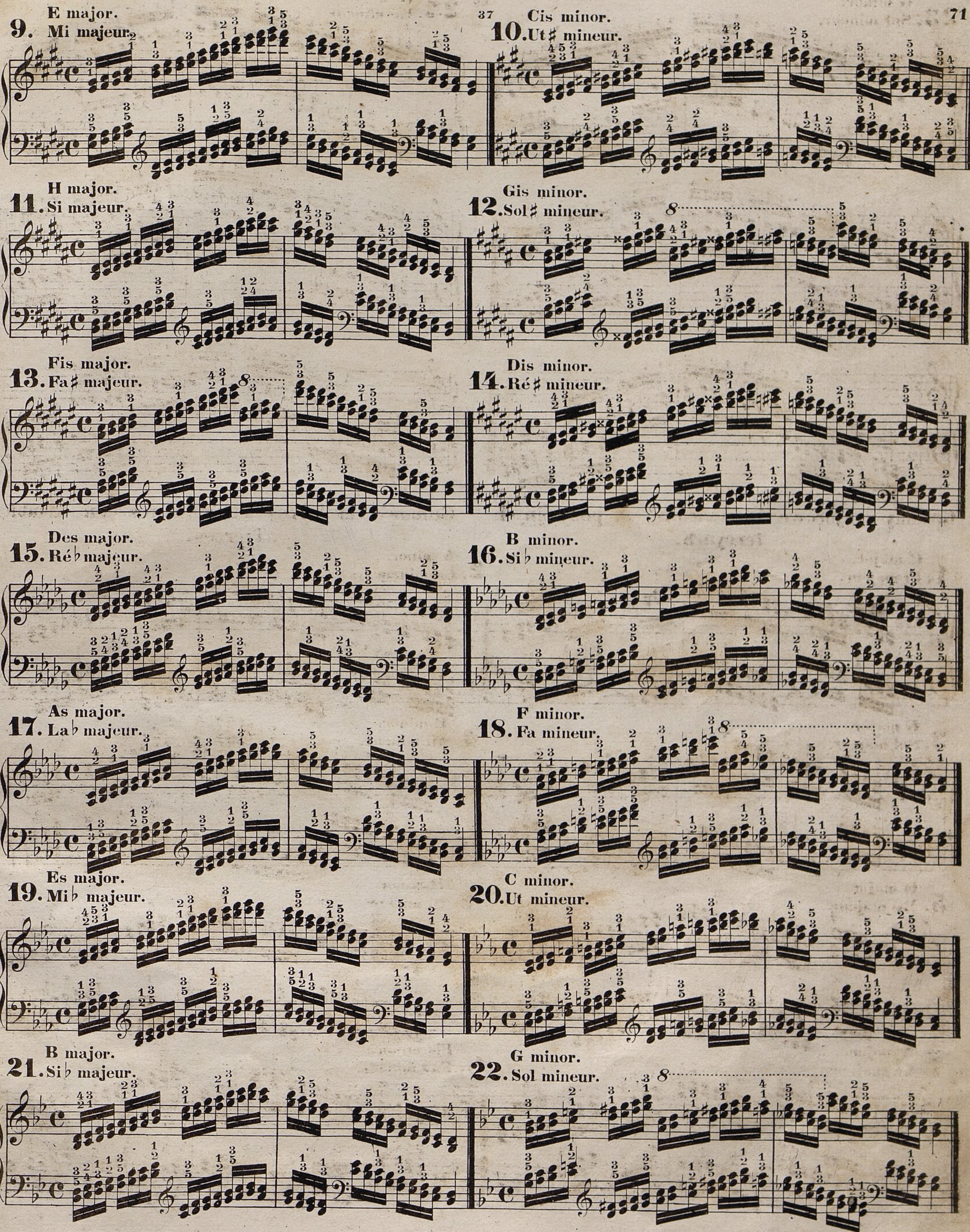
C minor.
22. Ut mineur.
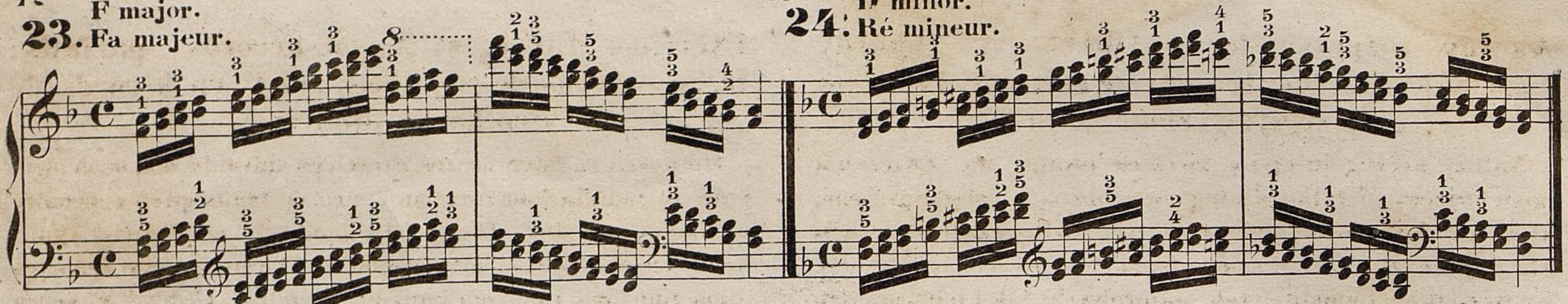

Gammy majorowe i minorowe w podwójnych tercyach. | **Gammes majeures et mineures en doubles Tierces.**
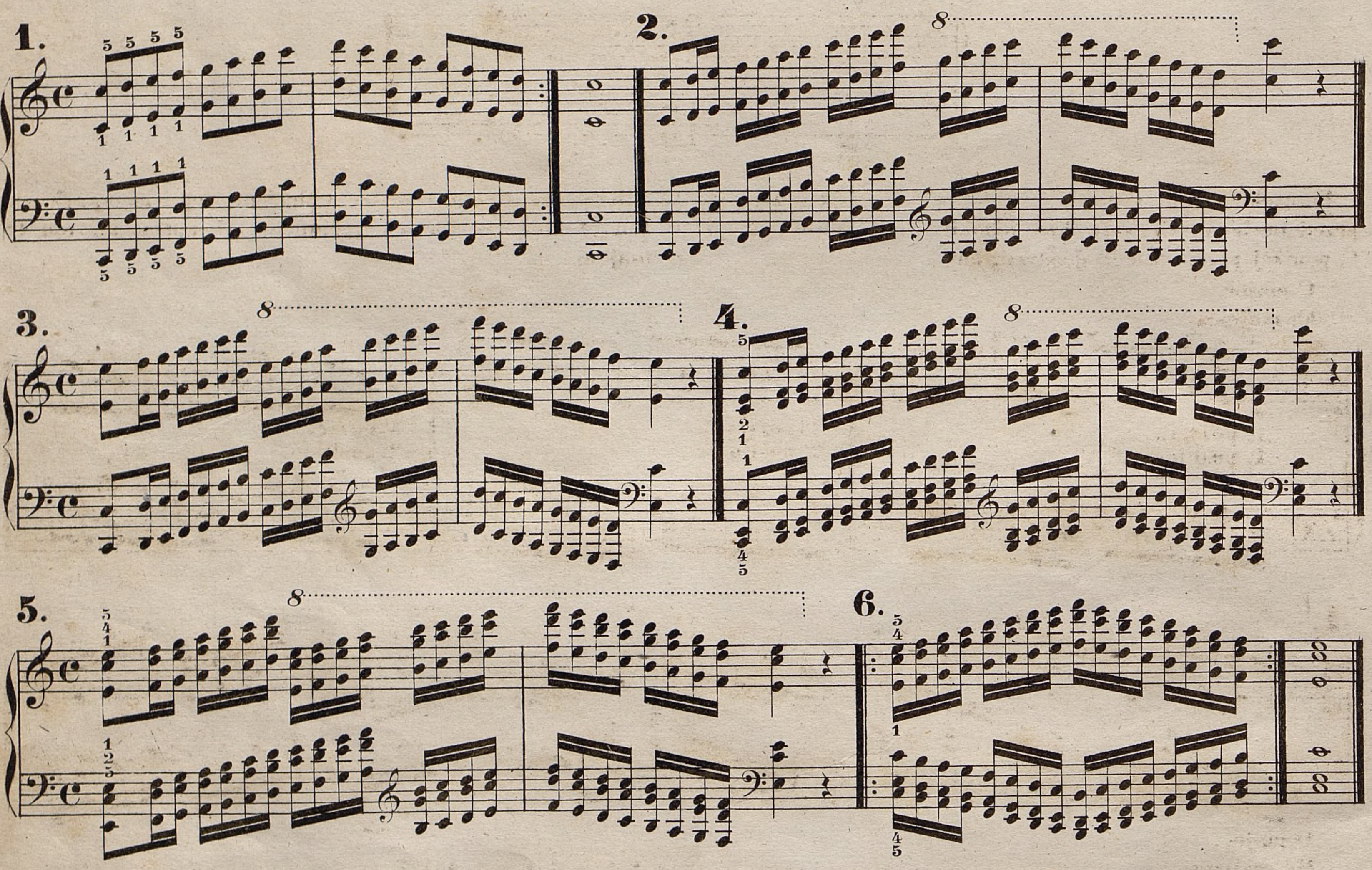

9. E major. Mi majeur.
10. Cis minor. Ut♯ mineur.
11. H major. Si majeur.
12. Gis minor. Sol♯ mineur.
13. Fis major. Fa♯ majeur.
14. Dis minor. Ré♯ mineur.
15. Des major. Ré♭ majeur.
16. B minor. Si♭ mineur.
17. As major. La♭ majeur.
18. F minor. Fa mineur.
19. Es major. Mi♭ majeur.
20. C minor. Ut mineur.
21. B major. Si♭ majeur.
22. G minor. Sol mineur.

23. F major. Fa majeur.

24. D minor. Ré mineur.

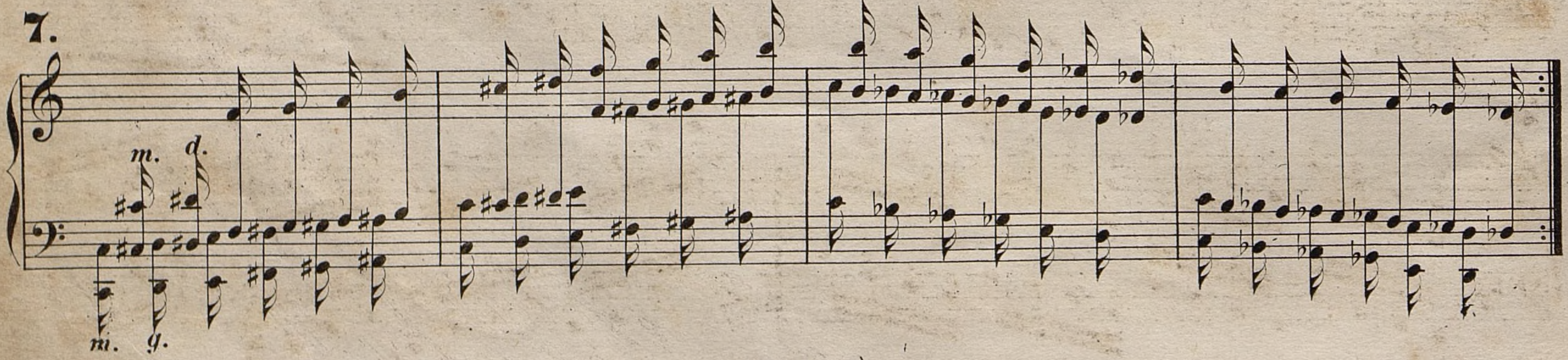

Gammy w podwójnych oktawach. | **Gammes en doubles octaves.**

Rzęd chromatyczny w dziełach Liszta i Thalberga w sposobie następującym spotykany, zagrany szybko, nader korzystnie się przedstawia.

Cette gamme chromatique, inventée de Liszt et Thalberg, exécutée vite est du plus brillant effet.

Akordy rozpryśnięte (arfiki): A. Akordy doskonałe; B. Akordy septymy głównéj; i C. Akordy septymy zmniejszonéj.

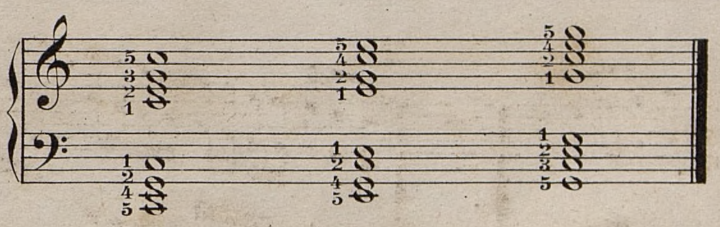
Należy szczególniejszą zwró cié uwagę na ćwiczenia następujące, nietylko dlatego aby obznajmić się z biegnikami, które co chwila spotykamy w muzyce zwłaszcza tegoczesnéj, ale jeszcze żeby nazwyczaić palce do odległości tercyi i kwarty we wszystkich tonacyach tak majorowych, jak i minorowych. Uczeń znajdzie tu także wzór układu palców, służący dla akordów doskonałych we wszystkich trzech pozycyach a, b, c.

A. Akordy doskonałe.

Exercices d'arpèges: A, en accords parfaits; B, en accords de Septièmes, et C, en accords de Septièmes diminuées.

On devra insister sur les exercices suivants non seulement pour se familiariser avec un genre de traits qu'on rencontre à chaque pas dans la musique moderne, mais aussi pour habituer ses doigts aux écarts de Tierces et de Quartes dans tous les tons majeurs et mineurs. L'élève y verra en même temps le doigté des accords parfaits dans leurs trois positions a, b, c.

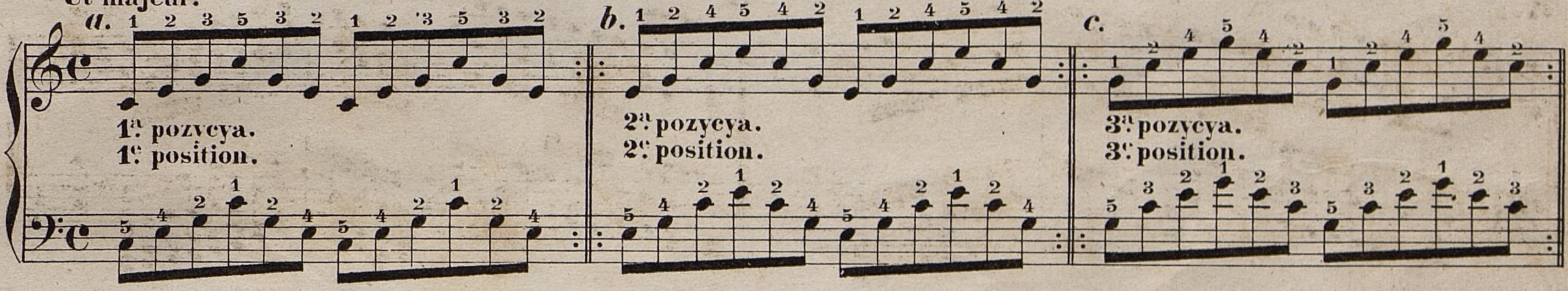
A. Des accords parfaits.
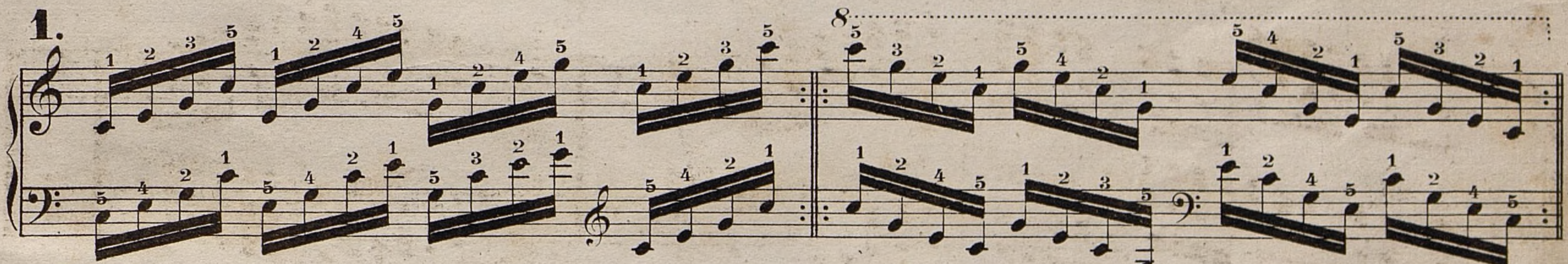

Potrzeba każde ćwiczenie kilkakrotnie powtórzyć i przedstawić w tych wszystkich odmianach, które w tonacyi C poniżéj przytoczonéj spostrzegamy.

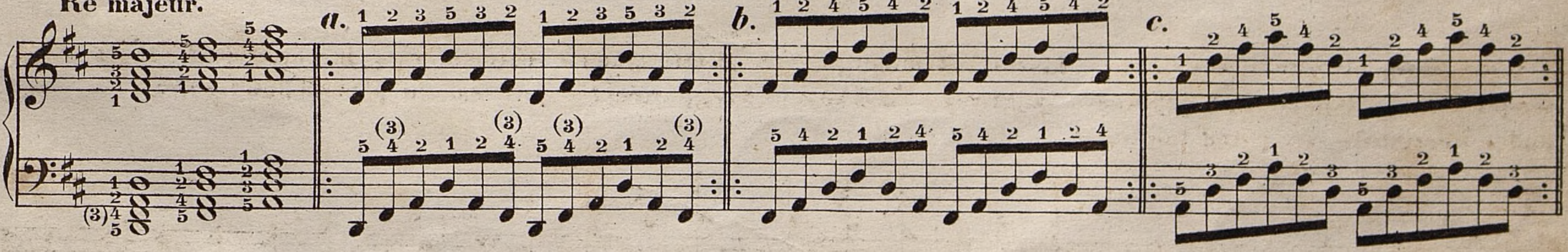
Exécutez chaque exercice à plusieurs reprises et variez-le sous toutes les formes indiquées ci-après, au ton Ut majeur.
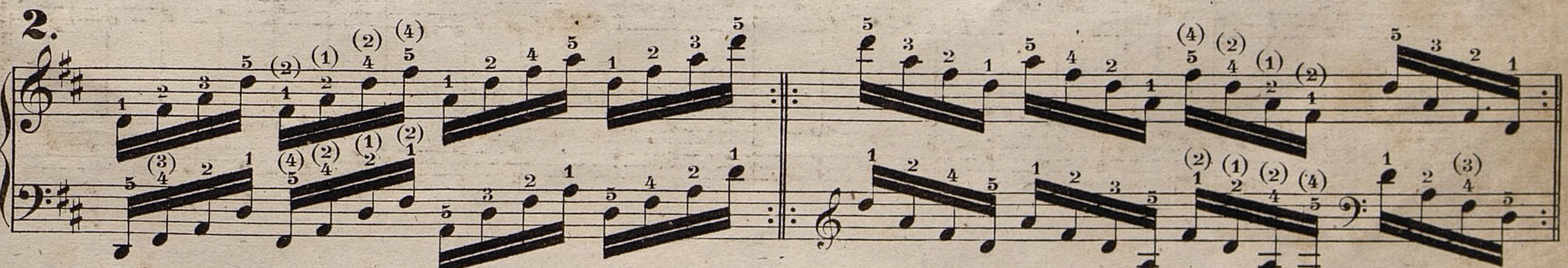
C major.
Ut majeur.
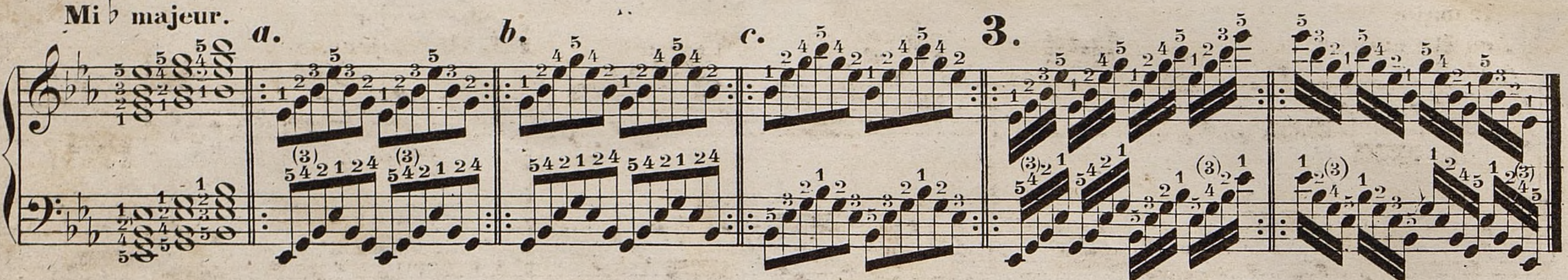

D major.
Ré majeur.
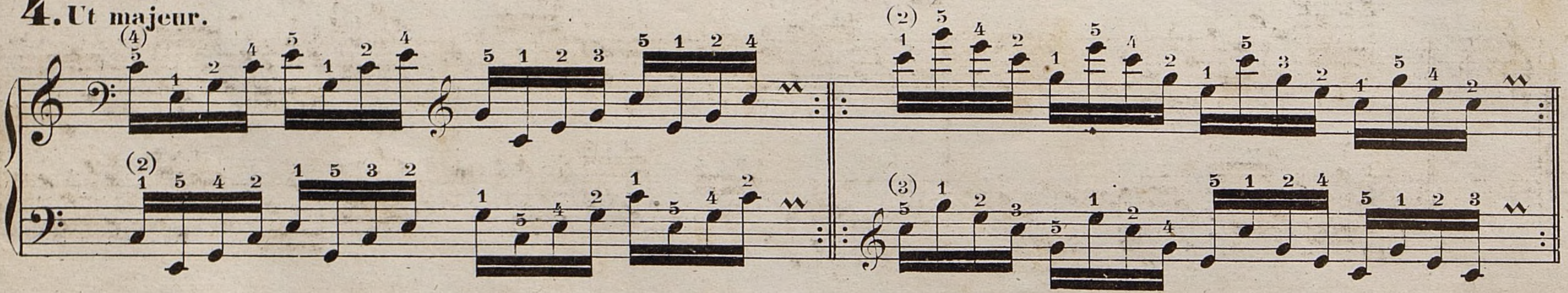

Es major.
Mi♭ majeur.

Układ palców tutaj podany służy dla akordów doskonałych w tonacyach majorowych **C, Es, H** i w tonacyi **B** major.

Ce doigté est pour tous les accords parfaits majeurs d' **Ut** et de **Mi♭** Si et **Si♭**.
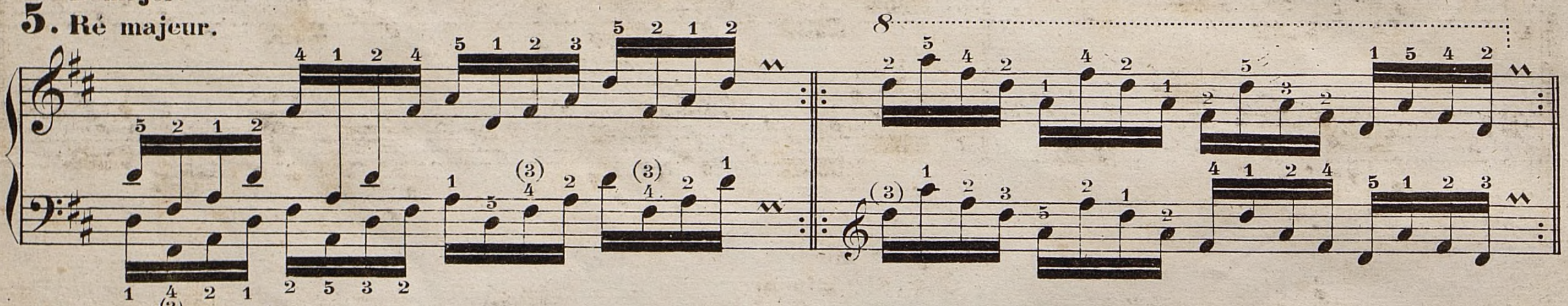
C major.
4. Ut majeur.

Tenże sam układ palców używa się także we wszystkich akordach tonacyi **D** major.

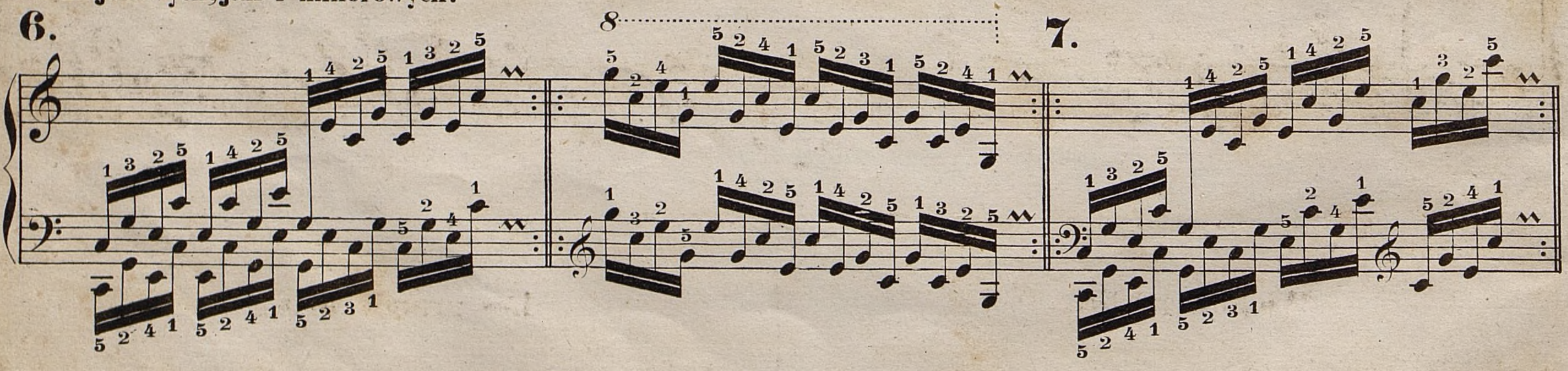
Le même doigté est pour tous les accords parfaits de **Ré** majeur.

D major.
5. Ré majeur.
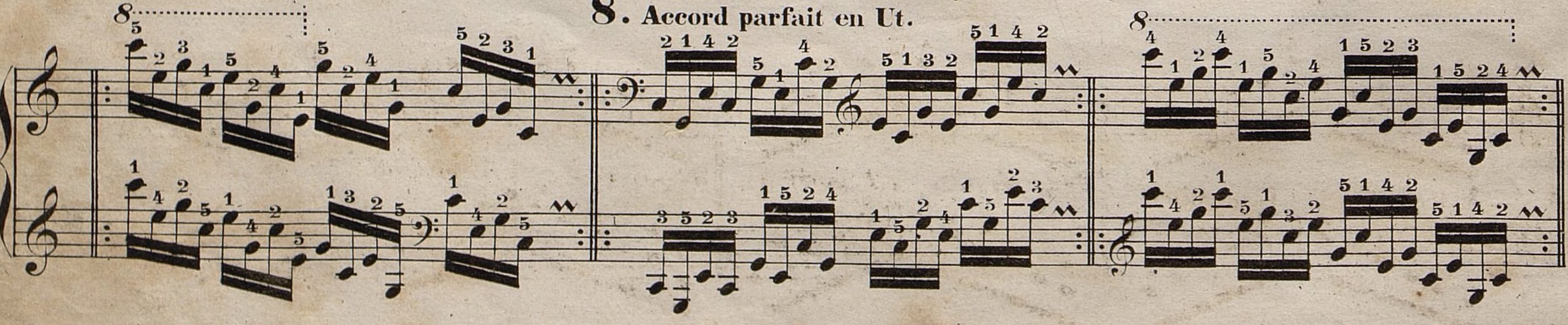

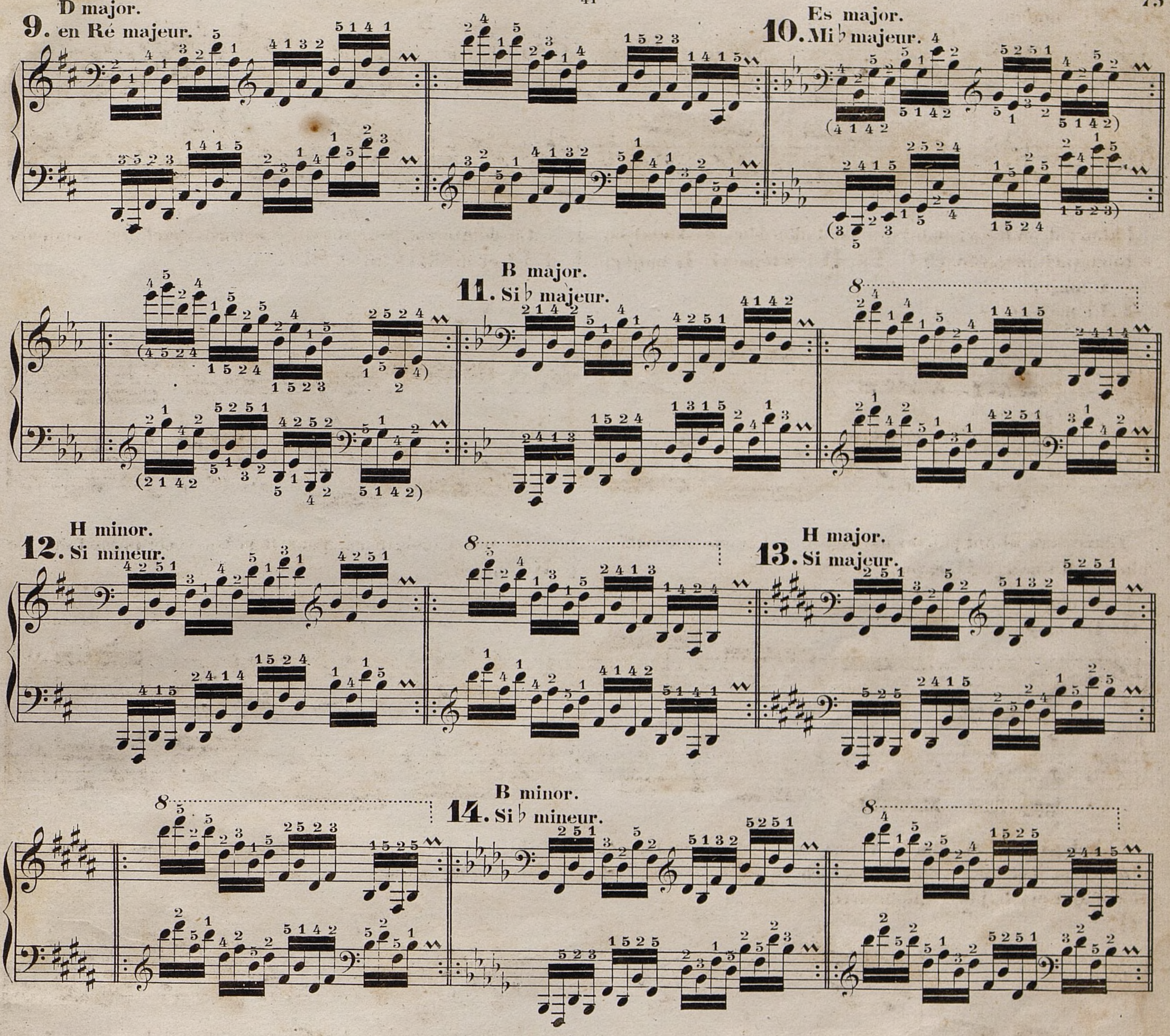
Układ palców spotykany w dwóch ostatnich przykładach, dogodnym jest także dla wszystkich akordów doskonałych tak majorowych, jak i minorowych.

Le doigté de ces exemples est pour tous les accords parfaits en majeur et mineur.
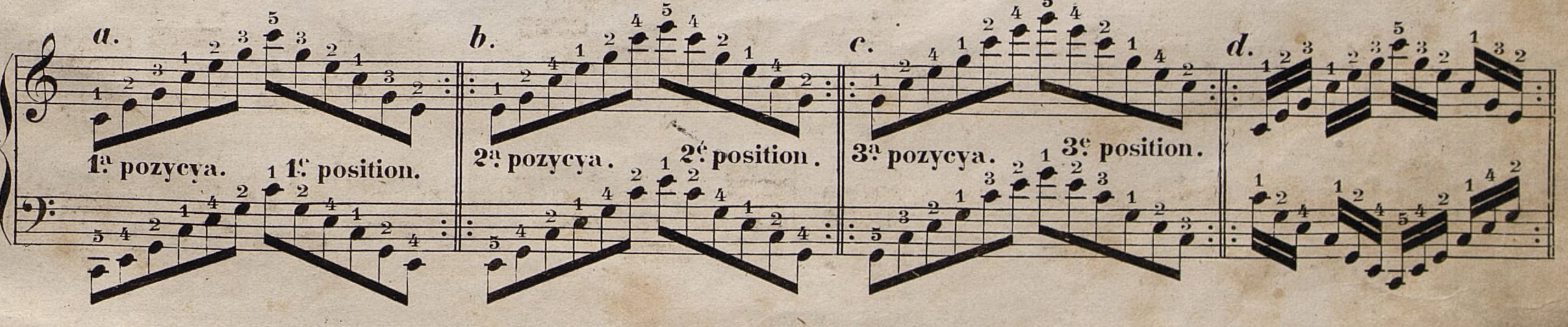

C major akord doskonały.
8. Accord parfait en Ut.
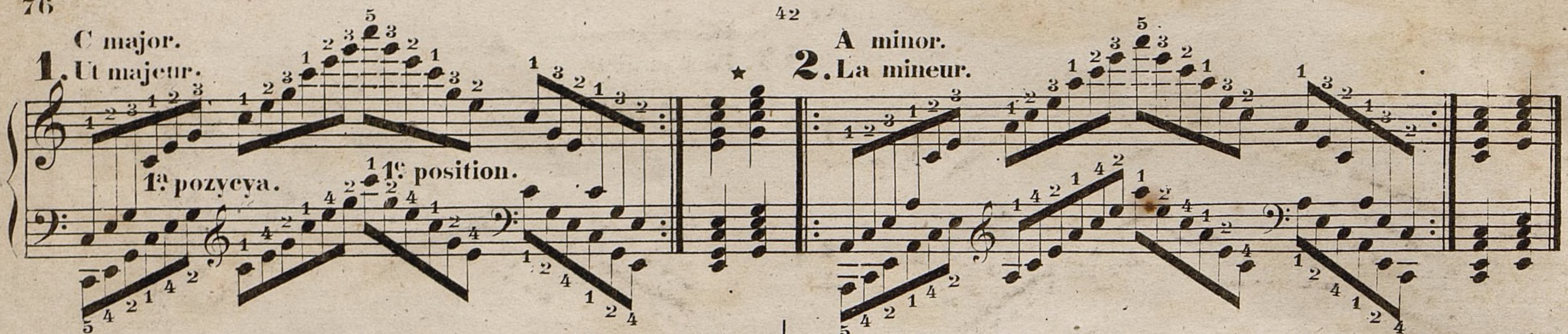

Wielkie arfiki. | Les grands arpèges.

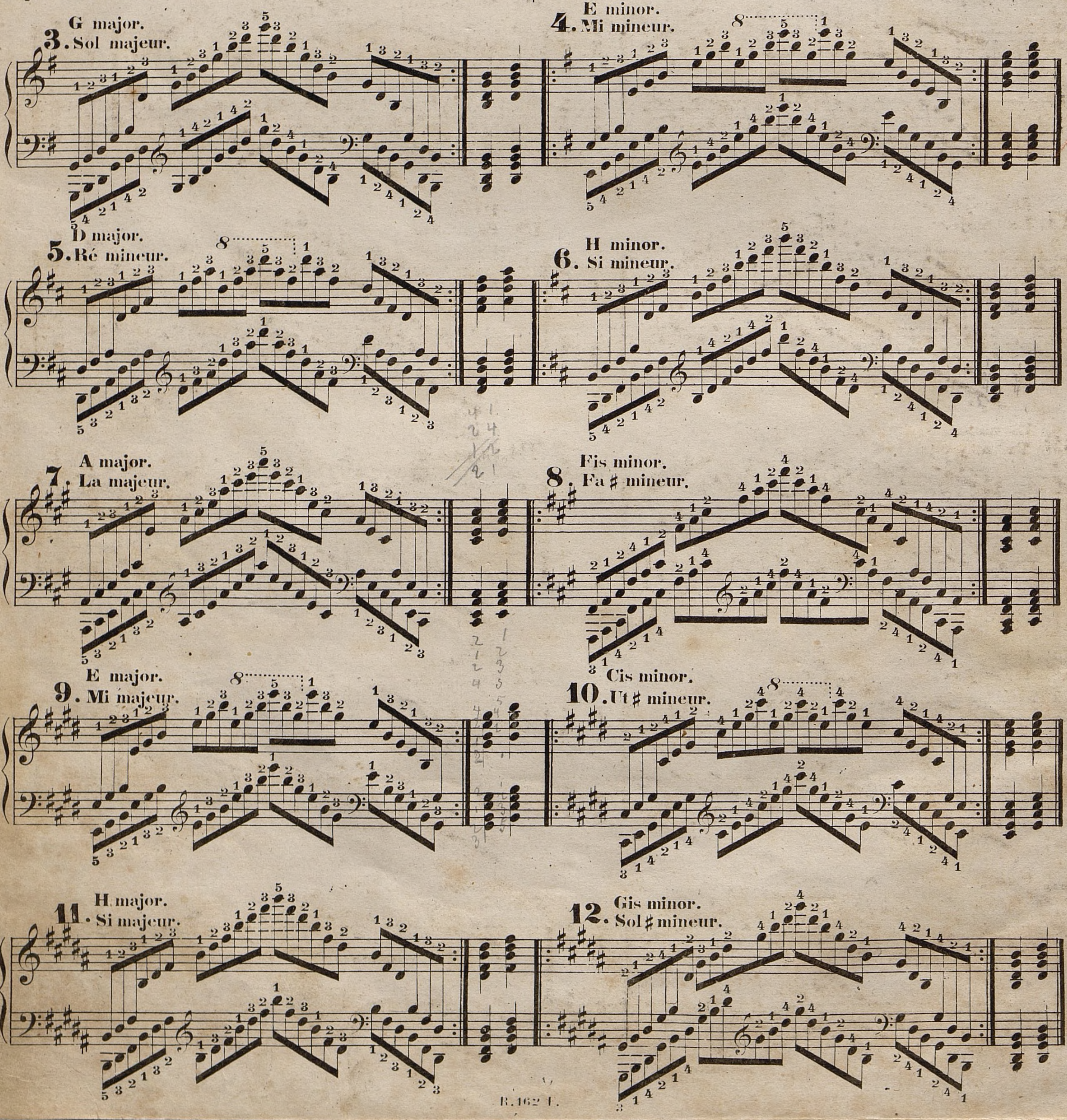
Ćwiczenia przygotowawcze, Des exercices préparatifs, | w biegu przeciwnym. par mouvement contraire.
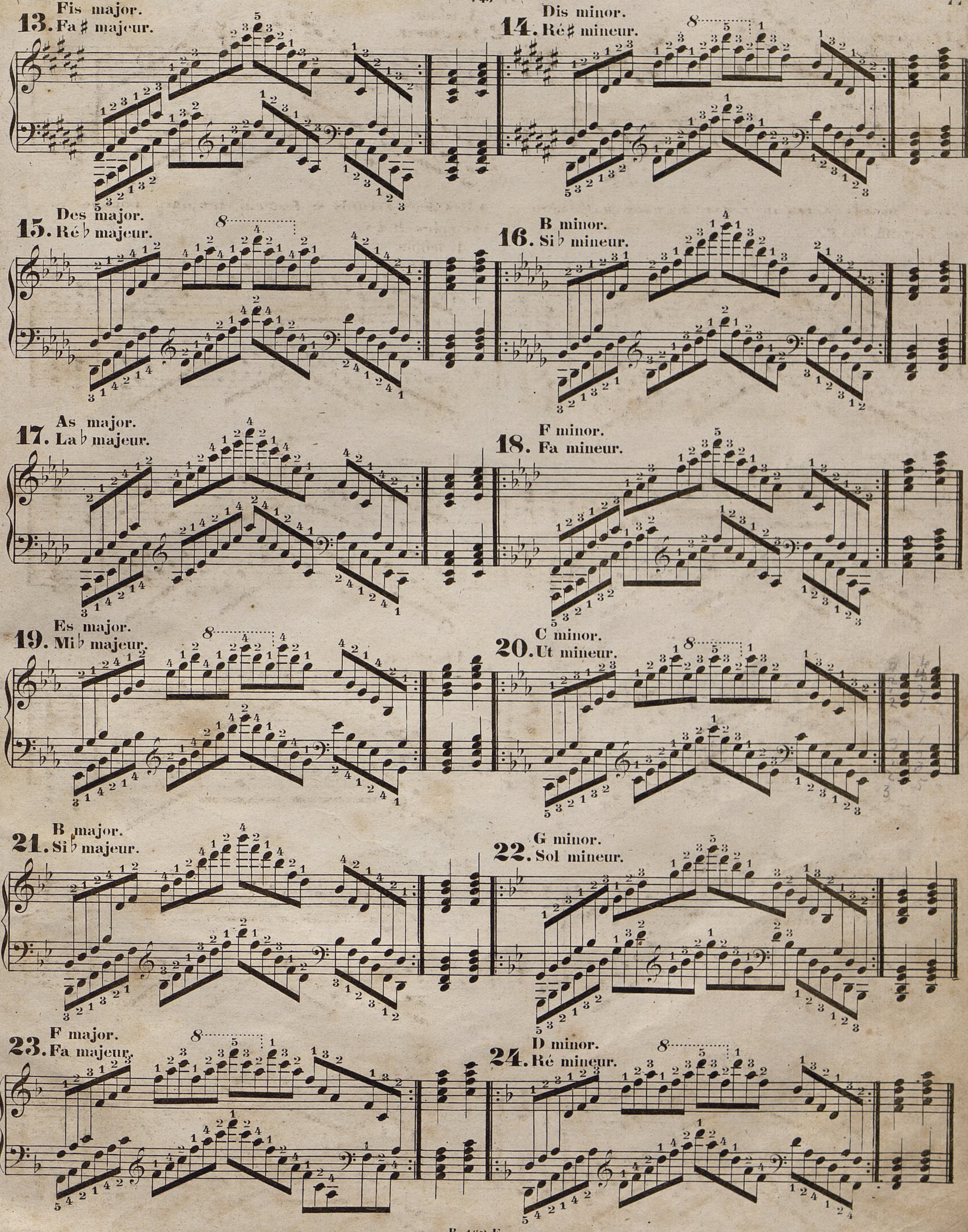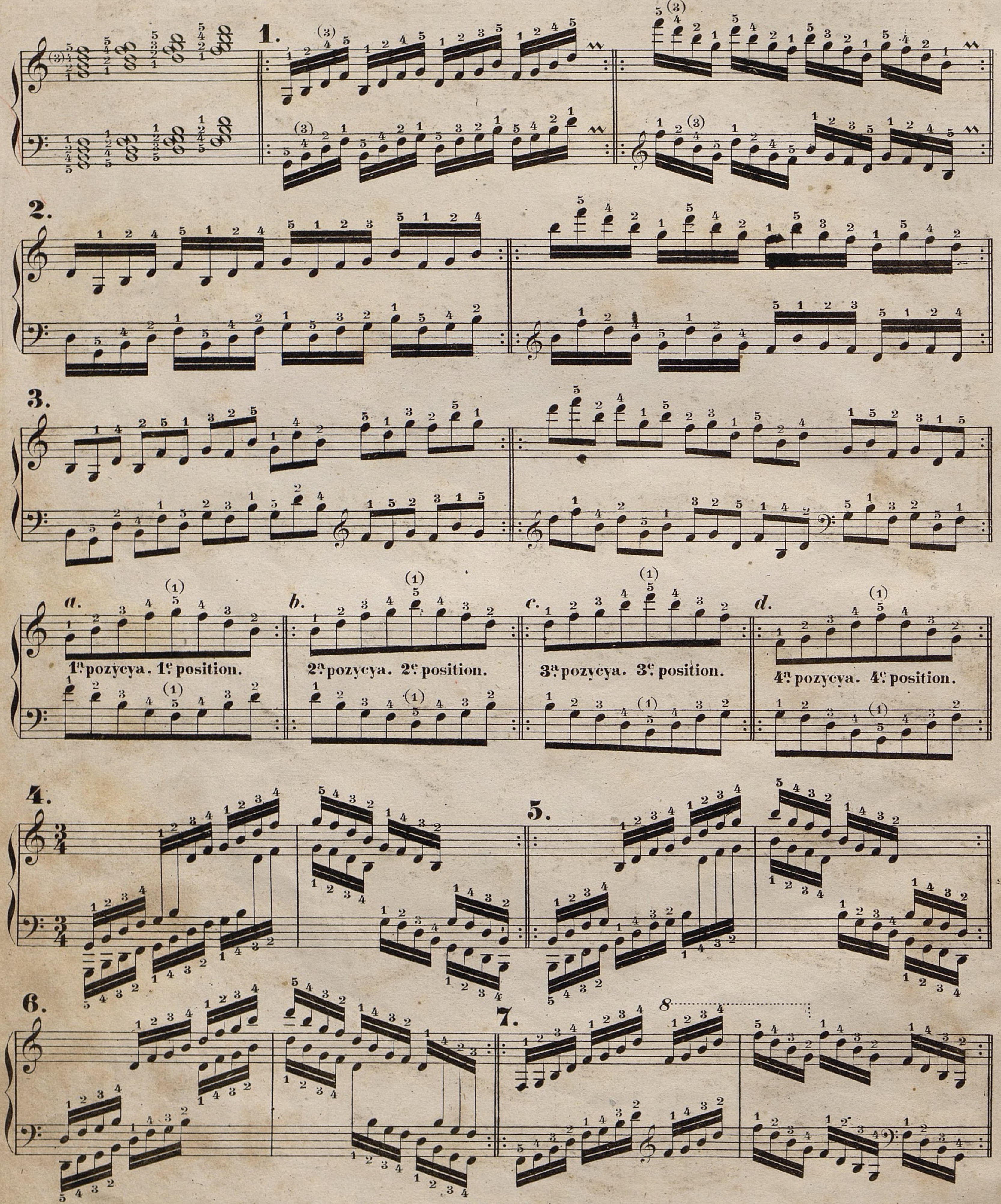

★ Dwa te akordy tworzą się zawsze na wzór przykładów pod literami **b.** i **c.**
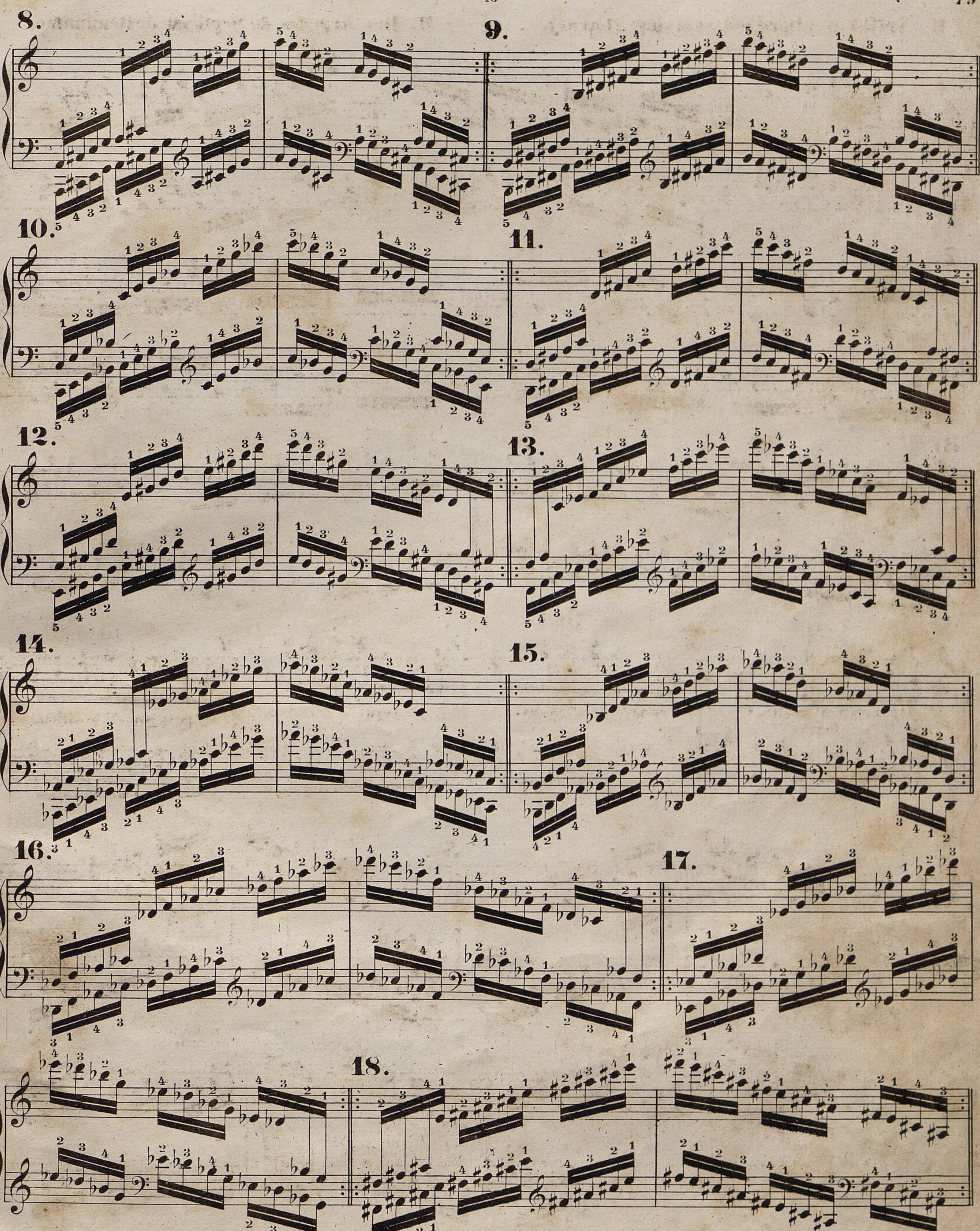
★ Ces deux accords se forment toujours comme les exemples **b.** & **c.**

13. Fis major. Fa♯ majeur.
14. Dis minor. Ré♯ mineur.
15. Des major. Ré♭ majeur.
16. B minor. Si♭ mineur.
17. As major. La♭ majeur.
18. F minor. Fa mineur.
19. Es major. Mi♭ majeur.
20. C minor. Ut mineur.
21. B major. Si♭ majeur.
22. G minor. Sol mineur.
23. F major. Fa majeur.
24. D minor. Ré mineur.

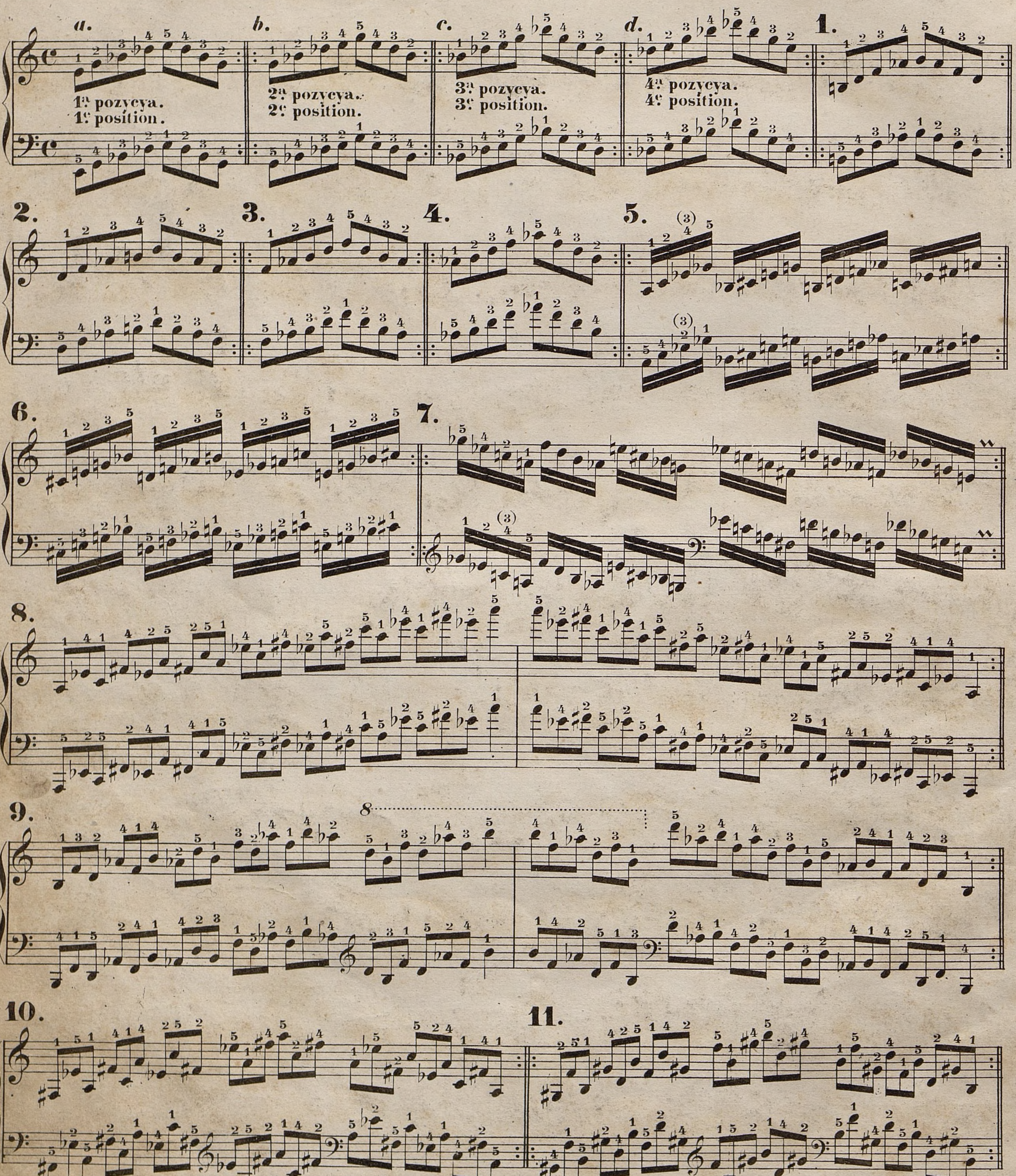
B. Arfiki w Akordach septymy głównéj. | B. Des arpèges de Septième de Dominante.
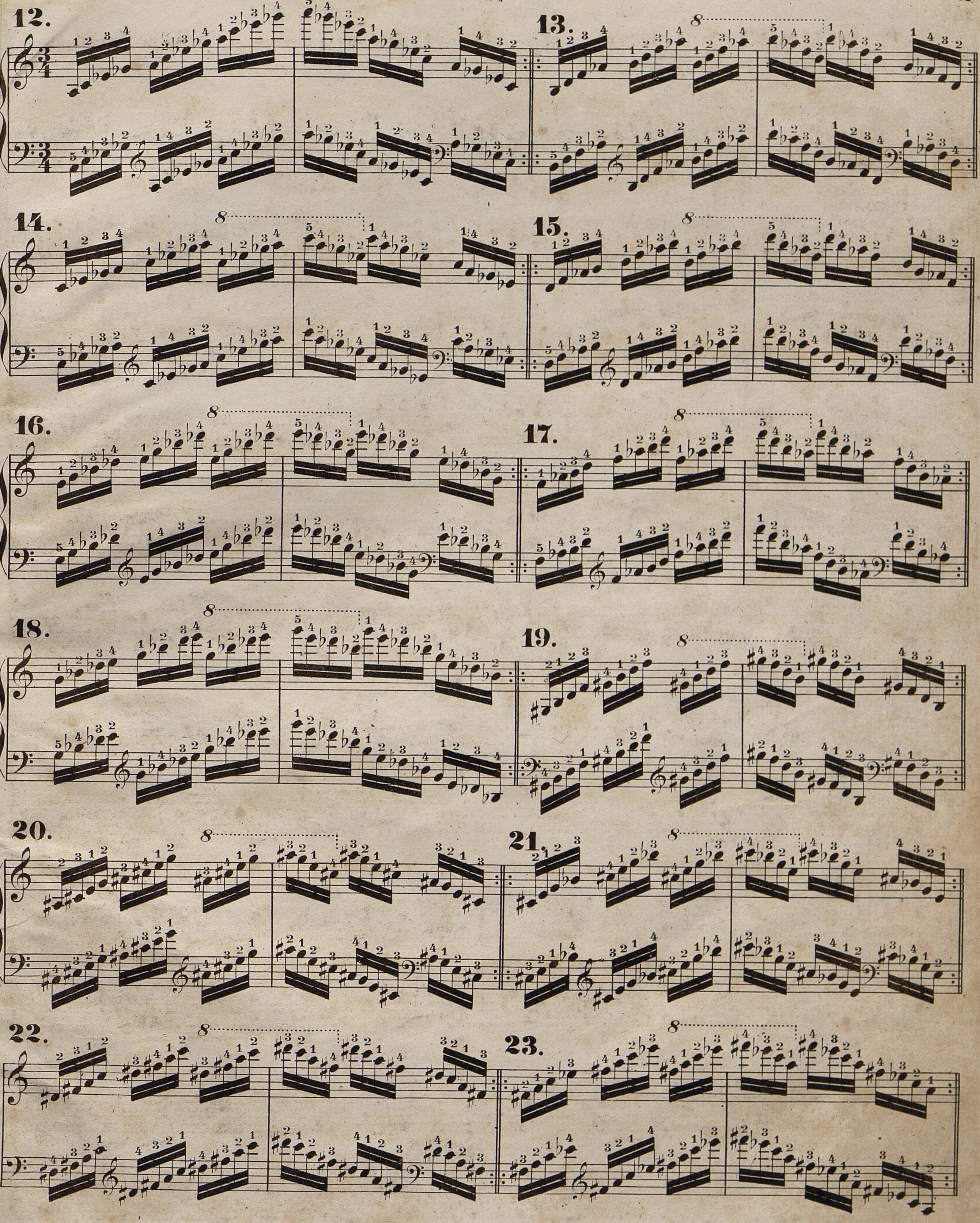

8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.

C. Arfiki w Akordach septymy zmniejszonéj.
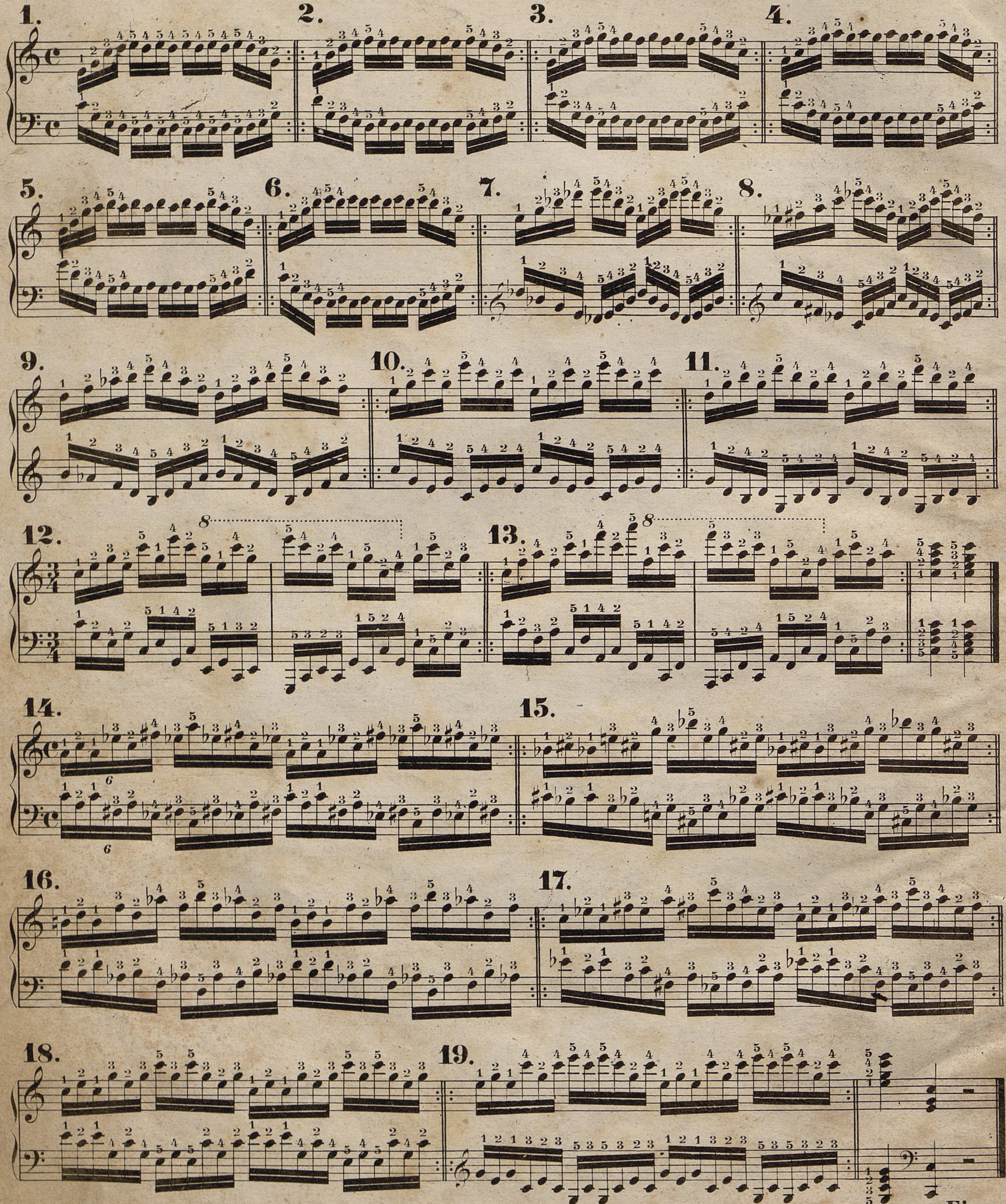
C. Des arpèges en accords de Septièmes diminuées.

12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.

Niektóre jeszcze ćwiczenia do wydoskonalenia mechanizmu służące.

Encore quelques exercices pour perfectionner le mécanisme.

Fine.

Część druga (praktyczna).

Deuxième Partie (pratique).

23. Czwartek dt.
25 Sobota —
28 Wtorek —
1 Sobota czerwiec
4 Wtorek
7 Piątek
8 Sobota
11 Wtorek
13 Czwartek
15 Sobota
2 18 Wtorek
3 22 Sobota

---

28. Piątek p Ant
[illegible] 1 Ponied. dt.
1 Poniedz p Ant
3 Sroda —
3 Sroda

[illegible] N° 46. 47. 48
[illegible]
[illegible] Oes
[illegible]
[illegible] N° 24
[illegible] N°
[illegible] N° 1.